

Strategia
Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych
Miasta Milanówka
na lata 2011-2015

PROJEKT

2011

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
I. CZĘŚĆ WPROWADZAJĄCA	4
1. STRUKTURA STRATEGII	4
2. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE TWORZENIA STRATEGII	6
3. OCENA WDROŻENIA STRATEGII OBOWIĄZUJĄCEJ DO 2010 ROKU	18
II. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNO-ANALITYCZNA	20
1. POŁOŻENIE, POWIERZCHNIA, PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY MIASTA	20
2. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	20
3. KOMUNIKACJA I TRANSPORT	22
4. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA	23
5. SYTUACJA GOSPODARCZA	25
6. PROBLEMY NA RYNKU PRACY	26
7. ZASOBY I WARUNKI MIESZKANIOWE	30
8. BEZDOMNOŚĆ	32
9. EDUKACJA	33
10. KULTURA	35
11. SPORT I REKREACJA	36
12. TURYSTYKA	38
13. SYTUACJA DZIECKA	40
14. OCHRONA ZDROWIA	45
15. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	47
16. POMOC SPOŁECZNA	49
17. SYTUACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	59
18. PROBLEMY UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY W RODZINIE	61
19. PROBLEMY SPOŁECZNE W OPINII ŚRODOWISKA LOKALNEGO	66
20. SEKTOR POZARZĄDOWY	74
21. ANALIZA SWOT	84
22. PODSUMOWANIE DIAGNOZY	89
III. CZĘŚĆ PROGRAMOWA	91
1. MISJA, CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ	91
2. WDROŻENIE STRATEGII, MONITOROWANIE JEJ REALIZACJI	103
3. PROGRAMY I PROJEKTY	104
IV. UWAGI KOŃCOWE	105
SPIS DIAGRAMÓW, TABEL I WYKRESÓW	106

WSTĘP

Samorządy lokalne działające w warunkach gospodarki rynkowej, cechującej się dużą dynamiką zmian i niepewnością co do ich kierunków, muszą posiadać zdolność do wczesnego rozpoznawania zagrożeń, jak i dostrzegania pojawiających się szans. W takich warunkach istotnego znaczenia nabiera zarządzanie strategiczne, które, oparte na opracowywaniu, wdrażaniu i kontroli realizacji planów strategicznych, umożliwia dostosowanie funkcjonowania jednostek terytorialnych do zmian zachodzących w otoczeniu. Na poziomie zarządzania lokalnego (gminnego), w zakresie polityki społecznej, podstawową rolę wśród tego typu planów pełni strategia integracji i rozwiązywania problemów społecznych.

Strategia pozwala na racjonalizację lokalnej polityki społecznej. Określa misję oraz wyznacza cele strategiczne i działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązania wielu problemów społecznych i zminimalizować społeczne skutki kwestii społecznych. Dokument stanowi zatem podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym, i doprowadzić do integracji społecznej.

Niniejsza strategia została opracowana w Ośrodku Pomocy Społecznej w Milanówku przy merytorycznym wsparciu Ośrodka Kształcenia Służb Publicznych i Socjalnych – Centrum AV w Częstochowie. Pomoc zewnętrzna polegała głównie na doradztwie i systematyzacji układu głównych elementów wypracowanego dokumentu.

Strategia jest dokumentem uspołecznionym. W pracach nad nim uczestniczyli przedstawiciele samorządu lokalnego, środowisk pomocy społecznej, rynku pracy, oświaty, kultury, ochrony zdrowia, policji i sądownictwa, przedstawiciele organizacji pozarządowych, kościoła, mieszkańcy miasta oraz eksperci.

Dokument ma charakter kilkuletni; został przygotowany na lata 2011-2015. Jest zgodny z założeniami odnoszących się do polityki społecznej dokumentów strategicznych przygotowanych na poziomie europejskim, ogólnopolskim i samorządowym i umożliwia ubieganie się o środki zewnętrzne, m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

Strategia stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów pomocy społecznej. Skuteczność wyznaczonych w niej działań pomocowych będzie zależała zarówno od posiadanych i pozyskanych przez miasto środków finansowych, jak i szerokiej, aktywnej i skoordynowanej współpracy przedstawicieli administracji samorządowej i partnerów społecznych, w tym organizacji pozarządowych.

I. CZĘŚĆ WPROWADZAJĄCA

1. STRUKTURA STRATEGII

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Milanówka składa się z trzech zasadniczych części, tj. części wprowadzającej, diagnostyczno-analitycznej i programowej.

Część wprowadzająca zawiera informacje na temat organizacji strategii oraz uwarunkowań zewnętrznych (prawnych i strategiczno-programowych) tworzenia dokumentu.

Część diagnostyczno-analityczna zawiera informacje ogólne dotyczące miasta oraz diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej w mieście, która została oparta na badaniu źródeł zastanych, tj. danych pozyskanych z instytucji i organizacji działających w mieście bądź obejmujących zasięgiem działania jego mieszkańców, identyfikacji mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń lokalnego systemu polityki społecznej (SWOT), a także analizie ankiet, skierowanych do przedstawicieli funkcjonujących w mieście placówek oświatowych oraz reprezentantów środowiska lokalnego (liderzy lokalni, mieszkańcy). Diagnoza została przeprowadzona w następujących obszarach:

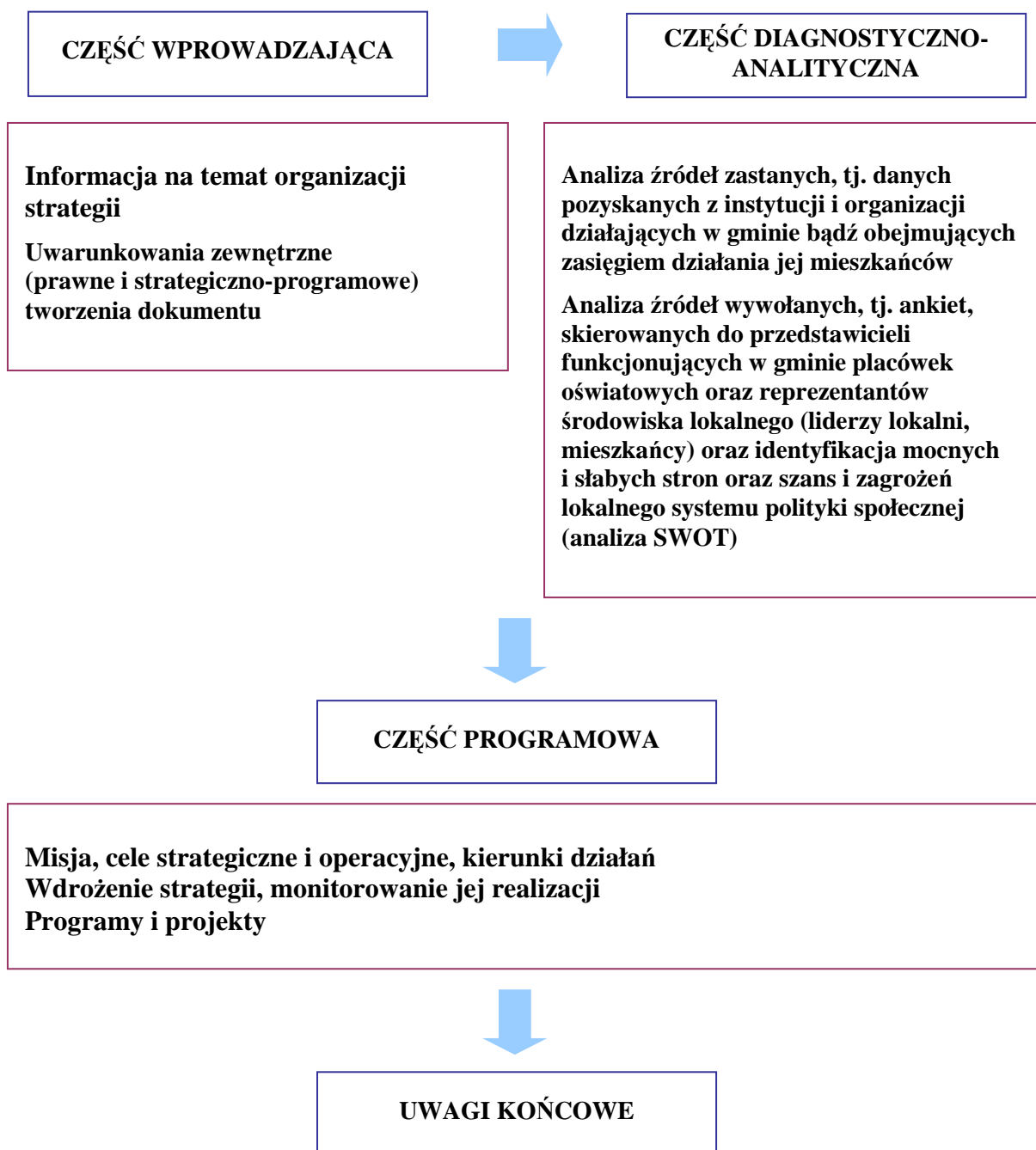
- Infrastruktura techniczna;
- Komunikacja i transport;
- Demografia;
- Gospodarka;
- Rynek pracy;
- Zasoby i warunki mieszkaniowe;
- Bezdomność;
- Edukacja;
- Kultura;
- Sport i rekreacja;
- Turystyka;
- Sytuacja dziecka;
- Ochrona zdrowia;
- Bezpieczeństwo publiczne;
- Pomoc społeczna;
- Sytuacja osób niepełnosprawnych;
- Problemy uzależnień i przemocy w rodzinie;
- Działalność organizacji pozarządowych.

Część programowa zawiera najistotniejsze założenia polityki społecznej miasta na najbliższe lata. Są one ujęte w formie misji, celów strategicznych, celów operacyjnych i kierunków działań. W części programowej są również wskazane podmioty realizujące strategię i współdziałające w jej realizacji, źródła finansowania i czas realizacji wyznaczonych w dokumencie działań oraz jest zaprezentowana informacja na temat sposobu wdrożenia strategii oraz prowadzenia monitoringu jej realizacji. Dla realnej oceny stopnia wdrożenia dokumentu jest przygotowany wykaz wskaźników monitoringowych. Część

programowa zawiera także omówienie projektów zaproponowanych przez przedstawicieli instytucji miasta i organizacji pozarządowych działających w obszarze polityki społecznej.

Poniższy diagram prezentuje strukturę Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Milanówka.

Diagram 1. Struktura dokumentu strategii

2. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE TWORZENIA STRATEGII

2.1. PODSTAWY PRAWNE

Gminna strategia integracji i rozwiązywania problemów społecznych, podobnie jak inne dokumenty strategiczne przygotowywane na różnych szczeblach administracji publicznej, jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Obowiązek jej opracowania wynika wprost z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 ze zmianami), który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”.

Na treść i realizację gminnej strategii integracji i rozwiązywania problemów społecznych mają również wpływ inne akty prawne. Należą do nich:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. 2001 r. Nr 142, poz. 1591 ze zmianami),
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473 ze zmianami),
- ustawa z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992 ze zmianami),
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2009 r. Nr 1, poz. 7 ze zmianami),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 ze zmianami),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 179, poz. 1485 ze zmianami),
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415 ze zmianami),
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. Nr 122, poz. 1143 ze zmianami),
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 214, poz. 1407 ze zmianami),

- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. Nr 71, poz. 734 ze zmianami),
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536 ze zmianami).

Podczas realizacji strategii zajdzie również potrzeba odwołania się do innych aktów prawnych, m.in. z zakresu edukacji, kultury, ochrony zdrowia i budownictwa socjalnego.

2.2. PODSTAWY STRATEGICZNO-PROGRAMOWE

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Milanówka jest dokumentem zgodnym z dokumentami strategicznymi i programowymi, które funkcjonują na poziomie europejskim, ogólnopolskim, wojewódzkim, powiatowym i gminnym. Dokumenty te tworzą warunki do podejmowania działań opartych na zasadzie pomocniczości państwa przy wykorzystaniu zasobów tkwiących w środowiskach lokalnych i aktywności środowisk zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym.

2.2.1. DOKUMENTY EUROPEJSKIE I KRAJOWE

Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu

Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu jest dokumentem, którego głównym celem jest wyjście z kryzysu, w jakim w ostatnich latach znalazła się gospodarka europejska, powrót na ścieżkę rozwoju, a następnie na niej pozostanie. Strategia, której założeniem jest stworzenie większej liczby miejsc pracy i podniesienie standardu życia, obejmuje trzy wzajemnie ze sobą powiązane priorytety:

1. Rozwój inteligentny – rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji;
2. Rozwój zrównoważony – wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej;
3. Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu – wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

Dokument zawiera również kilka nadrzędnych celów Unii Europejskiej do 2020 roku:

- zwiększenie stopy zatrudnienia osób w wieku 20-64 lata z obecnych 69% do co najmniej 75%,

- osiągnięcie poziomu inwestycji w działalności badawczo-rozwojowej równego 3% PKB, przede wszystkim poprzez poprawę warunków inwestowania w B+R przez sektor prywatny i opracowanie nowego wskaźnika umożliwiającego śledzenie procesów innowacji,
- ograniczenie emisji dwutlenku węgla co najmniej o 20% w porównaniu z poziomem z 1990 r. lub, jeśli pozwolą na to warunki, o 30%,
- zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii w całkowitym zużyciu energii do 20% oraz zwiększenie efektywności wykorzystania energii o 20%,
- ograniczenie liczby osób przedwcześnie kończących naukę szkolną do 10% z obecnych 15% oraz zwiększenie odsetka osób w wieku 30-34 lata posiadających wyższe wykształcenie z 31% do co najmniej 40%,
- ograniczenie liczby Europejczyków żyjących poniżej krajowej granicy ubóstwa o 25% poprzez wydobycie z ubóstwa 20 mln osób.

W ramach trzech priorytetów tematycznych przygotowano siedem projektów przewodnich. Projekt „**Unia innowacji**” ma na celu poprawę warunków ramowych i dostępu do finansowania badań i innowacji, co powinno wzmocnić rolę łańcucha innowacji i zwiększyć poziom inwestycji w całej Unii. Z kolei projekt „**Młodzież w drodze**” służy poprawie wyników systemów kształcenia oraz podniesieniu atrakcyjności europejskiego szkolnictwa wyższego na arenie międzynarodowej, a projekt „**Europejska agenda cyfrowa**” zakłada upowszechnienie szybkiego Internetu oraz umożliwienie gospodarstwom domowym i przedsiębiorstwom czerpanie korzyści z jednolitego rynku cyfrowego.

Projekt „**Europa efektywnie korzystająca z zasobów**” ma na celu uniezależnienie wzrostu gospodarczego od wykorzystania zasobów poprzez zmniejszenie udziału emisji węgla w europejskiej gospodarce, większe wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, modernizację transportu i propagowanie efektywności energetycznej, natomiast projekt „**Polityka przemysłowa w erze globalizacji**” służy poprawie otoczenia biznesu, szczególnie w odniesieniu do MŚP, oraz wspieraniu rozwoju silnej i zrównoważonej bazy przemysłowej, przygotowanej do konkurowania na rynkach światowych.

Celem projektu „**Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia**” jest modernizacja rynków pracy poprzez zwiększanie mobilności siły roboczej oraz rozwijanie kwalifikacji przez całe życie, co powinno podnieść współczynnik aktywności zawodowej i lepiej dopasować do siebie popyt i podaż na rynku pracy, a projekt „**Europejski program walki z ubóstwem**” zakłada zapewnienie spójności społecznej i terytorialnej, tak aby korzyści płynące ze wzrostu gospodarczego i zatrudnienia były szeroko dostępne, a osoby

ubogie i wykluczone społecznie mogły żyć godnie i aktywnie uczestniczyć w życiu społecznym.

Narodowa Strategia Integracji Społecznej

Narodowa Strategia Integracji Społecznej jest dokumentem, którego celem jest pomoc w procesie włączania się Polski w realizację drugiego z celów Strategii Lizbońskiej stawiającego na modernizację europejskiego modelu socjalnego, inwestowanie w ludzi oraz zwalczanie wykluczenia społecznego. Działania w tym zakresie mają przyczynić się do:

- dostosowania edukacji i szkolenia do wymogów życia i pracy w społeczeństwie opartym na wiedzy,
- rozwijania aktywnej polityki zatrudnienia przyczyniającej się do tworzenia większej liczby lepszych miejsc pracy,
- modernizacji systemu ochrony socjalnej, w tym systemów emerytalnych i ochrony zdrowia, m.in. w celu zapewnienia ich finansowej stabilności oraz odpowiedniej koordynacji z celami polityki edukacyjnej i polityki zatrudnienia,
- wspierania integracji społecznej, aby uniknąć pojawienia się trwale zmarginalizowanej klasy ludzi niezdolnych do funkcjonowania w społeczeństwie opartym na wiedzy.

W ramach kilkunastu obszarów życia społecznego wyznaczonych w Narodowej Strategii Integracji Społecznej sformułowano następujące priorytety:

- wzrost uczestnictwa dzieci w wychowaniu przedszkolnym,
- poprawa jakości kształcenia na poziomie gimnazjalnym i średnim,
- upowszechnienie kształcenia wyższego i jego lepsze dostosowanie do potrzeb rynku pracy,
- rekompensowanie deficytów rozwoju intelektualnego i sprawnościowego dzieci,
- radykalne ograniczenie ubóstwa skrajnego,
- ograniczenie tendencji do wzrostu różnic dochodowych,
- ograniczenie bezrobocia długookresowego,
- zmniejszenie bezrobocia młodzieży,
- zwiększenie poziomu zatrudnienia wśród osób niepełnosprawnych,
- zwiększenie liczby uczestników w aktywnej polityce rynku pracy – ALMP,
- upowszechnienie kształcenia ustawicznego,
- wydłużenie przeciętnego dalszego trwania życia w sprawności,

- powszechne ubezpieczenie zdrowotne,
- kobiety i dzieci objęte programami zdrowia publicznego,
- wzrost dostępu do lokali (mieszkań) dla grup najbardziej zagrożonych bezdomnością,
- dostęp do pracowników socjalnych,
- rozwój pomocy środowiskowej – zwiększenie liczby osób objętych usługami pomocy środowiskowej,
- zaangażowanie obywateli w działalność społeczną,
- realizacja NSIS przez samorzady terytorialne,
- dostęp do informacji obywatelskiej i poradnictwa.

Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013 (Narodowa Strategia Spójności 2007-2013)

Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013 wspierające wzrost gospodarczy i zatrudnienie (Narodowa Strategia Spójności 2007-2013) służą realizacji priorytetów polityki spójności Unii Europejskiej, integrując je z priorytetami polskimi i uwzględniając zapisy odpowiadające na wyzwania zawarte w Strategii Lizbońskiej Krajowego Programu Reform. Dokument stanowi podstawę do programowania interwencji Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności.

Celem strategicznym Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia dla Polski jest tworzenie warunków dla wzrostu konkurencyjności gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz wzrost poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej. Cel ten będzie osiągany poprzez realizację następujących horyzontalnych celów szczegółowych:

1. Poprawa jakości funkcjonowania instytucji publicznych oraz rozbudowa mechanizmów partnerstwa.
2. Poprawa jakości kapitału ludzkiego i zwiększenie spójności społecznej.
3. Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski.
4. Podniesienie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw, w tym szczególnie sektora wytwórczego o wysokiej wartości dodanej oraz rozwój sektora usług.

5. Wzrost konkurencyjności polskich regionów i przeciwdziałanie ich marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej.
6. Wyrównywanie szans rozwojowych.

Program Operacyjny Kapitał Ludzki

Najważniejszym instrumentem finansowym polityki społecznej Unii Europejskiej jest Europejski Fundusz Społeczny. Finansuje on działania państw członkowskich w zakresie przeciwdziałania bezrobociu i rozwoju zasobów ludzkich w celu osiągnięcia spójności gospodarczej i społecznej oraz wysokiego poziomu zatrudnienia. Zgodnie z Narodowymi Strategicznymi Ramami Odniesienia (NSRO) całość interwencji Europejskiego Funduszu Społecznego w Polsce na lata 2007-2013 została ujęta w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Jego celem jest umożliwienie pełnego wykorzystania potencjału zasobów ludzkich poprzez wzrost zatrudnienia i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw i ich pracowników, podniesienie poziomu wykształcenia społeczeństwa, zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego oraz wsparcie budowy struktur administracyjnych państwa.

Problematyka integracji społecznej została ujęta w dwóch priorytetach tego Programu, tj. w realizowanym na poziomie centralnym priorytecie I „Zatrudnienie i integracja społeczna” oraz w realizowanym na poziomie regionalnym priorytecie VII „Promocja integracji społecznej”. W ramach tych priorytetów przewidziano następujące działania odnoszące się do problematyki integracji społecznej:

- 1.2. Wsparcie systemowe instytucji pomocy i integracji społecznej,
- 1.3. Ogólnopolskie programy integracji i aktywizacji zawodowej,
- 7.1. Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji,
- 7.2. Przeciwdziałanie wykluczeniu i wzmocnienie sektora ekonomii społecznej,
- 7.3. Inicjatywy lokalne na rzecz aktywnej integracji.

Pośrednio dla problematyki integracji społecznej istotne jest również wyznaczone w ramach Priorytetu V – Działanie 5.4 „Rozwój potencjału trzeciego sektora”.

2.2.2. DOKUMENTY REGIONALNE I LOKALNE

Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego na lata 2007-2013

Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego na lata 2007-2013 jest jednym z 16 programów regionalnych służących realizacji Strategii Rozwoju Kraju na lata 2007-2015 oraz Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 2007-2013 (Narodowej Strategii Spójności), jednocześnie będąc odzwierciedleniem polityki rozwoju prowadzonej przez samorząd województwa.

Dokument stanowi najistotniejszy instrument polityki regionalnej województwa, spajający większość zadań realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego oraz inne jednostki publiczne i niepubliczne w ramach funduszy strukturalnych Unii Europejskiej. Celem realizacji Programu jest poprawa konkurencyjności regionu i zwiększanie spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej województwa.

Problematyka społeczna została podjęta w ramach Priorytetu VII „Tworzenie i poprawa warunków dla rozwoju kapitału ludzkiego”. Za cel główny wyznaczony w jego obrębie uznano „Poprawę dostępności i jakości infrastruktury o charakterze społecznym”, a za cele szczegółowe: „Poprawę dostępności i jakości opieki zdrowotnej”, „Poprawę dostępności i jakości infrastruktury edukacyjnej” oraz „Poprawę dostępności i jakości infrastruktury pomocy społecznej”. W ramach ostatniego z nich zaplanowano realizację projektów mających na celu budowę, modernizację (w tym dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych) oraz poprawę jakości wyposażenia m.in.: pobytowych, opiekuńczych domów pomocy społecznej, znajdujących się w rejestrze wojewody oraz hospicjów stacjonarnych, mających podpisaną umowę na świadczenie usług z NFZ. Generalnie uznano za zasadne wspieranie przedsięwzięć mających na celu poprawę dostępności infrastruktury dla osób niepełnosprawnych oraz działań służących zapobieganiu wykluczenia społecznego.

Strategia Wojewódzka w Zakresie Polityki Społecznej dla Województwa Mazowieckiego na lata 2005-2013

Strategia Wojewódzka w Zakresie Polityki Społecznej dla Województwa Mazowieckiego na lata 2005-2013 jest dokumentem, który określa główne działania samorządu województwa zgodnie z przypisanymi województwu zadaniami z zakresu pomocy społecznej. Misję samorządu województwa sformułowano następująco: „Osiągnięcie odczuwalnych społecznie, pozytywnych efektów w zakresie priorytetowych obszarów

polityki społecznej, jakie stanowią: ubóstwo, uzależnienia, starość, bezrobocie, niepełnosprawność”. W dokumencie wyodrębniono 5 obszarów, w ramach których wyznaczono poniżej przedstawione cele strategiczne.

I. Ubóstwo.

1. Podejmowanie selektywnych działań na rzecz osób i rodzin znajdujących się w stanie ubóstwa, ze szczególnym uwzględnieniem przedsięwzięć ograniczających skutki życia w biedzie.
2. Tworzenie mechanizmów wychodzenia z bezdomności i zapobiegających przechodzeniu osób ubogich w stan bezdomności.

II. Uzależnienia.

1. Zahamowanie wzrostu spożycia alkoholu, promocja zdrowego stylu życia, rozwijanie postaw sprzyjających tym zachowaniom.
2. Ograniczenie używania i dostępności do narkotyków i innych środków psychoaktywnych oraz związanych z tym problemów.

III. Starość.

1. Podniesienie jakości życia osób starszych, zaspokajanie ich potrzeb poprzez spójne i skoordynowane działania podmiotów mających wpływ na realizację regionalnej polityki społecznej.

IV. Bezrobocie.

1. Rozwijanie aktywnej polityki rynku pracy w zakresie działań objętych pomocą społeczną, wspieranej przez realizację sektorowych i regionalnych programów.

V. Niepełnosprawność.

1. Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych i przeciwdziałanie ich wykluczeniu społecznemu.

Strategia Rozwoju Powiatu Grodziskiego

Strategia Rozwoju Powiatu Grodziskiego pozwala na długoterminowe planowanie działań w powiecie oraz ma wpływ na możliwości skutecznego zarządzania nim, jak również korzystania z funduszy unijnych. Dokument umożliwia uporządkowanie i usystematyzowanie aktywności powiatu w perspektywie 10 lat i jest przewidziany do realizacji od 2004 do 2013 roku.

W pierwszej części strategii zgromadzono i usystematyzowano informacje tworzące wieloaspektowy obraz społeczno-gospodarczy powiatu, w drugiej natomiast sformułowano

wizję i misję powiatu, wyznaczono cele strategiczne, operacyjne oraz przygotowano projekty ze wskazaniem terminu ich realizacji oraz źródeł finansowania.

Za cel nadrzędny uznano „zrównoważony rozwój powiatu przy jednoczesnej ochronie dziedzictwa kulturowego i środowiska naturalnego”, a zadania odnoszące się bezpośrednio do problematyki społecznej ujęto w ramach poniżej przedstawionych celów strategicznych i operacyjnych.

Cel strategiczny: Rozwój i poprawa warunków życiowych społeczności lokalnej.

Cel operacyjny: Wspieranie budownictwa jednorodzinnego.

Cel operacyjny: Poprawa warunków życia obywateli.

Zadania:

- opracowanie i wdrożenie programu „Bezpieczny Powiat”,
- przeciwdziałanie przestępczości i patologii wśród młodzieży,
- budowa chodników i ścieżek rowerowych,
- rozwój turystyki i agroturystyki jako drugiego źródła utrzymania,
- rozwój wielofunkcyjny terenów wiejskich,
- termomodernizacja Zespołu Szkół nr 1, nr 2 w Grodzisku Mazowieckim, Zespołu Szkół Specjalnych w Grodzisku Mazowieckim, Zespołu Szkół nr 1, nr 2 w Milanówku, budynku na ul. Dalekiej 11a w Grodzisku Mazowieckim, budynku Ośrodka Zdrowia w Milanówku (ul. Piasta 30), budynku przy ul. Kościuszki 32 w Grodzisku Mazowieckim.

Cel operacyjny: Poprawa stanu opieki zdrowotnej oraz rozwój pomocy społecznej na terenie powiatu.

Zadania:

- stworzenie Centrum Powiadamiania Ratunkowego CPR,
- podnoszenie warunków życia mieszkańców Domu Pomocy Społecznej w Izdebnie Kościelnym poprzez budowę nowoczesnego zaplecza rehabilitacyjno-terapeutycznego,
- kontynuacja budowy Szpitala Zachodniego oraz jego wyposażenie,
- utworzenie szpitalnego oddziału ratunkowego wraz z lądowiskiem dla helikoptera,
- wdrożenie zadań przewidzianych w Diagnozie sytuacji społecznej osób niepełnosprawnych zamieszkujących na terenie powiatu grodziskiego,
- skrócenie czasu dojazdu do szpitala,
- dostosowanie profilu opieki zdrowotnej do występujących potrzeb,
- poprawa dostępności specjalistycznych usług medycznych,
- utworzenie placówki opieki długoterminowej,
- poprawa dostępu i warunków leczenia szpitalnego.

Cel strategiczny: Rozwój przedsiębiorczości.

Cel operacyjny: Stymulowanie rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości.

Zadania:

- koordynacja działań gmin w zakresie ułatwiania tworzenia małych i średnich przedsiębiorstw,
- utworzenie inkubatora przedsiębiorczości.

Cel operacyjny: Zdynamiczowanie rozwoju gospodarczego.

Zadania:

- wypracowanie systemu zachęt inwestycyjnych dla powstających i funkcjonujących przedsiębiorstw,
- utworzenie i promocja oferty inwestycyjnej skłaniającej do lokalizacji przedsiębiorstw na terenie powiatu,
- rozwój infrastruktury wspierania przedsiębiorczości,
- przygotowanie terenów inwestycyjnych pod względem formalno-prawnym.

Cel operacyjny: Rozwój zasobów ludzkich.

Zadania:

- dostosowanie wykształcenia mieszkańców powiatu do potrzeb rynku pracy,
- rozwój form aktywizacji bezrobotnych,
- przeciwdziałanie bezrobociu,
- opracowanie planu remontów i modernizacji obiektów szkolnych,
- kształtowanie powiatowej sieci edukacyjnej i podnoszenie poziomu oświaty,
- reorganizacja systemu oświaty i podnoszenie standardu funkcjonowania placówek oświatowych,
- wdrożenie systemu stypendialnego (Fundusz Stypendialny z Europejskiego Funduszu Społecznego, Powiatowy Fundusz Stypendialny),
- wyposażenie sali gimnastycznej w Zespole Szkół Specjalnych w Grodzisku Mazowieckim.

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Miasta Milanówka na lata 2004-2020

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Miasta Milanówka na lata 2004-2020. jest dokumentem, który powstał na podstawie wyników prac seminarium diagnostyczno-projektowego nt. „Strategia Zrównoważonego Rozwoju Miasta Milanówka do roku 2020”, prowadzonego przez Bałtycki Instytut Gmin z Gdańska, ponadto na podstawie analizy własnych wniosków sformułowanych przez Referaty Urzędu Miejskiego, jednostki

organizacyjne Gminy oraz na podstawie wniosków skierowanych przez mieszkańców i organizacje pozarządowe.

Dokument określa misję („Milanówek to: rodzinne, nowoczesne Miasto Ogród kierujące się zasadą zrównoważonego rozwoju, budujące przyszłość zachowując wartości środowiska kulturowego i przyrodniczego przy uwzględnieniu potrzeb przyszłych pokoleń i w nieustannym dialogu z mieszkańcami, otwarte na inicjatywy obywatelskie, rozwój małych i średnich przedsiębiorstw i osadnictwo, wspierające rozwój nowoczesnych form edukacji”), perspektywy rozwojowe miasta wynikające z przewidywanego kształtowania się sytuacji w otoczeniu, cel nadrzędny oraz cele strategiczne rozwoju miasta (długookresowe i średniookresowe) do osiągnięcia w perspektywie 2020 r. poprzez różne kierunki działań.

Celem nadrzędnym rozwoju miasta jest: „utrzymanie i wzmacnianie dotychczasowego charakteru Miasta”. W powyższy cel wpisują się strategiczne cele długookresowe ujęte w sześciu obszarach: 1. Modernizacja miasta, 2. Ekologia, 3. Kultura, turystyka i rekreacja, 4. Mieszkańcy, 5. Społeczeństwo obywatelskie, Przedsiębiorczość. W poszczególnych obszarach wyznaczono cele strategiczne średniookresowe: 1. Przyspieszenie działań modernizacyjnych Milanówka, 2. Ekologizacja działań władz samorządowych, biznesu i mieszkańców na rzecz zrównoważonego rozwoju miasta, 3. Rozwój funkcji kulturowej, turystycznej i rekreacyjnej miasta w oparciu o tradycję i historię, 4. Nieustanna dbałość o wysoki poziom życia mieszkańców miasta, 5. Kształtowanie społeczeństwa obywatelskiego, 6. Rozwój nowych przedsięwzięć gospodarczych i wzmocnienie kondycji istniejących firm w Milanówku. Działania odnoszące się do sfery społecznej wyznaczano przede wszystkim w ramach poniżej przedstawionych celów 3, 4 i 5.

Cel strategiczny 3: Rozwój funkcji kulturowej, turystycznej i rekreacyjnej miasta w oparciu o tradycję i historię.

Zadania:

- rozwój turystyki, w tym kwalifikowanej,
- budowa ścieżek rowerowych,
- rozwijanie kultury informatycznej,
- wzbogacenie oferty kulturalnej dla mieszkańców miasta i regionu,
- nowe propozycje działań kulturalnych i edukacyjnych,
- nowe publikacje dotyczące Milanówka,
- dbałość o rozwijanie artystycznych zainteresowań dzieci i młodzieży,
- rozbudowa bazy kulturalnej i sportowej,
- promocja Milanówka,

- kształtowanie wśród dzieci i młodzieży nawyków korzystania ze zdobyczy kultury,
- wyrabianie zasad kulturalnego zachowania wśród dzieci i młodzieży,
- integrowanie środowisk twórczych na rzecz współdziałania,
- wymiana kulturalna z zagranicą w ramach umów pomiędzy miastami bliźniaczymi,
- organizowane imprez cyklicznych, np. Dni Milanówka, Festiwal Inspiracji Chopinowskich, Kabareton, Koncerty Letnie itp.,
- działanie na terenie miasta Forum Kultury (integrujące ludzi kultury, inicjujące działania).

Cel strategiczny 4: Nieustanna dbałość o wysoki poziom życia miasta.

Zadania:

- wprowadzenie przyjaznych mieszkańcom połączeń komunikacyjnych z okolicznymi gminami,
- intensywne wykorzystanie funduszy Unii Europejskiej,
- wzrost poziomu wykształcenia mieszkańców,
- dalszy rozwój bazy oświatowej,
- działanie na terenie miasta Forum Oświatowego (integracja nauczycieli na wszystkich poziomach nauczania, korelacja programów i wymagań, szkolenia),
- podniesienie poziomu nauczania,
- zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży,
- rozwój osadnictwa na terenie miasta,
- modernizacja infrastruktury mieszkaniowej miasta,
- rozwój programu budownictwa społecznego,
- doskonalenie pracy Urzędu Miejskiego,
- poprawa stanu bezpieczeństwa w mieście,
- zwiększenie zakresu usług specjalistycznych służby zdrowia,
- obniżenie poziomu bezrobocia.

Cel strategiczny 5: Rozwój nowych przedsięwzięć gospodarczych i wzmocnienie kondycji istniejących w Milanówku firm.

Zadania:

- wspieranie działających na terenie miasta organizacji pozarządowych,
- rozwój kontaktów międzyregionalnych i międzynarodowych,
- integracja mieszkańców miasta i powiatu,
- kreowanie dobrych stosunków sąsiedzkich,

- wyeksponowane bogatej historii miasta oraz walorów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych,
- podniesienie samoświadomości i aktywności społecznej mieszkańców,
- wprowadzenie systemu konsultacji społecznych z mieszkańcami,
- rozwój systemu informacyjnego dla mieszkańców miasta,
- opieka nad organizacjami dziecięcymi i młodzieżowymi.

3. OCENA WDROŻENIA STRATEGII OBOWIĄZUJĄCEJ DO 2010 ROKU

Ocena wdrożenia strategii, dla której rok 2010 zamknął okres programowania, stanowi ważny punkt odniesienia do konstrukcji założeń polityki społecznej miasta Milanówka na lata 2011-2015. W jej ramach zostały wskazane trudności we wdrażaniu dokumentu, największe osiągnięcia w realizacji wyznaczonych kierunków działań (w tym wprowadzone w życie programy i projekty socjalne) oraz przedsięwzięcia, których nie udało się podjąć podczas wdrażania strategii.

Trudności we wdrażaniu strategii

Największe bariery we wdrażaniu Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Milanówek na lata 2005-2010 wynikały z ograniczeń finansowych, które uniemożliwiły utworzenie dziennego domu pobytu dla osób starszych oraz niewielkiego zainteresowania potencjalnych partnerów, które nie pozwoliło na uruchomienie rodzinnego domu pomocy społecznej.

Osiągnięcia w realizacji strategii

Pomimo trudności napotkanych podczas wdrażania strategii na lata 2005-2010, odnotowano osiągnięcia. Do największych z nich należą:

- realizacja projektów systemowych w latach 2008-2010, których celem było zapobieganie wykluczeniu społecznemu i długotrwałemu bezrobociu (w projektach uczestniczyło ogółem 45 osób),
- powołanie grup samopomocowych dla rodziców z problemami opiekuńczo-wychowawczymi,

- utworzenie w 2007 roku Środowiskowego Klubu Wsparcia dla Dzieci i Ich Rodzin przy ul. Turczynek, a w 2009 roku jego filii przy ul. Na Skraju (podjęto również działania w kierunku uruchomienia kolejnej filii).

Programy i projekty wynikające z zapisów strategicznych

W latach 2005-2010 zrealizowano następujące programy i projekty wynikające z zapisów strategicznych:

- Program Profilaktyki i Opieki nad Dzieckiem i Rodziną Miasta Milanówka na lata 2010-2015,
- Projekt współfinansowany z EFS-u z 2008 roku – „Milanowska Inicjatywa Lokalnej Aktywności MILA”, skierowany do 19 bezrobotnych, nieaktywnych zawodowo klientów OPS-u,
- Projekt współfinansowany z EFS-u z 2009 roku – „MILA II MAMA IDZIE DO PRACY”, skierowany do 11 bezrobotnych, nieaktywnych zawodowo klientek OPS-u,
- Projekt współfinansowany z EFS-u z 2010 roku – „Milanowska Inicjatywa Lokalnej Aktywności”, adresowany do 10 bezrobotnych, nieaktywnych zawodowo klientów OPS-u zmagających się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi.

Przedsięwzięcia, których nie udało się zrealizować w latach 2005-2010

Podczas wdrażania strategii na lata 2005-2010 nie udało się zrealizować następujących przedsięwzięć:

- utworzenie dziennego domu pobytu,
- utworzenie rodzinnego domu pomocy społecznej,
- uruchomienie żłobka,
- likwidacja barier architektonicznych.

II. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNO-ANALITYCZNA

1. POŁOŻENIE, POWIERZCHNIA, PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY MIASTA

Milanówek to gmina miejska w województwie mazowieckim i w powiecie grodziskim, leżąca 31 km na południowy zachód od Warszawy. Miasto położone jest w obrębie Niziny Środkowomazowieckiej, na Równinie Łowicko-Błońskiej. Od zachodu graniczy z Grodziskiem Mazowieckim, od południowego wschodu z Podkową Leśną, a od północnego wschodu z Brwinowem. Odległość Milanówka od zachodniej granicy Warszawy wynosi 15 km, a od centrum 26 km. Powierzchnia miasta liczy 13 km².

Milanówek stanowi integralną część Grodziskiego Zespołu Zurbanizowanego, w skład którego wchodzi miasta: Grodzisk Mazowiecki, Brwinów, Podkova Leśna oraz sołectwa: Kanie, Otrębusy, Fałęcin z Grudowem, Żółwin z gminy Brwinów oraz Wólka Grodziska, Chrzanów Duży, Odrano Wola z gminy Grodzisk Mazowiecki.

2. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Rozwój infrastruktury Milanówka skupia się głównie na rozbudowie sieci kanalizacyjnej oraz poprawie jakości dróg i organizacji ruchu drogowego. Dane szczegółowe na temat sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, gazowej i drogowej oraz gospodarki odpadami w mieście przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Infrastruktura techniczna w mieście w 2009 roku

sieć wodociągowa	
długość czynnej sieci rozdzielczej (w km)	88
liczba połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	3.148
liczba ludności korzystających z sieci wodociągowej	12.852
sieć kanalizacyjna	
długość czynnej sieci kanalizacyjnej (w km)	47,5
liczba połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	1.224
liczba ludności korzystających z sieci kanalizacyjnej	9.254
sieć gazowa	
długość czynnej sieci gazowej (w m)	80.477
liczba czynnych przyłączy do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych	3.206
liczba ludności korzystających z sieci gazowej	11.751

sieć drogowa	
długość dróg publicznych w gminie ogółem (w km)	111
w tym długość dróg gminnych (w km)	97
gospodarka odpadami	
liczba ludności korzystających z oczyszczalni ścieków	7.450
liczba budynków mieszkalnych objętych zbieraniem odpadów z gospodarstw domowych	3.735

Dane Głównego Urzędu Statystycznego i Urzędu Miasta Milanówka.

W Milanówku funkcjonuje miejski system wodociągowy oparty na trzech niezależnych ujęciach podziemnych wraz ze stacjami uzdatniania wody. Ponadto działają lokalne źródła wody w Fabryce Narzędzi Chirurgicznych i Dentystycznych MIFAM S.A. oraz w Fabryce „Jedwab Polski” Sp. z o.o. Miasto powiązane jest również siecią wodociągową z Grodziskiem Mazowieckim (stacja uzdatniania wody).

Z uwagi na fakt, iż miasto nie posiada źródeł zasilania gazu ziemnego na własnym terenie, korzysta ze stacji redukcyjnych w Grodzisku Mazowieckim i Rokitnie. Ze stacji w Grodzisku wyprowadzany jest gazociąg magistralny średniego ciśnienia, który przebiega pod ulicą Królewską i stąd rozprowadzane są gazociągi o mniejszych średnicach zasilające miasto.

Powiązania Milanówka z Grodziskiem Mazowieckim dotyczą także systemu ścieków komunalnych. Tam bowiem zlokalizowana jest grupowa oczyszczalnia ścieków, będąca inwestycją zaprojektowaną dla całego Grodziskiego Zespołu Zurbanizowanego.

Dwie stacje elektroenergetyczne („Grodzisk” i „Brwinów”) zasilające mieszkańców miasta w energię elektryczną zlokalizowane są poza jego granicami. Sieć energetyczna obsługiwana jest przez Zakład Energetyczny Warszawa – Teren.

W zakresie gospodarki odpadami, miasto korzysta z wysypisk znajdujących się na terenach innych gmin. Niemniej jednak dzięki wdrażanemu programowi selektywnej zbiórki odpadów na terenie miasta i likwidacji dzikich wysypisk odpadów nastąpiła wyraźna poprawa stanu środowiska. Prowadzony jest zintegrowany system gromadzenia i wywozu odpadów komunalnych, zarówno dla gospodarstw w zabudowie jednorodzinnej, jak i dla mieszkańców budynków wielorodzinnych. Zapewniony jest wywóz odpadów wielkogabarytowych, zużytych opon, sprzętu AGD i RTV oraz odbiór liści bezpośrednio z posesji.

Miasto Milanówek nie jest wyposażone w centralne systemy zaopatrzenia w ciepło. Na jego terenie istnieją lokalne i osiedlowe kotłownie gazowe i olejowe. Źródła ciepła w mieście mają charakter dowolny – budynki mieszkalne oraz obiekty usługowe ogrzewane są zwykle gazem ziemnym lub olejem opałowym.

W uzupełnieniu danych dotyczących infrastruktury technicznej warto przedstawić informacje na temat najważniejszych inwestycji, jakie zrealizowano w mieście w latach 2007-2009. Inwestycje te, poza sferą techniczną, przeprowadzono w obszarze edukacji, sportu i rekreacji. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Najważniejsze inwestycje zrealizowane w mieście w latach 2007-2009

inwestycje
<ul style="list-style-type: none">• budowa przedszkola przy ul. Fiderkiewicza,• budowa boisk przy ul. Sportowej „Moje Boisko-Orlik 2012”,• budowa pełnowymiarowego boiska piłkarskiego ze sztuczną nawierzchnią na stadionie przy ul. Turczynek,• budowa kanalizacji sanitarnej w ulicach Osiedla „GOSPODARSKA”,• na drogach gminnych wykonano: nowe nawierzchnie asfaltowe (412 mb), nawierzchnie betonowe (994 mb), nakładki asfaltowe (290 mb), chodniki nowe (ul. Bliska, Wielki Kąt),• odbudowano chodniki przy ul. Słowackiego, Spacerowej,• wybudowano parkingi przy ul. Spacerowej, Wielki Kąt.

Dane Urzędu Miasta Milanówka.

3. KOMUNIKACJA I TRANSPORT

Długość wszystkich dróg na terenie Milanówka (stan na dzień 31.12.2009 r.) wynosi 111 km, w tym drogi wojewódzkie zajmują 3 km, drogi powiatowe 11 km, zaś gminne 97 km. W skład dróg gminnych wchodzi: asfaltowe (21,22 km), betonowe (17,19 km), gruntowe (58,59 km). Niekorzystne jest występowanie znacznej części dróg gminnych o nawierzchni nieutwardzonej, a także brak alternatywnego rozwiązania dla zatłoczonej ulicy Królewskiej, którą przejeżdża tysiące pojazdów na dobę.

Funkcję trasy tranzytowej dla powiązań regionalnych pełni droga wojewódzka nr 719 Warszawa – Żyrardów – Kamion. Jest to droga o dużym natężeniu ruchu, szczególnie w godzinach rannych oraz późnego popołudnia. Jej długość na terenie miasta wynosi około 3 km. Połączenia miasta z ościennymi gminami zapewniają drogi: nr 01414 Żółwin – Milanówek, nr 01416 Adamowizna – Opypy – Milanówek, nr 01431 Milanówek – Fałęcin – Katowice oraz droga nr 01449 Żuków – Milanówek.

Przez Milanówek przebiega magistrala kolejowa, Warszawa – Łódź, Warszawa – Katowice. Linia ta zapewnia połączenie kolejowe w relacjach krajowych i międzynarodowych. Ponadto od 1936 roku działa Warszawska Kolej Dojazdowa (WKD, dawniej EKD), z przystankami Grudów, Polesie, Kazimierówka i Brzózki obsługującymi południowe rejony miasta.

W Milanówku funkcjonuje jedna linia miejskiej komunikacji autobusowej PKS, obsługiwana przez prywatnego przewoźnika, nadzorowana przez Urząd Miasta (mikrobusy). Alternatywne rozwiązanie komunikacyjne stanowi ścieżka rowerowa pomiędzy Grodziskiem Mazowieckim a Milanówkiem.

Sieć telekomunikacyjna obsługiwana jest przez TP S.A., która zainstalowała nowoczesną centralę telefoniczną. Mieszkańcy korzystają z usług wszystkich istniejących na rynku operatorów telefonii komórkowej.

4. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA

Na koniec 2009 roku miasto Milanówek liczyło 16.056 mieszkańców, w tym 8.496 kobiet, które stanowiły 52,9% ogółu ludności (na 100 mężczyzn przypadało 112 kobiet). Gęstość zaludnienia w mieście wynosiła 1.235 osób na km² i była typowa dla gmin miejskich.

W latach 2007-2009 systematycznie zwiększała się liczba mieszkańców miasta; liczba dzieci i młodzieży ulegała nieznacznym wahaniom, zwiększała się natomiast liczba osób w wieku produkcyjnym i starszych. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 3. Struktura wiekowa ludności miasta w latach 2007-2009

	2007 r.	2008 r.	2009 r.
liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	2.989	2.944	2.985
liczba osób w wieku produkcyjnym	9.947	9.982	10.122
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	2.902	2.932	2.949
ogółem	15.838	15.858	16.056

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Sytuacja demograficzna kształtowana jest przez takie wskaźniki, jak będący różnicą między liczbą urodzeń żywych i zgonów przyrost naturalny oraz saldo migracji, która odbywa się zarówno w ruchu wewnętrznym, jak i zagranicznym. Dane szczegółowe w tym zakresie odnoszące się do miasta przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 4. Ruch naturalny ludności miasta w latach 2007-2009

	2007 r.	2008 r.	2009 r.
liczba urodzeń żywych	166	162	184
liczba zgonów	177	179	167
przyrost naturalny	-11	-17	17

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Tabela 5. Ruch migracyjny ludności miasta w latach 2007-2009

	2007 r.	2008 r.	2009 r.
saldo migracji w ruchu wewnętrznym	72	65	196
saldo migracji w ruchu zagranicznym	1	0	3
saldo migracji ogółem	73	65	199

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Wzrost liczby dzieci i młodzieży w mieście w 2009 roku był m.in. efektem rosnącej dzietności rodzin, o czym świadczy większa niż w latach poprzednich liczba urodzeń żywych – 184 w stosunku do 166 i 162 w latach 2007-2008. Jednoczesny spadek liczby zgonów wpłynął na korzystny w 2009 roku przyrost naturalny (+17).

Wzrost liczby mieszkańców w mieście był również efektem ruchu migracyjnego, którego saldo z roku na rok było coraz bardziej korzystne (z 73 w 2007 r. do 199 w 2009 r.) Migracja mieszkańców do i z miasta odbywała się przede wszystkim w ruchu wewnętrznym.

Biorąc pod uwagę powyższe dane i próbując dokonać prognozy ludności miasta na najbliższe lata, należy zwrócić uwagę na dwie istotne, wcześniej odnotowane, kwestie. Pierwsza z nich – korzystna – dotyczy wzrostu w 2009 roku liczby dzieci i młodzieży. Druga natomiast – niekorzystna – odnosi się do systematycznego zwiększania się liczby osób w wieku produkcyjnym i starszych. W przyszłości ta ostatnia grupa będzie zasilana przez liczne obecnie grono osób w wieku produkcyjnym, które zakończą aktywność zawodową.

Powyższe tendencje demograficzne będą wymagały dopasowania usług społecznych do potrzeb zarówno dzieci i młodzieży, jak przede wszystkim seniorów. W przypadku tych pierwszych konieczne będzie dostosowanie dostępu do wychowania, edukacji, kultury, sportu i rekreacji, tym drugim trzeba będzie natomiast udzielić stosownej pomocy materialnej i rzeczowej, ułatwić im korzystanie z usług medycznych, opiekuńczych i rehabilitacyjnych oraz różnorodnych form aktywnego spędzania czasu wolnego.

5. SYTUACJA GOSPODARCZA

Milanówek jest miastem o silnie rozwijających się funkcjach usługowo-gospodarczych. Korzystne warunki dla rozwoju średnich i małych przedsiębiorstw, oferujących rozmaite usługi i produkty, stwarza położenie miasta w obszarze oddziaływań Warszawy. O potencjale Milanówka nie stanowi działalność typowo rolnicza. Do najbardziej znanych zakładów funkcjonujących na jego terenie należą: „Jedwab Polski” Sp. z o.o. oraz Fabryka Narzędzi Chirurgicznych i Dentystycznych MIFAM S.A. Wiele prywatnych pracowni kultywuje sztukę malowania na jedwabiu. Wysoka jakość i oryginalne wzornictwo wyrobów (ręcznie malowanych jedwabnych apaszek, szali) przyciągają rzeszę klientów nie tylko z Polski.

Na terenie miasta działa ponad 2.648 podmiotów gospodarczych (stan na dzień 31.12.2009 r.), w których przeważają zakłady usługowe. Znaczna część mieszkańców pracuje w przedsiębiorstwach budowlanych oraz podmiotach świadczących usługi ślusarskie.

Walorem miasta jest istniejąca zieleń o charakterze leśno-parkowym, która wkomponowuje się w zabudowę jednorodziną, liczne skwery, parki. Zieleń decyduje o zachowaniu charakteru Miasta – Ogrodu. Wśród gatunków występujących w drzewostanach znajdują się dęby, brzozy, lipy, kasztanowce, wiązy, jarzębiny, jesiony, olchy, sosny i świerki. Status lasów chronionych w Milanówku posiadają m.in.: tzw. Park Lasockiego, Las Olsowy, las Pondra (ul. Partyzantów), las w obrębie ulic: Jasna, Próżna, las na Turczynku, kompleks leśny pomiędzy ulicami: Wiatraczną, Brwinowską i Nadarzyńską. Ponadto na terenie miasta występują enklawy lasów ochronnych w formie niezabudowanych działek leśnych.

Milanówek charakteryzuje się niskim udziałem użytków rolnych, a podstawowym użytkownikiem terenów rolnych jest gospodarka indywidualna. Na niewielkiej liczbie gospodarstw występują uprawy roślinne z tendencją do rozwoju warzywnictwa. Na terenie miasta nie ma żadnych punktów świadczących usługi dla rolnictwa. Rolnictwo cechuje niska intensywność produkcji, szczególnie produkcji zwierzęcej.

W strukturze użytków rolnych przeważają grunty orne, co potwierdzają dane przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 6. Użytki rolne, lasy i grunty leśne, pozostałe grunty i nieużytki

powierzchnia użytków rolnych ogółem (w ha)		224,023
w tym:	grunty orne (w ha)	153,137
	sady (w ha)	0
	łąki i pastwiska (w ha)	58,619
powierzchnia lasów i gruntów leśnych (w ha)		70,015

powierzchnia pozostałych gruntów i nieużytków (w ha)	2,9214
--	--------

Dane Urzędu Miasta Milanówka.

W latach 2007-2009 liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących w mieście zwiększała się z roku na rok. Działyły one głównie w takich sekcjach, jak: handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (812 podmiotów), przetwórstwo przemysłowe (370 podmiotów), budownictwo (310 podmiotów) oraz działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (281 podmiotów).

Dane szczegółowe na temat podmiotów gospodarczych w mieście przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 7. Podmioty gospodarcze w mieście w latach 2007-2009

	2007 r.	2008 r.	2009 r.
liczba podmiotów w sektorze publicznym	38	34	33
liczba podmiotów w sektorze prywatnym	2.560	2.599	2.615
liczba podmiotów ogółem	2.598	2.633	2.648

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Tabela 8. Podmioty gospodarcze w mieście w wybranych sekcjach Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) z końcem 2009 roku

sekcja	liczba podmiotów
przetwórstwo przemysłowe	370
budownictwo	310
handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	812
transport i gospodarka magazynowa	156
działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	281
opieka zdrowotna i pomoc społeczna	120
pozostała działalność usługowa	122

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

6. PROBLEMY NA RYNKU PRACY

Problemy na rynku pracy, objawiające się niedostateczną liczbą miejsc pracy, prowadzą do obniżenia standardu życia ludności. Długotrwałe pozostawanie bez zatrudnienia ogranicza szanse na podjęcie pracy, przyczynia się do ubożenia ludności, a nawet prowadzi do wykluczenia społecznego.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w latach 2007-2009 liczba osób bezrobotnych w Milanówku ulegała zmianom od 231 na koniec 2007 roku poprzez 185 osób na koniec roku następnego do 342 osób na koniec roku 2009. Wśród pozostających bez pracy większość stanowiły kobiety, których liczba na koniec kolejnych lat wyniosła: 125, 103 i 188. Największy odsetek bezrobotnych kobiet w mieście odnotowano w roku 2008 (55,7%). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 9. Bezrobotni w mieście według płci i ich udział w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w latach 2007-2009

	2007 r.	2008 r.	2009 r.
liczba bezrobotnych w mieście	231	185	342
udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	2,3%	1,9%	3,4%
liczba bezrobotnych kobiet w mieście	125	103	188
udział kobiet w liczbie bezrobotnych	54,1%	55,7%	55%

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Grodzisku Mazowieckim, na koniec 2009 roku wśród pozostających bez pracy mieszkańców Milanówka było: 100 osób z prawem do zasiłku dla bezrobotnych (w tym 55 kobiet), 67 osób długotrwale bezrobotnych (w tym 38 kobiet), 71 osób bez kwalifikacji zawodowych (w tym 45 kobiet), 69 osób bez doświadczenia zawodowego (w tym 37 kobiet) oraz 158 osób nieposiadających wykształcenia średniego (w tym 71 kobiet). 13,7% wszystkich osób bezrobotnych stanowiły osoby młode do 25 roku życia, natomiast 26% to bezrobotni powyżej 50 roku życia.

Uzupełnienie powyższych danych stanowią przedstawione w kolejnej tabeli informacje na temat stopy bezrobocia, jaką odnotowano w latach 2007-2009 w powiecie grodziskim, w województwie mazowieckim i w kraju.

Tabela 10. Stopa bezrobocia w powiecie, w województwie i w kraju w latach 2007-2009

	2007 r.	2008 r.	2009 r.
stopa bezrobocia w powiecie grodziskim	4,7	4,0	6,2
stopa bezrobocia w województwie mazowieckim	9,0	7,3	9,0
stopa bezrobocia w kraju	11,2	9,5	12,1

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

W latach 2007-2009 powiat grodziski charakteryzował się niższą, w stosunku do województwa mazowieckiego i kraju, stopą bezrobocia. W roku 2009, zarówno w powiecie, w województwie, jak i w kraju odnotowano jej wzrost w porównaniu z rokiem 2008.

Dla scharakteryzowania problemu bezrobocia w mieście ważna jest analiza danych dotyczących podziału bezrobotnych według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i wykształcenia, a także rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy. Z uwagi jednak na brak danych w tym zakresie, odnoszących się do miasta Milanówka, w poniższej tabeli przedstawiono wartości dla całego powiatu grodziskiego. Na dzień 31.12.2009 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Grodzisku Mazowieckim zarejestrowanych było 1.846 bezrobotnych, w tym 952 kobiety. Bezrobotni z miasta Milanówka stanowili 18,5% wszystkich osób pozostających bez pracy w powiecie grodziskim. Dane szczegółowe w tym zakresie na koniec 2009 roku przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 11. Bezrobotni w powiecie grodziskim na koniec 2009 roku według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i wykształcenia

		liczba bezrobotnych			udział kobiet (w %)	liczba bezrobotnych			udział kobiet (w %)
		ogółem	kobiet			ogółem	kobiet		
wiek	18-24 lata	366	255	69,7	staż pracy	bez stażu	308	175	56,8
	25-34 lata	533	301	56,5		do 1 roku	250	154	61,6
	35-44 lata	358	187	52,2		1-5 lat	388	204	52,6
	45-54 lata	393	192	48,9		5-10 lat	245	114	46,5
	55-59 lat	149	47	31,5		10-20 lat	337	177	52,5
	60-64 lata	47	–	–		20-30 lat	238	104	43,7
czas pozostawania bez pracy	do 1 miesiąca	216	92	42,6	30 lat i więcej	80	24	30	
	1-3 miesiące	570	274	48,1	wykształcenie	wyższe	223	138	61,9
	3-6 miesięcy	456	260	57		policealne i śr. zawodowe	441	239	54,2
	6-12 miesięcy	427	213	49,9		średnie ogólnokształcące	263	174	66,2
	12-24 miesięcy	125	78	62,4		zasadnicze zawodowe	441	180	40,8
	pow. 24 miesięcy	52	35	67,3		gimnazjalne i niższe	478	221	46,2

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Grodzisku Mazowieckim.

Na koniec 2009 roku wśród bezrobotnych powiatu grodziskiego największe grupy stanowiły osoby w wieku 25-34 lata (533 osoby), osoby pozostające bez zatrudnienia od 1 do

3 miesięcy (570 osób), osoby ze stażem pracy od roku do 5 lat (388 osób), a także osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym (478 osób).

Liczne grupy wśród będących bez zatrudnienia stanowiły również osoby w wieku 45-54 lata (393 osoby), 18-24 lata (366 osób) i 35-44 lata (358 osób), osoby pozostające bez pracy od 3 do 6 miesięcy (456 osób) i od 6 do 12 miesięcy (427 osób), osoby ze stażem pracy od 10 do 20 lat (337 osób) i bez stażu pracy (308 osób), a także osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (441 osób) oraz policealnym i średnim zawodowym (441 osób).

Największy udział kobiet w ogóle bezrobotnych odnotowano wśród osób w wieku 18-24 lata (69,7%) i 25-34 lata (56,5%), osób pozostających bez pracy pow. 24 miesięcy (67,3%) i od 12 do 24 miesięcy (62,4%), osób ze stażem pracy do roku (61,6%) i bez stażu pracy (56,8%) oraz, co budzi niepokój, osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym (66,2%) i wyższym (61,9%).

Tabela 12. Bezrobotni w powiecie grodziskim na koniec 2009 roku według wybranych rodzajów działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy

rodzaj działalności ostatniego miejsca pracy	liczba bezrobotnych	liczba ofert pracy
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	5	0
przetwórstwo przemysłowe	96	4
wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	2	0
budownictwo	22	0
handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	29	6
działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	2	3
działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3	0
działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	6	0
działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	12	5
administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	71	0
edukacja	8	0
opieka zdrowotna i pomoc społeczna	4	1
pozostała działalność usługowa	25	0

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Grodzisku Mazowieckim.

Na koniec 2009 roku wśród bezrobotnych w powiecie grodziskim dominowały osoby, dla których ostatnimi miejscami pracy były podmioty gospodarcze prowadzące działalność

w takich działach, jak: przetwórstwo przemysłowe (96 osób), administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne (71 osób), handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (29 osób), pozostała działalność usługowa (25 osób) oraz budownictwo (22 osoby). Liczba dostępnych na koniec 2009 roku ofert pracy dla bezrobotnych z powiatu była niewielka (łącznie 19 ofert); najwięcej z nich dotyczyło możliwości zatrudnienia w handlu hurtowym i detalicznym (6 ofert) oraz działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej (5 ofert).

Z powyższych danych wynika, że programami aktywizującymi osoby bezrobotne należy objąć przede wszystkim osoby z krótkim stażem pracy lub bez stażu pracy, którym powinno się zapewnić możliwość poszerzenia doświadczenia zawodowego lub podjęcia pierwszej pracy. Nie należy również zapominać o osobach mających za sobą kilkanaście lat pracy, którym powinno się zapewnić możliwość przekwalifikowania, aby wzmocnić ich konkurencyjność na rynku pracy. W szczególności dotyczy to tych, którzy przed zwolnieniem z pracy byli zatrudnieni w przetwórstwie przemysłowym, administracji publicznej i obronie narodowej; obowiązkowym zabezpieczeniu społecznym, handlu hurtowym i detalicznym; naprawie pojazdów samochodowych, włączając motocykle oraz pozostałych usługach i budownictwie.

Ze względu na to, iż problem bezrobocia w mieście Milanówku prawie w połowie (158 osób) dosięgał osoby nieposiadające wykształcenia średniego, warto nadal zachęcać młodzież do zdobywania wykształcenia, natomiast w przypadku osób pozostających na rynku pracy bez zatrudnienia, szczególny nacisk należy położyć na doksztalcenie oraz podniesienie lub zmianę kwalifikacji zawodowych.

7. ZASOBY I WARUNKI MIESZKANIOWE

Zasoby i warunki mieszkaniowe ludności determinują w znacznym stopniu jakość jej bytowania. Niejednokrotnie określają również granice możliwości realizowania własnych aspiracji życiowych.

W latach 2007-2009 liczba mieszkań w mieście Milanówku rosła w każdym kolejnym roku (z 5.825 w 2007 r. do 6.103 w 2009 r.). Zwiększa się tym samym liczba izb (z 22.958 w 2007 r. do 24.193 w 2009 r.) i powierzchnia użytkowa mieszkań (z 479.753 m² w 2007 r. do 508.751 m² w 2009 r.). Nieznacznie wzrosła także przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (z 82,4 m² w 2007 r. do 83,4 m² w 2009 r.) i przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę (z 30,3 m² w 2007 r. do 31,7 m² w 2009 r.)

W przypadku mieszkań komunalnych, pozostających w zasobach mieszkaniowych miasta, ich liczba w latach 2007-2009 zmniejszyła się (ze 188 w 2007 r. do 141 w 2009 r.). Spadek liczby izb (z 423 w 2007 r. do 390 w 2009 r.) oznaczał zmniejszenie powierzchni użytkowej mieszkań (z 6.596 m² w 2007 r. do 5.240 m² w 2009 r.). Niewielki wzrost odnotowano w przypadku wielkości przeciętnej powierzchni użytkowej 1 mieszkania (z 35,08 m² w 2007 r. do 37,16 m² w 2009 r.), z kolei przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę zmniejszyła się (z 16,05 m² w 2007 r. do 12,75 m² w 2009 r.) Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 13. Zasoby mieszkaniowe w mieście w latach 2007-2009

	2007 r.	2008 r.	2009 r.
liczba mieszkań ogółem	5.825	5.876	6.103
liczba izb ogółem	22.958	23.235	24.193
powierzchnia użytkowa mieszkań ogółem (w m ²)	479.753	488.557	508.751
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (w m ²)	82,4	83,1	83,4
przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę (w m ²)	30,3	30,8	31,7
liczba mieszkań w zasobach mieszkaniowych miasta (komunalnych)	188	173	141
liczba izb w mieszkaniach w zasobach mieszkaniowych miasta (komunalnych)	423	420	390
powierzchnia użytkowa mieszkań w zasobach mieszkaniowych miasta (komunalnych; w m ²)	6.596	6.083	5.240
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w zasobach mieszkaniowych miasta (komunalnych; w m ²)	35,08	35,16	37,16
przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania w zasobach mieszkaniowych miasta na 1 osobę (w m ²)	16,05	14,50	12,75

Dane Głównego Urzędu Statystycznego i Urzędu Miasta Milanówka.

W roku 2009 nastąpił znaczny wzrost liczby nowo oddanych mieszkań w porównaniu do lat poprzednich 2007-2008 (232 w stosunku do odpowiednio 65 i 55). Tym samym zwiększyła się liczba nowych izb oddanych do użytkowania (z 353 w 2007 r. do 986 w 2009 r.) oraz powierzchnia użytkowa mieszkań (z 11.061 m² w 2007 r. do 20.956 m² w 2009 r.). Jeśli chodzi o budownictwo niemieszkalne, liczba nowych budynków niemieszkalnych, jak i ich powierzchnia wahała się (liczba budynków: od 14 w 2007 r. poprzez 6 w 2008 r. do 9 w 2009 r., powierzchnia użytkowa budynków: od 3.545 m² w 2007 r. poprzez 3.770 m² w 2008 r. do 1.339 m² w 2009 r.). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 14. Nowo oddane mieszkania i budynki niemieszkalne w mieście w latach 2007-2009

	2007 r.	2008 r.	2009 r.
liczba nowych mieszkań oddanych do użytkowania	65	55	232
liczba nowych izb oddanych do użytkowania	353	303	986
powierzchnia użytkowa oddanych mieszkań (w m ²)	11.061	9.469	20.956
liczba nowych budynków niemieszkalnych oddanych do użytkowania	14	6	9
powierzchnia użytkowa budynków niemieszkalnych oddanych do użytkowania (w m ²)	3.545	3.770	1.339

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Gospodarstwom domowym, które ze względu na swoją trudną sytuację ekonomiczną nie są w stanie pokrywać całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, wypłacane są dodatki mieszkaniowe. Jest to forma pomocy świadczona przez gminę, a realizowana przez Ośrodek Pomocy Społecznej. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 15. Dodatki mieszkaniowe przyznane w mieście w latach 2007-2009

	2007 r.	2008 r.	2009 r.
liczba rodzin, którym decyzją przyznano dodatek mieszkaniowy	216	182	223
liczba przyznanych dodatków mieszkaniowych	2.201	1.744	1.902
wartość przyznanych dodatków mieszkaniowych (w zł)	410.623	314.577	389.011

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Milanówku.

W latach 2007-2009 liczba rodzin w mieście, którym decyzją administracyjną przyznano dodatek mieszkaniowy, wahała się (od 216 w 2007 r. poprzez 182 w 2008 r. do 223 w 2009 r.). Zmianom ulegała również liczba przyznanych dodatków (od 2.201 w 2007 r. poprzez 1.744 w 2008 r. do 1.902 w 2009 r.) oraz wysokość kwot przeznaczonych na ten cel (od 410.623 zł w 2007 r. poprzez 314.577 zł w 2008 r. do 389.011 zł w 2009 r.).

8. BEZDOMNOŚĆ

Bezdomność jest problemem społecznym charakteryzującym się brakiem stałego miejsca zamieszkania. Wiąże się ze zmianami demograficznymi i ruchliwością społeczną, z recesją gospodarczą, bezrobociem, ubóstwem, kryzysem polityki mieszkaniowej i wzrostem cen mieszkań oraz dysfunkcjonalnością instytucji opiekuńczo-resocjalizacyjnych i karnych zaniedbujących obowiązki opieki następczej.

Do głównych przyczyn bezdomności o charakterze społecznym i patologicznym należą: likwidacja państwowych zakładów pracy, a wraz z nimi hoteli robotniczych, brak miejsc w szpitalach, zakładach opiekuńczych, domach pomocy społecznej, brak opieki nad wychowankami domów dziecka kończącymi 18 lat, brak ośrodków dla nosicieli wirusa HIV, zaległości w opłatach czynszowych prowadzące do eksmisji, a także alkoholizm, przestępczość, odrzucenie lub brak opieki ze strony najbliższych, rozwód lub trwały rozpad innych więzi formalnych lub nieformalnych, prostytutka kobiet, przemoc w rodzinie oraz świadomy wybór innego sposobu życia i odrzucenie powszechnie uznawanego systemu wartości.

Osobami bezdomnymi, obok tych, którzy są nimi z wyboru, najczęściej stają się ludzie w starszym wieku, matki z nieletnimi dziećmi, rodziny pełne nieposiadające środków finansowych na opłacenie mieszkania oraz osoby, które opuściły zakłady karne.

Bezdomność w Milanówku nie dotyczy dużej grupy osób. W latach 2007-2009 r. Ośrodek Pomocy Społecznej objął wsparciem odpowiednio 7, 9 i 11 osób bezdomnych. Pomoc przybierała głównie formę wsparcia rzeczowego (odzież, posiłek) oraz schronienia. Wśród tej grupy były osoby, które utraciły prawo do lokalu lub osoby po opuszczeniu zakładu karnego. Większość osób bezdomnych zmagająca się z uzależnieniem alkoholowym i nie chciała podjąć leczenia. W okresie zimowym, dwie osoby umieszczone były w noclegowni, gdzie odmówiły uczestnictwa w programach wychodzenia z bezdomności. Niepokojącym jest fakt, że wciąż pojawiają się nowe sprawy dotyczące eksmisji, w konsekwencji czego kolejne osoby zagrożone są bezdomnością.

9. EDUKACJA

Edukacja, rozumiana jako wychowanie, wykształcenie, nauka oraz zdobywanie wiedzy, umiejętności i kształcenie, pełni zasadniczą rolę w rozwoju człowieka. Jako proces trwający od młodości jest sposobem na podniesienie jakości zasobów ludzkich, a tym samym poziomu konkurencyjności gospodarki i przyspieszenia tempa rozwoju gospodarczego. Głównym problemem edukacji jest nierówny dostęp do niej przez całe życie, efektem czego są zróżnicowane szanse życiowe poszczególnych grup ludności, np. młodzieży mieszkającej na wsi i w mieście, dziewcząt i chłopców, dorosłych bez wykształcenia i z wykształceniem.

W roku szkolnym 2008/2009 w Milanówku funkcjonowało 8 publicznych placówek oświatowo-wychowawczych, w tym 1 przedszkole, 3 szkoły podstawowe, 2 szkoły gimnazjalne i 2 szkoły ponadgimnazjalne. Dane szczegółowe na temat ww. placówek, a także

liczby dzieci i uczniów do nich uczęszczających oraz nauczycieli w nich pracujących przedstawia poniższa tabela.

Tabela 16. Publiczne placówki oświatowo-wychowawcze w mieście w roku szkolnym 2008/2009

nazwa i adres placówki	liczba dzieci, uczniów	liczba nauczycieli
Przedszkole Nr 1, ul. Fiderkiewicza 43, 05-822 Milanówek	290	23
Szkoła Podstawowa Nr 2, ul. Literacka 20, 05-822 Milanówek	827 SP+416G	79 SP+48G
Zespół Szkół Gminnych Nr 1 (Szkoła Podstawowa i Gimnazjum), ul. Królewska 69, 05-822 Milanówek		
Zespół Szkół Gminnych Nr 3 (Szkoła Podstawowa i Gimnazjum), ul. Żabie Oczko 1, 05-822 Milanówek		
Zespół Szkół Nr 1, ul. Piasta 14, 05-822 Milanówek	992	88
Zespół Szkół Nr 2 im. Józefa Bema, ul. Wojtowska 3, 05-822 Milanówek		

Dane Urzędu Miasta Milanówka

Oprócz publicznych placówek oświatowo-wychowawczych, działalność w mieście prowadzi 10 placówek niepublicznych, tj. 6 przedszkoli (w tym 1 punkt przedszkolny), 2 szkoły podstawowe, 1 szkoła gimnazjalna, 1 szkoła ponadgimnazjalna. Dane szczegółowe na temat ww. placówek, a także liczby dzieci i uczniów do nich uczęszczających oraz nauczycieli w nich pracujących przedstawia poniższa tabela.

Tabela 17. Niepubliczne placówki oświatowo-wychowawcze w mieście w roku szkolnym 2008/2009

nazwa i adres placówki	liczba dzieci, uczniów	liczba nauczycieli
Truskawkowe Przedszkole, ul. Warszawska 52, 05-822 Milanówek	237	32
Przedszkole Społeczne, ul. Wspólna 18, 05-822 Milanówek		
Przedszkole Niepubliczne Sióstr Urszulanek ul. Mickiewicza 10, 05-822 Milanówek		
Prywatne Szkolne Przedszkole, ul. Brzozowa 1, 05-822 Milanówek		
Europejskie Przedszkole Niepubliczne Kasperek, ul. Brwinowska 2D, 05-822 Milanówek		
Przedszkole im. Misia Uszatka ul. Królowej Jadwigi 21 lok. 2, 05-822 Milanówek		

Integracyjna Społeczna Szkoła Podstawowa im. gen. bryg. A.E. Fieldorfa, ul. Spacerowa 3, 05-822 Milanówek	302	69
Nowa Prywatna Szkoła Podstawowa, ul. Brzozowa 1, 05-822 Milanówek		
Gimnazjum Społeczne Milanowskiego Towarzystwa Edukacyjnego, ul. Brzozowa 1, 05-822 Milanówek	119	28
Społeczne Liceum Ogólnokształcące, ul. Fiderkiewicza 41, 05-822 Milanówek	81	15

Dane Urzędu Miasta Milanówka.

10. KULTURA

Korzystanie z dóbr kultury wpływa na jakość życia ludności i świadczy o poziomie rozwoju społecznego. Prym w życiu kulturalnym Milanówka wiecie Milanowskie Centrum Kultury, który organizuje i współorganizuje wiele imprez okolicznościowych na terenie miasta. Upowszechnianiem kultury, czyli popularyzowaniem m.in. takich elementów jak: literatura, malarstwo, rysunek, architektura, obyczajowość, zajmują się również Biblioteka Publiczna, Biblioteka Parafialna przy Parafii św. Jadwigi Śląskiej, stowarzyszenia oraz prywatne placówki kulturalne.

W ramach Milanowskiego Centrum Kultury działają różne sekcje i kluby zainteresowań m.in.: Sekcja Teatralna, Sekcja Plastyczna, Sekcja Muzyczna, Sekcja Strzelecka, Szkołka Tenisowa, Szkołka Szachowa, Chór Seniora „Złoty liść”, Klub Przedszkolaka, Klub Szachowy, Towarzyski Klub Brydżowy, Klub Seniora, Klub Poetycki „Ars Poetica”. Głównym celem działalności Centrum jest edukacja oraz krzewienie ruchu artystycznego wśród dzieci i młodzieży. Realizacja powyższego odbywa się poprzez różnorodne formy aktywności artystycznej: koncerty, wystawy, festiwale, imprezy plenerowe. Do cyklicznych propozycji MCK należą Poranki Teatralne dla najmłodszych, Galeria Artystyczna „Letnisko”, Koncerty Muzyczne, Galeria Historyczna Miasta – Salonik.

MCK współpracuje ze szkołami, stowarzyszeniami i innymi organizacjami społecznymi na terenie miasta, takimi jak: ZHP, Towarzystwo Miłośników Milanówka, Klub Sportowy Milan, Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów.

Potrzeby czytelnicze lokalnej społeczności zaspokaja Miejska Biblioteka Publiczna, w której funkcjonuje Oddział dla Dzieci, dostosowany do potrzeb czytelniczych dzieci do lat 15-16. Biblioteka prowadzi działalność informacyjną w oparciu o technikę komputerową. Bibliotekę Parafialną w Milanówku pomagają prowadzić wolontariusze (studenci polonistyki

i dziennikarstwa), a z jej usług korzysta 688 rodzin czytelniczych. Biblioteka pośredniczy także w wymianie prasy wśród mniej zamożnych mieszkańców Milanówka.

Jedną z prywatnych placówek kulturalnych w mieście jest Prywatne Muzeum im. prof. Jana Szczepkowskiego, gromadzące ok. 200 szkiców różnych dzieł rzeźbiarskich. Drugą placówką jest Galeria Ars Longa, kolekcjonująca zbiory sztuki współczesnej i organizująca cyklicznie wernisaże i wystawy. Wśród prezentowanych wystaw na szczególną uwagę zasługują: wystawa rzeźby sakralnej prof. Gustawa Zemły, wystawa rzeźby prof. Adama Myjaka czy wystawa grafiki Marka Jaromskiego.

Dane szczegółowe na temat wybranych placówek kulturalnych funkcjonujących w mieście przedstawia poniższa tabela.

Tabela 18. Wybrane placówki kulturalne w mieście w 2009 roku

nazwa i adres placówki	liczba osób objętych ofertą	liczba pracowników
Milanowskie Centrum Kultury, ul. Kościelna 3, 05-822 Milanówek	23.320	9
Miejska Biblioteka Publiczna, ul. Spacerowa 4, 05-822 Milanówek	1.765	5
Biblioteka Parafialna, ul. Kościuszki 41, 05-822 Milanówek		

Dane Urzędu Miasta Milanówka.

11. SPORT I REKREACJA

Propagowany w dzisiejszych czasach zdrowy styl życia obejmuje m.in. właściwe odżywianie, aktywny wypoczynek oraz uprawianie różnorodnych dyscyplin sportowych. Sport wpływa bowiem nie tylko na kondycję zdrowotną człowieka, ale również jego cechy charakteru, postawę, relacje z innymi ludźmi, umiejętność współpracy i asertywność.

Uprawianiu sportu i rozwojowi kultury fizycznej w Milanówku sprzyja dobra infrastruktura sportowa. Składa się na nią 10 obiektów, w tym: Miejska Hala Sportowa nr 1 przy ul. Żabie Oczko 1, Miejska Hala Sportowa nr 2 przy ul. Królewskiej 69, Stadion Sportowy na Turczynku, Kąpielisko Miejskie Odkryte, Miasteczko Ruchu przy Zespole Szkół Gminnych nr 3 ul. Żabie Oczko 1, Tor wrotkarski oraz boisko ze sztuczną nawierzchnią przy ul. Wójtowskiej 3, Korty tenisowe przy Milanowskim Centrum Kultury, Strzelnica Pneumatyczna w budynku Zespołu Szkół nr 1, boiska asfaltowe do piłki koszykowej przy ul. Fiderkiewicza 41 i ul. Sportowej.

Licznymi sukcesami pochwalić się może sekcja łyżwiarstwa szybkiego, działająca przy Zespole Szkół Gminnych nr 3. Młodzi łyżwiarze zdobywają medale na Mistrzostwach Polski i Mistrzostwach Europy. Przy ul. Turczynek swoją siedzibę ma Klub Sportowy Milan, w którym działają sekcje piłki nożnej, a jej członkowie trenują w pięciu grupach wiekowych. Na terenie obiektu sportowego Milan znajduje się boisko główne, rezerwowe i boiska „Milanowskiej Ligi Siódemek” oraz pełnowymiarowe boisko ze sztuczną nawierzchnią. Największym zainteresowaniem wśród dzieci i młodzieży cieszy się Piłkarska Liga Siódemek, do której zgłosiło się ponad 28 drużyn, liczących ok. 300 uczestników. Popularnością cieszy się także, mieszcząca się w budynku Zespołu Szkół nr 1, Strzelnica Pneumatyczna. Z kolei dzieci i młodzież w wieku 6-18 lat chcące poznać tajniki szachów oraz rozwijać się intelektualnie i sportowo uczestniczą w zajęciach Szkołki Szachowej. Starsi uczniowie należą do funkcjonującego na terenie miasta Klubu Szachowego „MOK”. Zawodnicy z klubu biorą udział w rozgrywkach Ligi Warszawskiej oraz organizowanych w ramach klubu symultanach i turniejach na terenie Milanówka.

Młodzież szkół podstawowych, gimnazjalnych i średnich korzysta z kortów tenisowych, które były pierwszym obiektem sportowym w Milanówku. Każdego roku, we wrześniu, rozgrywane są Otwarte Mistrzostwa Milanówka w Tenisie Ziarnym.

Niezapomnianą dyscypliną sportową w mieście jest jazda na rowerze, którą młodzi mogą uprawiać w ramach Sekcji Turystyki Rowerowej. Prowadzący Sekcję jest organizatorem corocznych rajdów rowerowych na terenie Milanówka i poza miastem, m.in. na dystansach 17 km, 65 km i 500 km.

W Miejskiej Hali Sportowej nr 2 przy Zespole Szkół Gminnych nr 1 mieści się ścianka wspinaczkowa – obiekt o powierzchni 50m² – 7 merów wysokości. Wspinaczka sportowa staje się coraz bardziej popularną dyscypliną, dostępną dla każdej grupy wiekowej oraz stopnia sprawności fizycznej (dla początkujących oraz zaawansowanych).

Przy Zespole Szkół Gminnych nr 3 w Milanówku działa Uczniowski Klub Sportowy „3” Milanówek.

Trening siłowy i aerobowy zapewniają kluby fitness. Na terenie Milanówka są cztery tego typu kluby: Fitness Club „Hermes 90” (ul. Piotra Skargi 7), M&R Fitness klub dla kobiet (ul. Podwiejska 12), Studio treningu „One for One – Trening personalny” (ul. Krzywa 2), Fitness Studio Marta (ul. Gospodarska 50). Zajęcia taneczne dla dzieci i młodzieży organizują DNS Studio Tańca oraz „Ślusarczyk Dance Akademii”.

12. TURYSTYKA

Milanówek to niezwykle urokliwe miejsce zatopione w zieleni, pełne interesujących pod względem architektonicznym zabytkowych pensjonatów i willi – 200 objętych jest ochroną konserwatorską, a 21 wpisano do rejestru zabytków.

Od początku swego istnienia Milanówek traktowany był przez zamożnych mieszkańców Warszawy jako letnisko, na terenach którego stawiano okazałe domy letniskowe, które często zamieniały się w piękne wille o wysokim standardzie.

Dziedzictwo kulturowe, dobre położenie, a także obecność licznych zabytków stanowią dogodne warunki do rozwoju wielu form wypoczynku i rekreacji dla mieszkańców okolicznych miast. Wydarzenia na polu kultury sprawiły, że Milanówek coraz częściej odwiedzany jest przez artystów, filmowców, pisarzy i językoznawców.

Cechą charakterystyczną Milanówka, będącą jego podstawowym walorem krajobrazowym, jest istniejąca zieleń o charakterze leśno-parkowym. Na terenie miasta znajduje się wiele skwerów, parków, a znaczna część terenu porośnięta jest drzewostanami. Poza fragmentami południowo-zachodnimi, miasto jest częścią systemu przyrodniczych terenów chronionych województwa mazowieckiego. w roku 1997 zostało ono włączone do Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Centralna część miasta objęta jest sferą ochrony urbanistycznej. Ochronie prawnej podlega zabytkowa architektura Milanówka oraz liczny starodrzew i zabytkowe obiekty parkowe. Status pomników przyrody posiadają występujące na terenie miasta dwustuletnie dęby (ponad 130 drzew).

W ślad za bogactwem świata roślinnego idzie także różnorodność świata zwierząt. Na terenie miasta żyje wiele ginących gatunków zwierząt, jak np. dzięcioł czarny, wilga, słowik, skowronek. Na działkach parkowo-leśnych spotkać można liczne gatunki sów oraz ptaków drapieżnych, np. myszołów, błotniak stawowy. Warunki zakrzewionych ogrodów stanowią o występowaniu różnorodnych ssaków, m.in.: jeży, saren, dzików, zajęcy. Życie płazów koncentruje się w okolicy wód powierzchniowych, głównie rzeki Rokitnicy oraz kanałów i rowów melioracyjnych.

W Milanówku na szczególną uwagę zasługuje bogata architektura willowa, powstała w początkach XX wieku. Turyści mogą podziwiać swego rodzaju architektoniczną mozaikę, stanowiącą niezmiernie ciekawe połączenie wielu stylów architektonicznych.

Kościół parafialny pod wezwaniem św. Jadwigi zbudowany został w stylu neoromańskim, według projektu Tadeusza Okunina (lata 1910-1912). Na miejscowej

plebanii, od 1944 do 1945 r. przechowywano urnę z sercem Fryderyka Chopina, wywiezioną w czasie powstania z kościoła św. Krzyża w Warszawie.

W stylu klasycznym wybudowano liczne wille – pałace: „Matulinek” projektu Jana Heuricha, „Sosnowica” Józefa Sosnowskiego oraz zbudowana przez nieznanego architekta „Garbatka”. Z kolei w stylu neorenesansowym wzniesione zostały m.in.: „Józefina”, pierwsza siedziba Centralnej Doświadczalnej Stacji Jedwabniczej i niewielka willa „Barbarka”. Najliczniejszymi są wille nawiązujące do idei stylu narodowego. Styl zakopiański prezentują wille: „Ostromir”, „Podhalanka”, „Pajota”, „Jolancin”, „Słoneczna”. W stylu dworkowym utrzymano wille „Gabrysin”, „Zacisze”, „Jasna”, „Halina” i wiele innych. Znacznie mniej zbudowano w Milanówku willi drewnianych. Drewno obecne jest w postaci szwajcarskiej dekoracji oraz drewnianych, zwykle dwukondygnacyjnych, werand. Ciekawym budynkiem drewnianym jest pensjonat Kresy i przeniesiona z Podhala Chata Henrysina.

Piękna, zabytkowa Willa „Borówka” w centrum malowniczego Milanówka to restauracja, ogród z tarasem i placem zabaw dla dzieci, kameralny hotelik oferujący zakwaterowanie turystom.

Do historycznych miejsc, w części strefy ochrony konserwatorskiej miasta, należy Willa „Waleria” przy ul. Spacerowej, należąca niegdyś do wybitnego rzeźbiarza Jana Szczepkowskiego (1878-1964). Willa zakupiona została w 2007 r. przez gminę Milanówek z przeznaczeniem na Milanowskie Centrum Kultury. Potomkowie rzeźbiarza, założyciele Fundacji im. Jana Szczepkowskiego, w jednym z sąsiednich domów zgromadzili rodzinne pamiątki – część kolekcji rzeźb i modeli artysty z okresu dwudziestolecia międzywojennego. W tym czasie gośćmi „Walerii” byli wybitni artyści, aktorzy, literaci, arystokraci m.in.: Żeromscy, Mickiewicz, Gojawiczyńska, Osterwa, Jaracz. Swoje drzeworyty pozostawił Władysław Skoczyła, akwarelę Julian Fałat, rysunki Zofia Stryjeńska. W zbiorach rodzinnych pozostaje kilka prac Jana Szczepkowskiego, np. fragment drewnianej kubistycznej płaskorzeźby znanej z fryzu sejmowego czy odlane w brązie rzeźbiarskie portrety córki artysty, Hanny.

Do rzadkości w Milanówku należą wille modernistyczne łączące cechy awangardowego stylu międzynarodowego, które umiejętnie wkomponowały się w charakter miasta.

Większość obiektów zabytkowych wymaga remontu i konserwacji. Jednym z najstarszych zabytków Milanówka jest drewniany dwór z przełomu XVIII i XIX wieku w otoczeniu starego paku. Na terenie miasta znajduje się 271 obiektów objętych ochroną konserwatorską, z tego 25 wpisanych jest do rejestru zabytków. Ponadto w Milanówku

zlokalizowanych jest 18 stanowisk archeologicznych. Są to ślady dawnych obozowisk, osad i cmentarzysk – datowane od około 8.000 lat przed naszą erą do XV-XVI wieku naszej ery.

Na terenie Milanówka organizowany jest od kilku lat Festiwal „Otwarte Ogrody”, którego celem jest zaprezentowanie dziedzictwa naturalnego i kulturowego miasta. W trakcie jego trwania odbywa się wiele imprez artystycznych i naukowych. Festiwal realizowany jest w ramach programu Rady Europy, Europejskie Dni Dziedzictwa, a głównym celem jest promocja, na co dzień zamkniętych lub zagrożonych, zabytków. Mieszkańcy zabytkowych willi organizują koncerty, wycieczki, wystawy umożliwiające poznanie historii i współczesnego potencjału miasta.

W roku 2009 podczas Festiwalu Otwarte Ogrody odbyło się symboliczne otwarcie pierwszego szlaku pieszego Milanówek – „Mały Londyn”. Na trasie liczącej ponad 17 km oznakowano 43 punkty, które związane są historią Milanowian, którzy działali w okresie wojennym, poświęcając swoje życie dla Ojczyzny.

13. SYTUACJA DZIECKA

Dziecko wymaga szczególnej opieki i troski. Działalność na jego rzecz powinna polegać przede wszystkim na ochronie jego praw, wyrównywaniu szans życiowych poprzez ułatwianie dostępu do oświaty, służby zdrowia i wypoczynku oraz na asekurowaniu go w obliczu zagrożeń.

Analiza sytuacji dziecka w Milanówku została dokonana na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w funkcjonujących na jej terenie placówkach oświatowych. Badania te pozwoliły zdiagnozować środowisko szkolne i rodzinne uczniów pod kątem występowania zachowań o cechach patologii społecznej oraz uzyskać informację na temat prowadzonych w szkołach działań opiekuńczo-wychowawczych, profilaktycznych i leczniczych. W sumie do analizy przedłożono 7 ankiet – wypełnione przez pedagogów szkolnych lub, w przypadku ich braku, dyrektorów – z następujących placówek oświatowych:

- Nowa Prywatna Szkoła Podstawowa w Milanówku (liczba uczniów: 159),
- Szkoła Podstawowa Nr 2 w Milanówku (liczba uczniów: 321),
- Gimnazjum Społeczne MTE w Milanówku (liczba uczniów: 120),
- Zespół Szkół Gminnych Nr 1 (liczba uczniów: 443, w tym w Szkole Podstawowej 298, w Gimnazjum 145),
- Zespół Szkół Gminnych Nr 3 w Milanówku (liczba uczniów: 453),
- Społeczne Liceum Ogólnokształcące Nr 5 STO w Milanówku (liczba uczniów: 81),

- Zespół Szkół Nr 2 w Milanówku (liczba uczniów: 455).

Zasoby i oferta szkolna

Z analizy ankiet wynika, że 5 placówek zatrudnia pedagoga (brak w Nowej Prywatnej Szkole Podstawowej i Gimnazjum Społecznym MTE w Milanówku), 5 logopedę (brak w Społecznym Liceum Ogólnokształcącym Nr 5 STO i Gimnazjum Społecznym MTE), 5 psychologa (brak w Społecznym Liceum Ogólnokształcącym Nr 5 STO i Zespole Szkół Gminnych Nr 1), 4 placówki pielęgniarke (brak w Nowej Prywatnej Szkole Podstawowej, Społecznym Liceum Ogólnokształcącym Nr 5 STO i Gimnazjum Społecznym MTE) i tylko jedna placówka (Zespół Szkół Nr 2 w Milanówku) zatrudnia doradcę zawodowego.

Tylko trzy placówki (SP Nr 2, Zespół Szkół Gminnych Nr 1 i Zespół Szkół Gminnych Nr 3) prowadzą dożywianie łącznie 80 uczniów. Ponadto w czterech placówkach zgłoszono potrzebę objęcia dożywianiem w sumie 65 uczniów.

Wszystkie placówki zapewniają uczniom dostęp do Internetu oraz umożliwiają korzystanie z sali gimnastycznej. Jedynie w Zespole Szkół Gminnych Nr 3 istnieją klasy integracyjne. Uczniowie żadnej z badanych placówek nie mają większych trudności komunikacyjnych.

Każda ze szkół oferuje dzieciom i młodzieży zajęcia dodatkowe. Najczęściej przyjmują one postać różnorodnych tematycznie kół zainteresowań (m.in. koła geograficzne, matematyczne, humanistyczne, komputerowe, psychologiczne, biologiczne, fotograficzne, strzeleckie, teatralne, informatyczne, dziennikarskie, plastyczne, szachowe, muzyczne) oraz zajęć wyrównawczych, sportowych (SKS, ścianka wspinaczkowa, piłka nożna, piłka siatkowa, gimnastyka korekcyjna) i fakultetów dla maturzystów. Jednocześnie 6 placówek prowadzi zajęcia dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (brak w Społecznym Liceum Ogólnokształcącym Nr 5 STO). Wśród nich najczęściej organizowane są zajęcia wyrównawcze (5 szkół), korekcyjno-kompensacyjne (4), socjoterapeutyczne (3), psychoterapeutyczne (2), logopedyczne (4) oraz ćwiczenia dotyczące zasad ortografii dla uczniów z dysleksją (1).

Problemy dosięgające uczniów i ich rodziny

Ankietowani identyfikowali problemy, które w najpoważniejszym stopniu dosięgają uczniów i ich rodziny, w dwojaki sposób, tj. odpowiadając na pytanie o charakterze otwartym oraz wypełniając zamknięty katalog cech patologicznych obejmujący 14 zmiennych.

Określając problemy w odpowiedzi na pytanie otwarte, przedstawiciele placówek oświatowych wskazywali głównie na problemy natury rodzinnej, niedobory materialne, kwestię uzależnień, szczególnie nadużywanie alkoholu oraz niewydolność wychowawczą rodziców. Zauważalnym problemem staje się także brak kontroli ze strony rodziców nad sposobem spędzania wolnego czasu przez dzieci. Przyczyn niedostatecznej ilości poświęcanej dzieciom uwagi pedagogicy upatrywali w nieodpowiednim wymiarze czasu pracy rodziców. Ankietowani za istotne problemy uznali wzrastające bezrobocie oraz deficyt miejsc umożliwiających dzieciom i młodzieży spędzenie wolnego czasu. Ankietowani Nowej Prywatnej Szkoły Podstawowej nie potrafili określić problemów dosięgających dzieci, młodzież i ich rodzin z Milanówka, gdyż placówka zrzesza uczniów z wielu gmin ościennych.

Wypełniając zamknięty katalog cech patologicznych, ankietowani stwierdzali ich obecność, podając jednocześnie liczbę ujawnionych przypadków. Szczegółowe informacje na temat zdiagnozowanych w środowisku szkolnym i w domu rodzinnym uczniów problemów społecznych zawiera poniższa tabela.

Tabela 19. Problemy występujące w środowisku szkolnym i rodzinnym dzieci i młodzieży z miasta

cechy patologii społecznej	obecność poszczególnych cech	
	występuje (liczba ujawnionych przypadków)	nie występuje
sięganie po alkohol	5 (25)	1
sięganie po narkotyki	2 (3)	4
palenie papierosów	6 (245)	–
ucieczki z domu	2 (2)	4
kradzieże	4 (9)	2
agresja i przemoc, w tym: poniżanie, zastraszanie, znęcanie się, bicie, wymuszanie pieniędzy, zmuszanie do palenia papierosów	3 (15)	3
autoagresja	2 (2)	4
przestępczość ujawniona	3 (10)	3
niszczenie mienia szkolnego	3 (2)	3
udział w grupach negatywnych	–	6
problemy wymagające nadzoru kuratora sądowego	4 (33)	2

przemoc w rodzinie	3 (9)	3
zaniedbanie przez dom	5 (30)	1
wykorzystywanie seksualne	–	6

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w placówkach oświatowych miasta.

Do problemów najczęściej występujących w szkole i w domu rodzinnym dzieci i młodzieży, ankietowani zaliczyli: palenie papierosów (w 6 szkołach – 245 przypadków, w tym 230 w Zespole Szkół Nr 2), problemy wymagające nadzoru kuratora sądowego (w 4 szkołach – 33 przypadki), zaniedbania przez dom (w 5 szkołach – 30 przypadków) oraz sięganie po alkohol (w 5 szkołach – 25 przypadków). Kolejnymi pod względem liczby ujawnionych przypadków były problemy dotyczące stosowania agresji i przemocy, przestępczości ujawnionej, kradzieży oraz stosowania przemocy w rodzinie. Sporadycznie odnotowywano przypadki sięgania po narkotyki, ucieczek z domu, autoagresji i niszczenia mienia szkolnego. W Szkole Podstawowej Nr 2 ankietowani wskazali na obserwowaną przez wychowawców niewydolność wychowawczą rodziców.

W żadnej z badanych szkół nie występują problemy udziału uczniów w grupach negatywnych i wykorzystywania seksualnego.

Badania i działania profilaktyczne i naprawcze konieczne do przeprowadzenia

Wskazując badania konieczne do przeprowadzenia wśród dzieci, młodzieży i ich rodziców, pedagodzy stwierdzili, iż należy dokładnie zdiagnozować zachowania negatywne w środowisku szkolnym i rodzinnym, w tym uzależnienia od alkoholu, stosowanie przemocy i agresji domowej. W opinii ankietowanych warto dokładniej rozpoznać charakter kontaktów interpersonalnych w rodzinie. Według pedagogów istotnym obszarem badań są umiejętności wychowawcze rodziców dzieci, szczególnie sposób, w jaki zagospodarowują wspólnie spędzany czas.

Określając działania profilaktyczne i naprawcze, które należałoby przeprowadzić w szkołach, badani wskazywali głównie na potrzebę organizowania warsztatów mających na celu podniesienie samooceny młodzieży, kształtowanie umiejętności komunikowania z innymi, budowanie pozytywnych relacji między rówieśnikami, a także wskazujących wachlarz konstruktywnych sposobów w walce ze stresem i sytuacjami trudnymi. Pedagodzy podkreślali znaczenie zajęć z zakresu profilaktyki narkomanii i nikotynizmu, zarówno dla rodziców, jak i dzieci. Działania profilaktyczne powinny obejmować zagadnienia związane z cyberprzemocą i bezpiecznym korzystaniem z Internetu. Ankietowani zwracali uwagę na

potrzebę uświadamiania dzieci i młodzieży w obszarze zagrożeń dzisiejszych czasów (używków, media).

Wiele korzyści zdaniem pedagogów mogą dostarczyć zajęcia i treningi wyposażające młodzież w umiejętności asertywne.

Współpraca szkół z rodzicami uczniów

Przedstawiciele pięciu ankietowanych placówek uznali współpracę z rodzicami uczniów za zadowalającą (odmienną opinię mieli przedstawiciele ZS Nr 2 i Zespołu Szkół Gminnych Nr 1 w Milanówku). W jej ramach odbywają się konsultacje indywidualne, spotkania integracyjne, rozmowy telefoniczne, komunikacja poprzez e-mail, zebrania, dyżury, dni otwarte dla rodziców, pogadanki; prowadzona jest pedagogizacja rodziców przez specjalistów. Ponadto rodzice są angażowani do udziału w uroczystościach organizowanych przez szkołę.

Współpraca szkół z instytucjami i organizacjami wspierającymi dzieci, młodzież i rodziny

Przedstawiciele większości badanych placówek, poza jedną (ZS Nr 2), stwierdzili, że współpraca z instytucjami i organizacjami wspierającymi dzieci, młodzież i rodziny jest zadowalająca. Do podmiotów tych zaliczyli: Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Grodzisku, Policję, Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnię Zdrowia Psychicznego, Sądy Rejonowe, Straż Miejską, Związek Harcerstwa Polskiego, TTM, Zespół Szkół Nr 1, Fundację Partnerstwo dla Środowiska, szkołę partnerską na Węgrzech.

Potrzeby dzieci i młodzieży

Wskazując najpilniejsze potrzeby dzieci i młodzieży, pedagodzy zwrócili uwagę na konieczność zapewnienia im szerszego dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego, m.in. rozszerzenia propozycji kulturalnych, sportowych i edukacyjnych. Według przedstawicieli Szkoły Podstawowej Nr 2, najpilniejszą potrzebą dzieci i młodzieży jest zwrócenie większej uwagi i zainteresowania ze strony rodziców.

Możliwości przyczynienia się szkół do poprawy sytuacji dzieci i młodzieży

Zastanawiając się nad tym, w jaki sposób szkoła może się przyczynić do poprawy sytuacji dzieci i młodzieży w mieście, pedagodzy wskazywali przede wszystkim na konieczność prowadzenia działań z zakresu profilaktyki uzależnień. Do zadań szkoły, które przyczynią się do poprawy sytuacji dzieci, należy także organizacja zajęć dodatkowych, lekcji

wyrównawczych, szczególnie dla uczniów z zaniedbanych rodzin, a także warsztatów dla rodziców. Ankietowani zwracali uwagę na możliwość wspierania tych ostatnich w pełnieniu funkcji wychowawczych. Podkreślali również korzyści płynące z rozszerzenia i zintensyfikowania współpracy z organizacjami świadczącymi pomoc dzieciom, młodzieży ich rodzinom.

14. OCHRONA ZDROWIA

Styl życia i zachowania zdrowotne wpływają w największym stopniu na stan zdrowia ludności. Do czynników zagrażających zdrowiu należą przede wszystkim: mała aktywność fizyczna, nieprawidłowości w sposobie żywienia, palenie tytoniu, nadmierne spożycie alkoholu, używanie narkotyków, zły stan środowiska naturalnego, niewłaściwe warunki bezpieczeństwa pracy, wypadki drogowe oraz brak powszechnej profilaktyki.

W Milanówku funkcjonuje 5 niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej umożliwiających swoim pacjentom pełny dostęp do podstawowej i specjalistycznej opieki lekarskiej. Na terenie miasta działają 4 apteki i punkty apteczne. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 20. Zakłady opieki zdrowotnej, apteki i punkty apteczne w mieście w 2009 roku

nazwa placówki	adres
NZOZ „AWEMED”	ul. Piasta 30, 05-822 Milanówek
NZOZ „NEUROLOGIA I EEG”	ul. Piasta 30, 05-822 Milanówek
NZOZ Pracownia Rentgenowska	ul. Kościuszki 20, 05-822 Milanówek
NZOZ „BIOVENA Sp. z o.o.	ul. Mickiewicza 1, 05-822 Milanówek
NZOZ „MILANMED” Poradnia Rehabilitacyjna	ul. Warszawska 18, 05-822 Milanówek
„Galewscy” Sp. z o.o. Apteka	ul. Piłsudskiego 19, 05-822 Milanówek
„UNIAPTEKA” Sp. j. Kasprzak i Soluch	ul. Krakowska 10, 05-822 Milanówek
Drynkowski Marek Apteka	ul. Piasta 30, 05-822 Milanówek
Zalewska Alina Apteka	ul. Gradowska 3, 05-822 Milanówek

Dane Urzędu Miasta Milanówka.

Dla poznania sytuacji zdrowotnej mieszkańców miasta ważna jest analiza danych będących w posiadaniu zakładów opieki zdrowotnej i indywidualnych praktyk lekarskich działających na jego terenie. W związku z brakiem informacji w tym zakresie ze wszystkich placówek służby zdrowia i praktyk lekarskich w mieście, w poniższej tabeli przedstawiono dane za 2009 rok uzyskane z NZOZ „AWEMED” w Milanówku, przy założeniu, że reprezentują one średnią miasta.

Tabela 21 Najczęstsze schorzenia ludności miasta w 2009 roku

rodzaj schorzenia	osoby, u których stwierdzono schorzenie	
	liczba dzieci i młodzieży	liczba osób dorosłych
nowotwory	2	95
niedokrwistości	13	21
choroby tarczycy	9	73
cukrzyca	3	272
niedożywienie	22	–
otyłość	20	–
zaburzenia odżywiania	51	–
upośledzenie umysłowe	11	–
padaczka	18	–
zaburzenia refrakcji i akomodacji oka	63	–
alergie pokarmowe	54	–
alergie skórne	51	–
zniekształcenia kręgosłupa	83	–
choroby układu moczowego	31	–
choroby obwodowego układu nerwowego	–	41
choroby układu krążenia	–	421
przewlekły nieżyt oskrzeli, dychawica oskrzelowa	–	233
przewlekłe choroby układu trawiennego	–	243
choroby układu mięśniowo-kostnego i tkanki łącznej	–	84

Dane NZOZ „AWEMED” w Milanówku.

W 2009 roku pod opieką Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej „AWEMED” w Milanówku było 2.754 dzieci i młodzieży oraz 8.417 osób dorosłych. U największej liczby osób w wieku przedprodukcyjnym stwierdzono zniekształcenia kręgosłupa (83 osoby), zaburzenia refrakcji i akomodacji oka (63 osoby), alergie pokarmowe (54 osoby), alergie skórne (51 osób), zaburzenia odżywiania (51 osób), choroby układu moczowego (31 osób).

Dorośli z kolei najczęściej zmagali się z chorobami układu krążenia (421 osób), cukrzycą (272 osoby), przewlekłymi chorobami układu trawiennego (243 osoby), przewlekłym nieżytem oskrzeli, dychawicą oskrzelową (233 osoby), a także z nowotworami (94 osoby) oraz chorobami układu mięśniowo-kostnego i tkanki łącznej (84 osoby).

Ważną rolę w utrzymaniu dobrego stanu zdrowia pełni profilaktyka. Poniższa tabela przedstawia dane szczegółowe na temat dzieci do lat 3 objętych opieką profilaktyczną oraz dzieci i młodzieży do lat 19 objętych profilaktycznymi badaniami lekarskimi.

Tabela 22. Profilaktyka zdrowotna dzieci i młodzieży z miasta w 2009 roku

forma profilaktyki	liczba dzieci i młodzieży
porady profilaktyczne lekarza rodzinnego po raz pierwszy (dzieci do lat 3)	124
porady profilaktyczne lekarza rodzinnego następnym razem (dzieci do lat 3)	789
wizyty profilaktyczne pielęgniarek i położnych po raz pierwszy (dzieci do 1. roku życia)	137
wizyty profilaktyczne pielęgniarek i położnych następnym razem (dzieci do lat 3)	578
profilaktyczne badania lekarskie (dzieci i młodzież do lat 19 podlegający badaniu)	951
profilaktyczne badania lekarskie (dzieci i młodzież do lat 19 zbadani zgodnie z programem badań profilaktycznych)	664

Dane NZOZ „AWEMED” w Milanówku.

W 2009 roku poradami profilaktycznymi lekarza rodzinnego Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej „AWEMED” w Milanówku po raz pierwszy i po raz następny zostało objętych odpowiednio 124 i 789 dzieci do lat 3. Wizyty profilaktyczne pielęgniarek i położnych miały z kolei miejsce jedynie po raz pierwszy w przypadku 137 dzieci do 1. roku życia i po raz kolejny w przypadku 578 dzieci do lat 3.. Profilaktycznymi badaniami lekarskimi objęto natomiast 951 dzieci i młodzieży, w tym 664 osoby zgodnie z programem badań profilaktycznych.

15. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Bezpieczeństwu publicznemu zagraża przestępczość, która jest zjawiskiem dynamicznym i, podobnie jak społeczeństwo, podlega rozwojowi. Choć stanowi margines życia społecznego, poprzez swą intensywność i częstotliwość może mieć wpływ na formowanie się postaw i zachowań ludności oraz odciskać dotkliwie piętno na jej funkcjonowaniu.

Za utrzymanie porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochronę przeciwpożarową odpowiada Starosta Grodziski, Komendant Powiatowy Policji i podległy mu Komendant Komisariatu Policji w Milanówku oraz Komendant Powiatowy Państwowej Straży Pożarnej.

Według danych Komisariatu Policji w Milanówku, w 2009 roku stwierdzono łącznie 258 przestępstw, z czego 152 o charakterze kryminalnym. 11 ze wskazanych przestępstw popełniły osoby nieletnie. Wśród zaistniałych zdarzeń dominowały kradzieże mienia (41), a w dalszej kolejności uszkodzenia mienia (19), kradzieże z włamaniem (19) oraz przestępstwa narkotykowe (17). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 23. Wybrane przestępstwa popełnione w mieście w 2009 roku

kategoria przestępstwa	liczba przestępstw
uszczerbek na zdrowiu	2
bójki lub pobicia	1
uszkodzenie mienia	19
kradzież mienia	41
kradzież pojazdów	2
kradzież z włamaniem	19
przestępstwa rozbójnicze	5
przestępstwa narkotykowe	17

Dane Komisariatu Policji w Milanówku.

Na terenie działania Komisariatu Policji w Milanówku wykryto sprawców 113 przestępstw. Jako najbardziej dokuczliwe społecznie i występujące najczęściej wskazać należy przestępstwa przeciwko mieniu. Stanowiły one łącznie ze wszystkich zdarzeń 119 czynów. Ponadto w roku 2009 odnotowano łącznie 69 przestępstw w zakresie ruchu drogowego, spośród których 65 dotyczyło kierowania w stanie nietrzeźwości.

Według danych II Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Grodzisku Mazowieckim, w roku 2009 dozory kuratora wykonano w stosunku do 135 osób zamieszkałych na terenie Milanówka. W Wydziale Rodzinnym i Nieletnich Sądu Rejonowego w Grodzisku Mazowieckim pod nadzorem kuratora na koniec 2009 r. z terenu Milanówka było 11 nieletnich w 11 sprawach nieletnich (Nw) oraz 48 małoletnich w 26 sprawach dotyczących ograniczenia władzy rodzicielskiej (Opm).

16. POMOC SPOŁECZNA

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Instytucja ta wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Zadania pomocy społecznej w mieście Milanówku wykonuje Ośrodek Pomocy Społecznej w Milanówku. Jednostka ta realizuje również zadania wynikające z innych, aniżeli ustawa o pomocy społecznej, aktów prawnych. Należą do nich w szczególności: ustawa o świadczeniach rodzinnych i ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawa o świadczeniach zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych, ustawa o powszechnym ubezpieczeniu społecznym oraz ustawa o ochronie zdrowia psychicznego.

Z końcem 2009 roku kadre OPS-u stanowiło 25 osób, w tym radca prawny. Dane szczegółowe na temat stanu zatrudnienia w ośrodku przedstawia poniższa tabela.

Tabela 24. Stan zatrudnienia w OPS-ie na koniec 2009 roku

rodzaj stanowiska	liczba etatów
kadra kierownicza	2
pracownicy socjalni	8
pracownicy wykonujący usługi opiekuńcze	–
pracownicy wykonujący specjalistyczne usługi opiekuńcze	–
pozostali pracownicy	15

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Milanówku.

Ośrodek realizuje zapis wynikający z ustawy o pomocy społecznej, w którym na ośrodek nakładany jest obowiązek zatrudnienia 1 pracownika socjalnego na 2 tysiące mieszkańców, nie mniej jednak niż 3 pracowników. W 2009 roku wskaźnik ten wynosił 2.007 mieszkańców na 1 pracownika socjalnego.

Prawo do wsparcia udzielanego przez OPS mają osoby i rodziny, które spełniają określone warunki przedstawione w poszczególnych aktach prawnych. I tak np. w odniesieniu do świadczeń z pomocy społecznej jednym z nich jest kryterium dochodowe, które jest ustalone na poziomie 477 zł miesięcznie w przypadku osoby samotnie gospodarującej i 351 zł na osobę w rodzinie. Kryterium dochodowe stosowane jest również przy przyznawaniu

zasiłków rodzinnych i świadczeń alimentacyjnych. Zasiłek rodzinny przysługuje, jeśli dochód rodziny na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza 504 zł, a gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, jeśli dochód ten nie przekracza 583 zł. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują z kolei, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 725 zł.

W wykonywaniu zadań OPS współdziała z różnymi podmiotami, m.in. z administracją rządową i samorządową realizującą zadania pomocy społecznej, organizacjami rządowymi i pozarządowymi, stowarzyszeniami i fundacjami, placówkami ochrony zdrowia, policją, kuratorami sądowymi oraz instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą społeczną.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące kwot wydatkowanych przez OPS na realizację zadań w latach 2007-2009.

Tabela 25. Środki finansowe wydatkowane przez OPS na pomoc mieszkańcom miasta w latach 2007-2009

wielkość wydatków	2007 r.	2008 r.	2009 r.
ogółem	5.279.639 zł	5.629.640 zł	6.160.598 zł
w tym na świadczenia pomocy społecznej	3.878.920 zł	3.811.042 zł	4.149.850 zł
na zadania własne gminy	2.565.460 zł	3.049.949 zł	3.532.115 zł
na zadania zlecone gminie	2.714.179 zł	2.579.691 zł	2.628.483 zł

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Milanówku.

W latach 2007-2009 wysokość środków finansowych przeznaczonych przez OPS na pomoc mieszkańcom Milanówka wzrastała z roku na rok. W roku 2007 dominującą pozycję wśród nich stanowiły kwoty wydatkowane na wykonanie zadań zleconych gminie, wśród których przeważały środki przekazane na realizację świadczeń rodzinnych (1.792.730 zł), przede wszystkim w postaci zasiłków rodzinnych. W latach 2008-2009 przeważały kwoty wydatkowane na realizację zadań własnych gminy, w ramach których największe sumy przeznaczono na udzielanie świadczeń pomocy społecznej (w 2008 r. – 3.811.042 zł, w 2009 r. – 4.149.850 zł), głównie w formie zasiłków celowych i w naturze, usług opiekuńczych, zasiłków okresowych i posiłku.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące liczby mieszkańców miasta Milanówka objętych przez OPS wsparciem z zakresu pomocy społecznej w latach 2007-2009.

Tabela 26. Beneficjenci pomocy społecznej w mieście w latach 2007-2009

	2007 r.	2008 r.	2009 r.
liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	768	643	644
liczba rodzin	626	496	520
liczba osób w rodzinach	1.269	1.024	1.089
udział liczby osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w ogóle ludności miasta	8,0%	6,5%	6,8%

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Milanówku.

Liczba osób objętych pomocą społeczną w mieście w latach 2007-2009 ulegała wahaniom (od 1.269 osób w rodzinach w 2007 roku poprzez 1.024 w 2008 r. do 1.089 osób w rodzinach w 2009 roku). Tym samym zmieniał się udział beneficjentów systemu w ogóle ludności miasta (od 8% w 2007 roku poprzez 6,5% w 2008 r. do 6,8% w 2009 roku). Uzupełnienie powyższych danych stanowią przedstawione w kolejnej tabeli informacje na temat struktury wiekowej odbiorców pomocy społecznej w mieście w 2009 roku.

Tabela 27. Struktura wiekowa beneficjentów pomocy społecznej w mieście w 2009 roku

wiek odbiorców	liczba osób w rodzinach
0-16 lat	5
17-21 lat	11
22-30 lat	43
31-40 lat	87
41-50 lat	84
51-60 lat	151
61 lat i więcej	167

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Milanówku.

Analiza struktury wiekowej mieszkańców miasta objętych przez OPS pomocą społeczną w 2009 roku wykazała, że największą grupę stanowiły osoby w wieku 61 lat i więcej (167 osób) oraz w przedziale wiekowym od 51 do 60 lat (151 osób). To przede wszystkim emeryci i renciści, którym udzielana była głównie pomoc celowa w okresie zimowym, w szczególności na zakup węgla lub dofinansowanie do opłat za energię elektryczną, a także dofinansowanie do kosztów zakupu leków i leczenia.

Znacznie mniejsze, choć spore, grupy reprezentowały osoby w wieku 31-40 lat (87 osób) oraz 41-50 lat (84 osoby).

Analizując powyższe dane, można pokusić się o stwierdzenie, iż najliczniejszą grupę wśród mieszkańców miasta korzystających ze wsparcia OPS-u w 2009 roku stanowiły osoby

starsze, często zmagające się problemem ubóstwa i niepełnosprawności. Wiąże się to ze świadczeniem wobec tej generacji przede wszystkim pomocy środowiskowej.

Diagnozę tę potwierdzają dane dotyczące powodów przyznawania pomocy społecznej w mieście, które za lata 2007-2009 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 28. Powody przyznania pomocy społecznej w mieście w latach 2007-2009

powód przyznania pomocy	Liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2007 r.	2008 r.	2009 r.	2007 r.	2008 r.	2009 r.
ubóstwo	416	268	256	837	604	560
bezdomność	7	9	11	9	14	16
potrzeba ochrony macierzyństwa	63	43	46	198	185	210
bezrobocie	247	148	147	354	375	359
niepełnosprawność	270	270	282	519	488	514
długotrwała lub ciężka choroba	178	189	233	350	360	478
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	98	110	112	311	370	420
przemoc w rodzinie	12	6	6	32	15	22
alkoholizm	127	44	43	194	85	77
trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	11	10	11	11	14	14
narkomania	5	2	3	13	4	7
zdarzenie losowe	8	7	1	17	19	1
sytuacja kryzysowa	8	6	6	25	15	22

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Milanówku.

W latach 2007-2009 najczęstszą przyczyną przyznawania pomocy społecznej w Milanówku było ubóstwo. Liczba osób korzystających ze wsparcia OPS-u z tego powodu spadała z roku na rok (z 837 osób w rodzinach w 2007 r. do 560 osób w 2009 r.). Kolejnym, pod względem częstości występowania, powodem przyznawania pomocy była niepełnosprawność potwierdzona orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności, a liczba osób zgłaszających ten problem zmieniała się (od 519 osób w rodzinach w 2007 r. poprzez 488 w 2008 r. do 514 osób 2009 r.). Z danych przekazanych w 2007 r. przez Powiatowy Zespół do spraw Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności wynikało, że na terenie Milanówka zamieszkiwało około 1.700 osób niepełnosprawnych.

Ważną przyczyną udzielania pomocy było również prowadzące do ubóstwa bezrobocie. Liczba osób w rodzinach objętych wsparciem OPS-u z powodu braku zatrudnienia wahała się (od 354 w 2007 roku poprzez 375 w 2008 r. do 359 w 2009 r.). Dane

z Powiatowego Urzędu Pracy w Grodzisku Mazowieckim dowodzą, że na koniec 2009 zarejestrowane były 342 osoby bezrobotne z Milanówka.

Istotne przyczyny świadczenia pomocy społecznej w mieście stanowiły także problemy długotrwałej lub ciężkiej choroby oraz bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Liczba osób w rodzinach objętych wsparciem OPS-u z tych powodów rosła z roku na rok (długotrwała lub ciężka choroba: z 350 osób w rodzinach w 2007 r. do 478 osób w 2009 r., bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego: z 311 osób w rodzinach w 2007 r. do 420 osób w 2009 r.). Pomoc z powodu długotrwałej choroby jest udzielana w większości osobom starszym, które mają niskie świadczenia emerytalne.

Kolejną przyczyną przyznawania pomocy społecznej w mieście była potrzeba ochrony macierzyństwa oraz alkoholizm. O ile liczba rodzin i osób w rodzinach objętych wsparciem OPS-u z powodu ochrony macierzyństwa wahała się, o tyle liczba osób korzystających z pomocy z powodu alkoholizmu zmniejszała się (potrzeba ochrony macierzyństwa: od odpowiednio 198 osób w rodzinach w 2007 roku poprzez 185 w 2008 r. do 210 w 2009 r., alkoholizm: ze 194 osób w rodzinach w 2007 r. do 77 osób w 2009 r.). Większość osób nadużywających alkoholu to mężczyźni nieposiadający zatrudnienia, w wieku przedemerytalnym lub emerytalnym i niemający stałych źródeł dochodu.

W mniejszym stopniu mieszkańcy Milanówka korzystali z pomocy społecznej z takich przyczyn, jak: przemoc w rodzinie, trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego, bezdomność, narkomania, sytuacja losowa czy zdarzenie kryzysowe.

Powody przyznania pomocy społecznej w mieście przez OPS wpływały na formę udzielanego wsparcia. Dane szczegółowe w tym zakresie za lata 2007-2009 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 29. Formy wsparcia udzielanego w mieście przez OPS w latach 2007-2009

formy pomocy	liczba osób, którym przyznano decyzją administracyjną świadczenie			liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2007 r.	2008 r.	2009 r.	2007 r.	2008 r.	2009 r.	2007 r.	2008 r.	2009 r.
pieniężna	574	520	548	552	504	529	1.123	1.008	1.049
rzeczowa	173	171	169	103	112	109	367	389	381
praca socjalna	X	X	X	422	158	264	829	344	578
poradnictwo specjalistyczne	X	X	X	106	1	3	246	1	3
schronienie	–	–	3	–	–	3	–	–	3

usługi opiekuńcze	57	59	75	57	59	75	71	76	94
specjalistyczne usługi opiekuńcze	9	8	9	9	8	9	18	25	27
skierowanie do domu pomocy społecznej	13	15	18	13	15	18	13	15	18

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Milanówku.

W latach 2007-2009 najczęściej udzielaną mieszkańcom Milanówka formą wsparcia była pomoc finansowa, głównie w postaci zasiłków celowych i w naturze, zasiłków stałych, okresowych oraz posiłku. Liczba rodzin i osób w rodzinach objętych tymi rodzajami wsparcia ulegała wahaniom (od odpowiednio 552 i 1.123 w 2007 r. poprzez 504 i 1.008 w 2008 r. do 529 i 1.049 w 2009 r.).

Istotną formą wsparcia była również praca socjalna. Polegała ona m.in. na udzielaniu informacji, wskazówek i pomocy przy rozwiązywaniu trudnych spraw życiowych, świadczeniu poradnictwa oraz współpracy z innymi podmiotami pomocy społecznej (np. PCPR-em, organizacjami pozarządowymi). Bardzo ważnym narzędziem pracy socjalnej był kontrakt socjalny, który w 2009 roku zawarto z 15 osobami. Generalnie liczba rodzin i osób w rodzinach objętych przez OPS pracą socjalną wahała się (od odpowiednio 422 i 829 w 2007 r. poprzez 158 i 344 w 2008 r. do 264 i 578 w 2009 r.).

Ważną formą pomocy udzielanej rodzinom była pomoc rzeczowa; liczba rodzin i osób w rodzinach objętych tym rodzajem wsparcia zmieniała się (odpowiednio od 103 i 367 w 2007 r. poprzez 112 i 367 w 2008 r. do 109 i 381 w 2009 r.).

W roku 2007 w ramach udzielanej przez OPS pomocy dużą rolę odgrywało również poradnictwo specjalistyczne (liczba rodzin 106 i 246 osób w rodzinach). Istotnym rodzajem pomocy były także usługi opiekuńcze, przyznawane szczególnie osobom starszym, niepełnosprawnym, długotrwale i ciężko chorym, a których liczba w latach 2007-2009 rosła (z 71 w 2007 r. do 94 w 2009 r.).

Osoby, które nie mogły samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych i które tym samym wymagały całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, były kierowane przez OPS do domów pomocy społecznej. W latach 2007-2009 liczba takich osób zwiększała się z roku na rok i wyniosła odpowiednio 13,15 i 18.

W 2007 roku uruchomiona została działalność placówki opiekuńczo-wychowawczej wsparcia dziennego Środowiskowy Klub Wsparcia dla Dzieci i ich Rodzin, tzw. „światlicy na

Turczynku”. W latach 2007-2009 placówka objęła opieką odpowiednio 23, 18 i 15 dzieci. Poza działaniami skierowanymi bezpośrednio do dzieci prowadzona jest także praca z rodzicami. Przy placówce działa grupa wsparcia „Mamy Cel” zrzeszająca kobiety wychowujące dzieci, mieszkanki z okolicy „Turczynka”. Od września 2009 funkcjonuje filia klubu przy ul. Na Skraju 2, gdzie działaniami opiekuńczo-wychowawczymi objęto 20 dzieci.

Wspólne działania pomocowe placówek oświatowych, służb pomocy społecznej, wsparte przez działania kuratorów sądowych, straży miejskiej i policji pozwalają na zapewnienie poprawnych warunków rozwoju dzieci, członków tych rodzin.

Istotnym działaniem ośrodka pomocy jest koordynacja działań związanych z realizacją na terenie Milanówka programu rządowego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. W roku 2009 najliczniejszą grupą osób objętych dożywianiem byli uczniowie szkół podstawowych i gimnazjalnych. Ogółem posiłki były opłacane dla 25 dzieci w przedszkolach i 127 uczniów szkół gimnazjalnych. Ponadto pomocą w postaci gorącego posiłku objęto 17 osób dorosłych, dla których obiady wydawane były u Sióstr ze Zgromadzenia Urszulanek. W ramach programu udzielano także pomocy w formie zasiłków celowych na żywność, co umożliwiło objęcie programem wszystkich osób wymagających tej formy pomocy.

W 2009 kontynuowano wiele działań aktywizujących klientów pomocy społecznej, m.in.: włączano klientów pomocy do prac na rzecz miasta, np. Otwarte Ogrody; prowadzono prace porządkowe w Środowiskowym Klubie Wsparcia dla Dzieci i ich Rodzin przy ul. Turczynek 3 i ul. Na Skraju 2; wspólnie zorganizowano Wigilię; realizowano projekt MILA II MAMA IDZIE DO PRACY.

Ośrodek organizował wiele imprez: wspólnie z MCK „Lato w Mieście”, w partnerstwie z MCK i Pełnomocnikiem Burmistrza ds. Profilaktyki i Uzależnień plenerową imprezę integracyjną dla dzieci z rodzin i środowisk zagrożonych chorobą alkoholową oraz w grudniu 2009 r. imprezę „Mikołaj dzieciom”.

W ramach realizowanych zadań OPS przyznawał także świadczenia rodzinne, do których należą: zasiłek rodzinny i dodatki do tego zasiłku, świadczenia opiekuńcze w postaci zasiłku pielęgnacyjnego i świadczenia pielęgnacyjnego oraz jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 30. Świadczenia rodzinne przyznane w mieście w latach 2007-2009

	2007 r.	2008 r.	2009 r.
wielkość wydatków na świadczenia rodzinne	1.792.730 zł	1.691.891 zł	1.783.878 zł
liczba rodzin, którym przyznano świadczenia rodzinne	582	541	498

rodzaj świadczenia	liczba przyznanych świadczeń		
	2007 r.	2008 r.	2009 r.
zasiłek rodzinny	10.009	8.673	7.713
dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka	48	35	50
dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	313	374	463
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych	–	–	–
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka	567	523	381
dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	593	502	574
dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	565	434	471
dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	627	506	483
dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1.249	1.034	1.030
zasiłek pielęgnacyjny	2.399	2.640	2.989
świadczenie pielęgnacyjne	397	373	372
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	149	143	178
liczba świadczeń rodzinnych ogółem	16.916	15.237	14.704

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Milanówku.

W latach 2007-2009 wielkość wydatków przeznaczonych przez OPS na realizację świadczeń rodzinnych ulegała wahaniom (od 1.792.730 zł w 2007 r. poprzez 1.691.891 zł w 2008 r. do 1.783.878 zł w 2009 r.). Z kolei liczba przyznanych świadczeń spadała z roku na rok (z 16.916 w 2007 r. do 14.704 w 2009 r.), a co za tym idzie zmniejszała się liczba rodzin z nich korzystających (z 582 w 2007 r. do 498 w 2009 r.).

Najczęściej OPS wypłacał zasiłek rodzinny (w 2007 r. 10.009 świadczeń, w 2008 r. 8.673, a w 2009 r. 7.713), który służy częściowemu pokryciu wydatków na utrzymanie dziecka. Istotne formy wsparcia stanowiły również: zasiłek pielęgnacyjny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego: z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania, z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, z tytułu samotnego wychowywania dziecka, z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego oraz z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego.

Co warte odnotowania, z roku na rok rosła liczba przyznawanych zasiłków pielęgnacyjnych (z 2.399 w 2007 r. do 2.989 w 2009 r.), które służą częściowemu pokryciu wydatków wynikających z konieczności zapewnienia osobie niepełnosprawnej opieki

i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. To kolejne dane potwierdzające wysoką skalę niepełnosprawności w mieście.

Za osoby pobierające świadczenia pielęgnacyjne OPS opłacił w latach 2007-2009 następującą liczbę składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe: w 2007 r. 383 (na kwotę 50.344 zł), w 2008 r. 363 (38.553 zł), a w 2009 r. 348 (37.939 zł).

Zaliczka alimentacyjna, a następnie świadczenie alimentacyjne stanowiły kolejne formy wsparcia świadczone w latach 2007-2009 przez OPS mieszkańcom miasta. Ta pomoc finansowa, udzielana początkowo zgodnie z ustawą o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej, a od 1 października 2008 roku w oparciu o ustawę o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, była przyznawana dziecku wychowywanemu w rodzinie niepełnej, w przypadku bezskuteczności egzekucji zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, oraz dzieciom wychowywanym przez osoby pozostające w związkach małżeńskich, przeprowadzających separację lub rozwód. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 31. Zaliczki i świadczenia alimentacyjne przyznane w mieście w latach 2007-2009

	2007 r.	2008 r.	2009 r.
liczba rodzin, którym decyzją przyznano zaliczkę alimentacyjną	48	50	X
liczba rodzin, którym decyzją przyznano świadczenie alimentacyjne	X	61	66
liczba przyznanych zaliczek alimentacyjnych	1.122	740	X
liczba przyznanych świadczeń alimentacyjnych	X	260	1.223
wielkość wydatków na zaliczki alimentacyjne	274.124 zł	180.620 zł	X
wielkość wydatków na świadczenia alimentacyjne	X	92.150 zł	450.182 zł

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Milanówku.

Liczba rodzin, którym w latach 2007-2009 OPS przyznał zaliczkę, a następnie świadczenie alimentacyjne rosła z roku na rok (z 48 w 2007 r. do 66 w 2009 r.). Zwiększała się również liczba wypłaconych zaliczek i świadczeń (z 1.122 zł w 2007 r. do 1.223 w 2009 r.), a co za tym idzie, wysokość kwot wydatkowanych na ten cel (z 274.124 zł w 2007 r. do 450.182 w 2009 zł).

Pomoc społeczna polega m.in. na prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej. Składają się na nią zarówno jednostki środowiskowe, jak i instytucjonalne. Do tych, które obok Ośrodka Pomocy Społecznej funkcjonują w mieście Milanówku, należą: Warsztaty Terapii Zajęciowej KSN AW, placówka opiekuńczo-wychowawcza wsparcia

dziennego, tj. Środowiskowy Klub Wsparcia dla Dzieci i ich Rodzin oraz dom pomocy społecznej dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie, tj. Dom Rehabilitacyjno-Opiekuńczy Katolickiego Stowarzyszenia Niepełnosprawnych Archidiecezji Warszawskiej.

W uzupełnieniu powyższych danych warto odnotować, że w Grodzisku Mazowieckim funkcjonuje Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna obejmująca wsparciem dzieci i młodzież z terenu Milanówka. W roku 2009 z diagnozy psychologiczno-pedagogicznej skorzystało 4 dzieci z przedszkola, 148 dzieci ze szkół podstawowych, 46 uczniów gimnazjów oraz 32 uczniów ze szkół ponadgimnazjalnych. Ponadto indywidualną socjoterapią objęto 22 osoby, indywidualną terapią logopedyczną 9 dzieci, a z terapii pedagogicznej skorzystało 11 dzieci.

Jednostką powiatową obejmującą swym zasięgiem działania mieszkańców miasta Milanówka jest także Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grodzisku Mazowieckim. Wybrane dane dotyczące działalności PCPR w odniesieniu do ludności miasta w latach 2007-2009 przedstawia natomiast poniższa tabela.

Tabela 32. Działalność PCPR-u w odniesieniu do ludności miasta w roku 2009

	2009 r.
liczba dzieci z miasta zgłoszonych do adopcji	0
liczba dzieci z miasta adoptowanych	0
liczba dzieci z miasta umieszczonych w rodzinach zastępczych	25
liczba dzieci z miasta umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	3
liczba dzieci z miasta przebywających w rodzinach zastępczych	23
liczba dzieci z miasta przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	5
liczba rodzin zastępczych, które objęły opieką dzieci z miasta	17
liczba usamodzielnianych dzieci z miasta	9
liczba orzeczeń o niepełnosprawności wydanych dzieciom z powiatu grodziskiego	244
liczba orzeczeń o stopniu niepełnosprawności wydanych mieszkańcom powiatu grodziskiego	990

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Grodzisku Mazowieckim.

W roku 2009 liczba rodzin zastępczych zamieszkujących miasto Milanówek wynosiła 17, a liczba dzieci w nich przebywających 23. Opiekę w rodzinach zastępczych znalazło 25 dzieci z miasta.

Liczba dzieci z miasta umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych była niewielka (3 dzieci), natomiast liczba dzieci z miasta przebywających w tego typu placówkach była nieco wyższa (5 dzieci).

Warto dodać, iż w 2009 roku usamodzielniono 9 pochodzących z miasta wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych.

17. SYTUACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Niepełnosprawność oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy. Schorzeniami, które najczęściej przyczyniają się do niepełnosprawności, są choroby układu krążenia oraz dysfunkcje narządu ruchu.

Z uwagi na to, że jedynym pełnym badaniem, którego wyniki pozwalają ustalić liczbę osób niepełnosprawnych oraz umożliwiają ich charakterystykę, są narodowe spisy powszechne, w analizie sytuacji tej grupy ludności miasta Milanówka wykorzystano dane z ostatniego spisu przeprowadzonego w 2002 roku.

W 2002 roku w mieście Milanówku mieszkało 1.705 osób niepełnosprawnych (787 mężczyzn i 918 kobiet), w tym 1.338 osób niepełnosprawnych prawnie i 367 osób niepełnosprawnych tylko biologicznie. Udział osób dotkniętych niepełnosprawnością w ogóle ludności miasta wynosił 11,2%.

Poniższe tabele przedstawiają strukturę wiekową osób niepełnosprawnych w mieście oraz ich podział według poziomu wykształcenia i aktywności ekonomicznej.

Tabela 33. Struktura wiekowa osób niepełnosprawnych w mieście w 2002 roku

ekonomiczna grupa wieku	liczba osób	udział w ogóle osób niepełnosprawnych	udział w ogóle ludności w danej ekonomicznej grupie wieku
osoby w wieku przedprodukcyjnym	63	3,7%	2%
osoby w wieku produkcyjnym	837	49,1%	8,9%
osoby wieku poprodukcyjnym	805	47,2%	29,6%

Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002.

W 2002 roku prawie połowa osób niepełnosprawnych (49,1%) była w wieku produkcyjnym. Liczną grupę reprezentowały również osoby niepełnosprawne w wieku poprodukcyjnym (805 osób), których odsetek wśród osób starszych w mieście wynosił blisko 30%.

Tabela 34. Osoby niepełnosprawne w mieście w wieku 13 lat i więcej według poziomu wykształcenia w 2002 roku

poziom wykształcenia	liczba osób	udział w ogóle niepełnosprawnych w wieku 13 lat i więcej
wyższe	129	7,7%
policealne	64	3,8%
średnie	530	31,8%
zasadnicze zawodowe	299	17,9%
podstawowe ukończone	556	33,3%
podstawowe nieukończone i bez wykształcenia szkolnego	89	5,3%
nieustalony	2	0,1%

Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002.

Niski poziom wykształcenia w istotny sposób utrudnia osobom niepełnosprawnym funkcjonowanie na rynku pracy i utrzymanie posiadanego zatrudnienia. W 2002 roku najliczniejszą grupę wśród osób dotkniętych niepełnosprawnością w mieście stanowiły osoby z wykształceniem podstawowym ukończonym (556 osób), choć niemałą grupą były osoby z wykształceniem średnim (530 osób). Ich udział w ogóle osób niepełnosprawnych w wieku 13 lat i więcej wynosił odpowiednio 33,3% i 31,8%.

Tabela 35. Osoby niepełnosprawne w mieście według aktywności ekonomicznej w 2002 roku

rodzaj aktywności zawodowej	liczba osób	udział w ogóle niepełnosprawnych
aktywni zawodowo pracujący	204	12%
aktywni zawodowo bezrobotni	66	3,9%
bierni zawodowo	1.430	83,9%
nieustalony status na rynku pracy	5	0,3%

Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002.

Integracja społeczna osób niepełnosprawnych przez pracę stanowi bardzo wymagające i trudne do realizacji zadanie. W 2002 roku zdecydowana większość osób dotkniętych niepełnosprawnością w mieście była bierna zawodowo (1.430 osób). Ich udział w ogóle osób niepełnosprawnych wynosił aż 83,9%. Aktywnych zawodowo było 270 osób dotkniętych niepełnosprawnością. Wśród nich dominowały osoby posiadające zatrudnienie (204 osoby).

18. PROBLEMY UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY W RODZINIE

Alkoholizm, narkomania i przemoc w rodzinie należą do najpoważniejszych problemów społecznych. Zjawiska te powodują szkody we wszystkich sferach życia człowieka, mając istotny wpływ zarówno na poczucie bezpieczeństwa społecznego, jak również na ogólny stan zdrowia, zdolność do konkurencji na coraz bardziej wymagającym rynku pracy oraz relacje rodzinne i międzyludzkie.

Do przyczyn popadania w alkoholizm można zaliczyć uwarunkowania społeczne, nieprawidłowe wzorce rodzinne, brak celów życiowych, utratę zatrudnienia, natomiast narkomanii sprzyjają powszechność i dostępność środków odurzających, panująca moda na ich zażywanie oraz fakt, że narkotyki często są traktowane jako ucieczka od codzienności, środek obronny przed trudnościami, sposób na rozładowanie stresu i konfliktów oraz poszukiwanie nowych wrażeń i doznań. Przemoc w rodzinie jest z kolei patologią mającą w wielu przypadkach swoje źródło w ubóstwie i uzależnieniach. Jej ofiarami są osoby słabe fizycznie, psychicznie, o niskim poczuciu własnej wartości, zależne w jakiś sposób od sprawcy. Na ogół należą do nich kobiety i dzieci, rzadziej osoby niepełnosprawne, starsze i chore.

Liczba osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz dotkniętych, z powodu ich nadużywania, problemem przemocy w rodzinie jest trudna do ustalenia. Dane szacunkowe przedstawione w tym zakresie przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zawiera poniższa tabela.

Tabela 36. Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych

		w Polsce	w 100-tys. mieście	w 25-tys. mieście	w 10-tys. gminie
liczba osób uzależnionych od alkoholu	ok. 2% populacji	ok. 800 tys.	ok. 2.000 osób	ok. 500 osób	ok. 200 osób
dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice)	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000 osób	ok. 1.000 osób	ok. 400 osób
dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000 osób	ok. 1.000 osób	ok. 400 osób
osoby pijące szkodliwie	5-7% populacji	2-2,5 mln	5.000-7.000 osób	1.250-1.750 osób	ok. 500-700 osób
ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym	2/3 osób dorosłych oraz 2/3 dzieci z tych rodzin	razem ok. 2 mln osób: dorosłych i dzieci	ok. 5.300 osób: dorosłych i dzieci	ok. 1.330 osób: dorosłych i dzieci	ok. 530 osób: dorosłych i dzieci

Dane szacunkowe Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

By skutecznie przeciwdziałać problemom uzależnień i przemocy w rodzinie oraz eliminować ich niekorzystny wpływ na społeczeństwo, konieczne jest prowadzenie działań związanych z profilaktyką i ich rozwiązywaniem oraz integracji społecznej osób nimi dotkniętych. Na szczeblu gminnym działania te wyznaczane są w ramach gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, a także przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, a ich inicjowanie należy do gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące środków finansowych przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie w mieście Milanówku w latach 2007-2009.

Tabela 37. Środki finansowe przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie w mieście w latach 2007-2009

wielkość wydatków	2007 r.	2008 r.	2009 r.
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych	133.942 zł	134.476 zł	273.438,56 zł
na przeciwdziałanie narkomanii	9.359 zł	14.964 zł	12.500 zł
na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	4.800 zł	8.200 zł	15.400 zł
razem	148.101 zł	157.640 zł	301.338,56 zł

Dane Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Milanówku.

W 2009 roku wysokość kwot wydatkowanych w mieście na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie była znacznie wyższa niż w latach 2007-2008 (301.338,56 zł w stosunku do odpowiednio 148.101 i 157.640 zł). W analizowanym okresie zwiększały się zarówno środki finansowe przeznaczone na walkę z alkoholizmem, jak i kwoty wykorzystywane na przeciwdziałanie narkomanii i przemocy w rodzinie.

Jak wspomniano powyżej, ważną rolę w procesie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie odgrywa gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych. Wybrane dane dotyczące działalności Komisji w Milanówku oraz lokalnego rynku napojów alkoholowych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 38. Lokalny rynek napojów alkoholowych oraz działalność MKRPA w zakresie profilaktyki i rozwiązywanie problemów uzależnień w mieście w latach 2007-2009

	2007 r.	2008 r.	2009 r.
liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w mieście	47	31	53
liczba przeprowadzonych kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych	48	56	40
liczba wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych	18	23	30
liczba decyzji podjętych w sprawie cofnięcia zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	0	0	0
liczba pozytywnych opinii MKRPA w sprawie wydania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	18	23	30
liczba negatywnych opinii GKRPA w sprawie wydania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	0	0	0
liczba osób, z którymi MKRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywujące w związku z nadużywaniem alkoholu	16	18	30
liczba osób uzależnionych od alkoholu, wobec których MKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	4	5	3
liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, z którymi kontaktowali się członkowie MKRPA	6	8	2
liczba sprawców przemocy w rodzinie, których MKRPA skierowała na terapię	3	5	1
liczba sprawców przemocy w rodzinie, przeciwko którym MKRPA złożyła zawiadomienie do prokuratury o popełnieniu przestępstwa	0	0	0

Dane Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Milanówku.

W latach 2007-2009 zarówno liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w mieście, jak i liczba przeprowadzonych w nich kontroli zmieniała się (liczba punktów: od 47 w 2007 r. poprzez 31 w 2008 r. do 53 w 2009 r., liczba kontroli: od 48 w 2007 r. poprzez 56 w 2008 r. do 40 w 2009 r.). Jednakowo rosły liczby wydawanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych i pozytywnych opinii MKRPA w sprawie wydania zezwolenia na sprzedaż tych napojów (z 18 w 2007 r. do 30 w 2009 r.). W uzupełnieniu powyższych danych warto dodać, iż w analizowanym okresie nie podjęto żadnej decyzji w sprawie cofnięcia zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych i nie została wydana przez MKRPA żadna negatywna opinia w sprawie wydania zezwolenia na ich sprzedaż.

W ramach podejmowanych działań MKRPA przeprowadzała również rozmowy interwencyjno-motywujące w związku z nadużywaniem alkoholu. W latach 2007-2009 liczba osób nimi objętych zwiększała się z roku na rok (z 16 w 2007 r. do 30 w 2009 r.). Niewielkie wahania dotyczyły natomiast liczby osób uzależnionych od alkoholu, wobec których MKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego (od 4

w 2007 r. poprzez 5 w 2008 r. do 3 w 2009 r.). Warto dodać, iż w 2009 r. 16 osób z miasta zobowiązanych do leczenia odwykowego objęto nadzorem kuratora.

Jeśli chodzi o działalność w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w latach 2007-2009 członkowie MKRPA kontaktowali się z odpowiednio 6, 8 i 2 osobami dotkniętymi tym problemem. Liczba sprawców przemocy w rodzinie skierowanych na terapię wahała się (od 3 w 2007 r. poprzez 5 w 2008 r. do 1 w 2009 r.). W analizowanym okresie MKRPA nie złożyła w stosunku do żadnego sprawcy przemocy w rodzinie zawiadomienia do prokuratury o popełnieniu przestępstwa.

Obok Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, istotną funkcję w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w mieście pełnią inne jednostki i grupy wsparcia. Ich wykaz zawiera poniższa tabela.

Tabela 39. Jednostki i grupy wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych i dotkniętych przemocą w rodzinie w mieście.

nazwa jednostki	adres jednostki
Punkt Konsultacyjno-Informacyjny dla Osób Uzależnionych i Ich Rodzin	ul. Fiderkiewicza 41, 05-822 Milanówek
Punkt Konsultacyjno-Informacyjny dla Ofiar Przemocy	ul. Fiderkiewicza 41, 05-822 Milanówek
Klub Rodzin Abstynenckich przy PKI „Quo Vadis” (grupa wsparcia dla osób uzależnionych)	ul. Fiderkiewicza 41, 05-822 Milanówek
Grupa AA „Mila” Parafia Rzymskokatolicka pod wezwaniem Św. Jadwigi	ul. Kościuszki 41, 05-822 Milanówek

Dane Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Milanówku.

Podstawowe działanie profilaktyczno-terapeutyczne realizowane jest przez Punkt Konsultacyjno-Informacyjny dla osób Uzależnionych i ich Rodzin. W roku 2009 Punkt udzielił konsultacji 105 osobom, w tym: 61 osobom uzależnionym od alkoholu, 21 osobom uzależnionym od narkotyków i leków psychotropowych, 23 osobom współuzależnionym. W wyniku przeprowadzonych konsultacji skierowano: 5 osób do Wojewódzkiego Ośrodka Terapii w Pruszkowie, 1 osobę do placówki leczenia narkomanów w Otwocku, 2 osoby do Poradni Leczenia Uzależnień w Pruszkowie, 8 osób do Poradni Odwykowej w Grodzisku Mazowieckim, 20 osób do innych placówek leczenia odwykowego na terenie Warszawy, 8 osób do oddziałów detoksykacyjnych. Ponadto 9 osób korzystało z dwukrotnej konsultacji, 20 osób skierowano do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych celem złożenia wniosku na leczenie odwykowe osób bliskich, 6 osób skierowano do specjalistów

dla ofiar przemocy. Zaznaczyć należy, iż 40 osób jest w stałym kontakcie z Punktem Konsultacyjno-Informacyjnym.

W ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w roku 2009 zorganizowano zajęcia warsztatowe dla uczniów klas IV, V, VI pt. „Jak sobie radzić z przemocą”. Zajęcia prowadzone były w Zespole Szkół Nr 1, Nr 3 oraz Szkole Podstawowej Nr 2 w Milanówku. W Zespole Szkół Nr 1 wdrożono 7 programów profilaktycznych „Saper”. Program ten miał charakter integracyjny i skłaniał do przemyśleń na temat własnych zachowań agresywnych.

Pomoc osobom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy w rodzinie w mieście świadczy również Ośrodek Pomocy Społecznej w Milanówku. W latach 2007-2009 była ona udzielana rodzinom i osobom w rodzinach, które zmagają się z alkoholizmem i przemocą domową. O ile liczba osób korzystających ze wsparcia OPS-u w związku z przemocą w rodzinie ulegała wahaniom (od 32 osób w rodzinach w 2007 r. poprzez 15 w 2008 r. do 22 osób w 2009), o tyle liczba osób objętych pomocą z powodu alkoholizmu zmniejszała się każdego roku (ze 194 osób w rodzinach w 2007 r. do 77 osób w 2009 r.).

Udzielanie pomocy dla rodzin dotkniętych uzależnieniami wiąże się z koniecznością prowadzenia przez pracowników socjalnych stałego monitoringu rodziny. W szczególnie trudnych przypadkach pracownicy we współpracy ze strażą miejską, policją i Pełnomocnikiem Burmistrza do Spraw Profilaktyki i Uzależnień wnoszą o wszczęcie procedury przymusowego leczenia. Zaznaczyć należy, że brak skutecznych procedur oraz profesjonalnych ośrodków diagnostyki i leczenia uzależnień jest jedną z przyczyn ograniczających możliwość niesienia skutecznej pomocy.

Przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Milanówku działa Środowiskowy Klub Wsparcia dla Dzieci i ich Rodzin. Odbywają się tam zajęcia terapeutyczno-kompensacyjne dla dzieci, natomiast ich rodziny mogą korzystać z porad psychologa.

Istotną rolę w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w mieście odgrywa również policja. Współpracuje ona w powyższym zakresie z MKRPA, OPS-em, oraz pedagogami szkolnymi i kuratorami sądowymi.

19. PROBLEMY SPOŁECZNE W OPINII ŚRODOWISKA LOKALNEGO

Ważnym elementem każdego postępowania diagnostycznego są badania, których celem jest poznanie opinii środowiska lokalnego na temat przedmiotu diagnozy. W ramach diagnozy problemów społecznych miasta Milanówka badania takie zostały przeprowadzone przy zastosowaniu ankiety rozesłanej do osób mających wpływ na kształt lokalnej polityki społecznej (m.in. burmistrza, radnych, pracowników Urzędu Miasta, członków komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, przedstawicieli placówek oświatowo-wychowawczych, kulturalnych, pomocy społecznej, służby zdrowia, policji, organizacji pozarządowych, kościoła) oraz mieszkańców miasta. Do analizy przedłożono w sumie 15 wypełnionych anonimowo ankiet, w których badani odnieśli się do wybranych zagadnień dotyczących sytuacji społecznej w mieście.

Atuty miasta

W pierwszej kolejności zapytano przedstawicieli środowiska lokalnego o największe atuty miasta. Wskazując je, respondenci zwrócili szczególną uwagę na położenie geograficzne i komunikacyjne miasta, tj. na szlaku kolejowym i drogowym, w nieznaczej odległości od Warszawy. Podkreślali atrakcyjność krajobrazową i przyrodniczą, nadającą miastu status Miasta Ogrodu, zamieszkałego od wielu pokoleń przez elity. Niebagatelne znaczenie dla ankietowanych stanowiły walory środowiska naturalnego, w obszarze którego wymieniali czyste powietrze, dużą ilość zieleni, chronioną roślinność, a także ciszę i spokój.

Wielu ankietowanych za atut miasta uznało wdrażanie metody usprawniającej utylizację i odzysk odpadów, czyli selektywną segregację odpadów pozwalającą m.in. na ograniczenie zużycia surowca naturalnego. Podkreślana przez badanych kameralność oraz jednolity, niski charakter zabudowy stanowią kolejne pozytywne cechy Milanówka. Ankietowani zwracali także uwagę na kultywowanie tradycji i historii oraz elitarny charakter miasta, co w dużej mierze przyczyniło się do tego, iż zamieszkiwali w nim ludzie związani z kulturą i sztuką.

Badane osoby uznały miasto jako prężnie rozwijające się, szczególnie w zakresie infrastruktury, bezpieczne i przyjazne dla środowiska.

Słabe strony miasta.

Odpowiadając na następne pytanie, ankietowani identyfikowali słabe strony miasta. Najczęściej wymienianymi słabościami były zły stan dróg lokalnych oraz niekorzystne

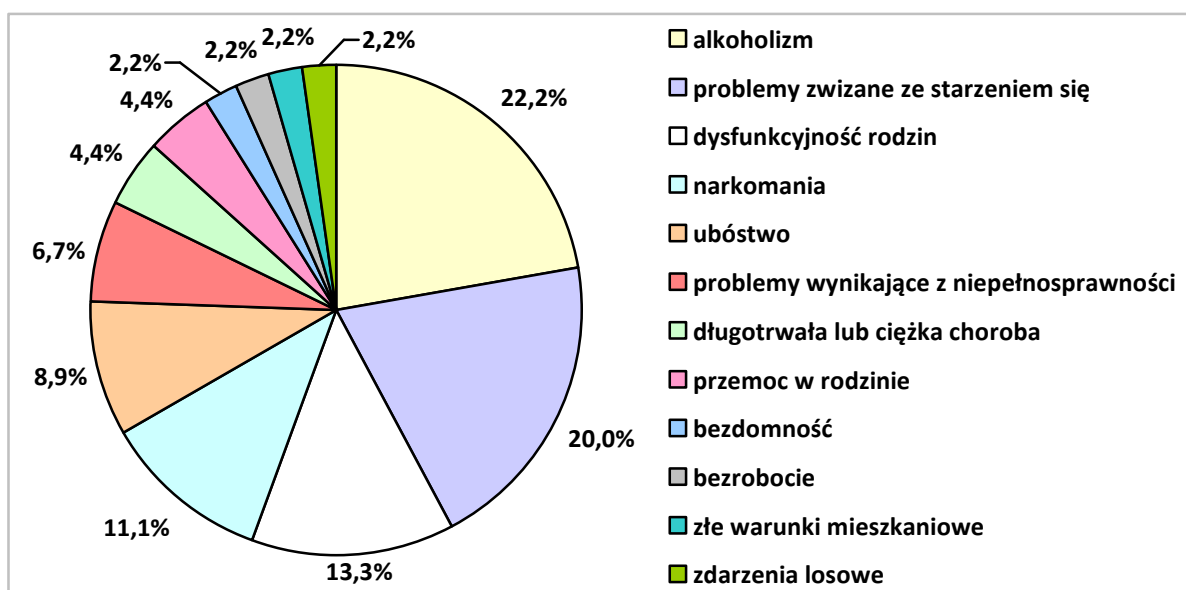
połączenie kolejowe z Warszawą. W zakresie infrastruktury drogowej badani wskazywali na deficyt w mieście chodników, źle zorganizowaną obwodnicę w południowej jego części, niedostateczne oświetlenie ulic (długo nienaprawiane latarnie), ograniczoną liczbę miejsc parkingowych i ławek. Często podkreślanym problemem był brak kanalizacji deszczowej, co przyczynia się do powstawania w czasie ulew, rozległych kałuż i zapychania studzienek.

Według ankietowanych bolączką miasta są deficyty w infrastrukturze sportowo-rekreacyjnej i kulturalnej, najbardziej widoczne w przypadku placów zabaw, sali kinowej, multimedialnej, nowoczesnego ośrodka kultury oraz miejsc umożliwiających młodym osobom zagospodarowanie wolnego czasu. Za ważne problemy respondenci uznali również ograniczoną liczbę zakładów produkcyjnych oraz terenów rolniczych, co implikuje niewystarczającą liczbę miejsc pracy.

Analizując słabe strony miasta, ankietowani wspominali o problemie relatywnie szybkiego zwiększania się udziału osób starszych w strukturze społeczności lokalnej. Zwracali również uwagę na niedostateczne utrzymywanie porządku i czystości na terenie miasta oraz formułowali uwagi odnośnie funkcjonowania straży miejskiej. Część badanych uznała, iż niepokojącym są zaniedbania w zakresie rewitalizacji i konserwacji zabytków architektury.

W kolejnym pytaniu poproszono badanych o wskazanie problemów, które najczęściej dotyczą mieszkańców miasta. Szczegóły w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 1. Problemy najczęściej dotykające mieszkańców miasta.

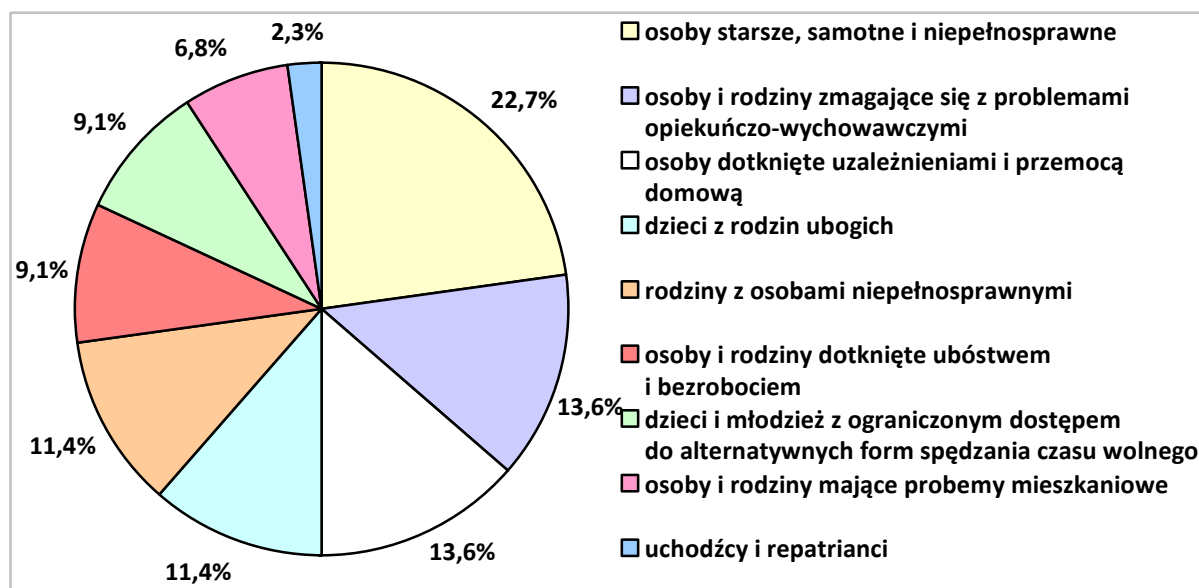

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Do problemów, które najczęściej dotyczą mieszkańców miasta, respondenci zaliczyli alkoholizm (22,2%) oraz problemy związane ze starzeniem się mieszkańców (20%). Szczególną uwagę zwrócili też na dysfunkcyjność rodzin, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego, zaniedbanie dzieci i rozpad więzi rodzinnych (13,3%), problem narkomanii (11,1%) oraz ubóstwa (8,9%). W dalszej kolejności wymienili m.in. problemy wynikające z niepełnosprawności (6,7%) oraz na równi długotrwałą lub ciężką chorobę i przemoc w rodzinie (po 4,4%).

Odpowiadając na następane pytanie, ankietowali podali kategorie osób i grup, które najbardziej odczuwają skutki problemów społecznych występujących w mieście. Uzyskane odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 2. Kategorie osób i grup najbardziej odczuwających skutki problemów społecznych występujących w mieście.

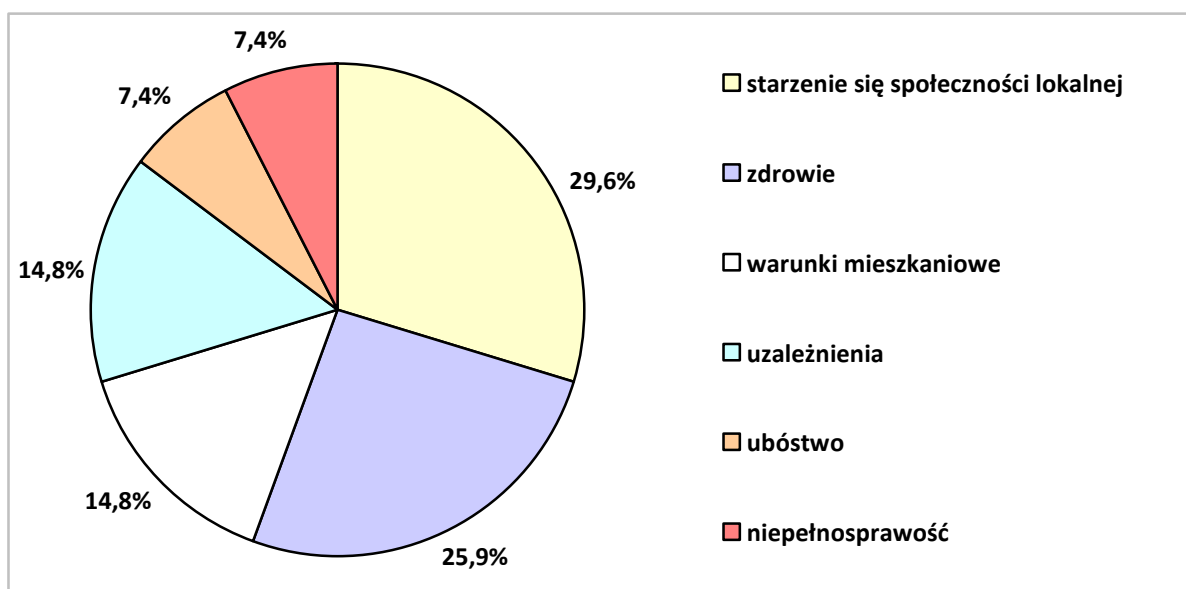

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Najwięcej badanych (22,7%) stwierdziło, że grupą, która najbardziej odczuwa skutki problemów społecznych w mieście, są osoby starsze, samotne i niepełnosprawne. Jednakowa liczba respondentów (po 13,6%) wskazała na osoby i rodziny zmagające się z problemami uzależnień i przemocy w rodzinie oraz opiekuńczo-wychowawczymi. Zdaniem badanych z następstwami problemów społecznych w mieście zmagają się także dzieci z rodzin ubogich i rodziny z osobami niepełnosprawnymi (po 11,4%). Część ankietowanych wskazała osoby i rodziny dotknięte ubóstwem i bezrobociem, dzieci i młodzież z ograniczonym dostępem do alternatywnych form spędzania czasu wolnego (po 9,1%) oraz osoby mające problemy mieszkaniowe (6,8%).

W kolejnym pytaniu poproszono badanych o wskazanie obszarów, w których oferta pomocy świadczonej osobom i rodzinom dotkniętym problemami społecznymi w mieście jest najbardziej niewystarczająca. Szczegóły w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 3. Obszary, w których oferta pomocy świadczonej osobom i rodzinom dotkniętym problemami społecznymi w mieście jest najbardziej niezadowolająca

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W opinii ankietowanych oferta pomocy świadczonej osobom i rodzinom dotkniętym problemami społecznymi w mieście jest najmniej zadowolająca w takich obszarach, jak: starzenie się społeczności lokalnej (29,6%) oraz zdrowie (25,9%), warunki mieszkaniowe i uzależnienia (po 14,8%).

Co zrobić, by poprawić sytuację osób i rodzin w mieście?

W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające badanym wskazać działania, jakie należałoby podjąć w mieście w celu poprawy sytuacji osób i rodzin dotkniętych problemami społecznymi. Odpowiadając na nie, ankietowani szczególnie nacisk położyli na rozszerzenie wsparcia finansowego i rzeczowego na rzecz najuboższych rodzin, szczególnie doświadczających negatywnych zjawisk, takich jak bezrobocie i alkoholizm. Działania w tym obszarze mogłyby być wspierane przez gromadzenie danych w ramach diagnozy społeczności lokalnej oraz wnikliwą, opartą na badaniach terenowych, identyfikację potrzeb dzieci i młodzieży. Równoległe do pomocy finansowo-rzeczowej warto zdaniem respondentów prowadzić działania odwołujące się do innych rodzajów wsparcia, m.in. informacyjnego,

edukacyjnego w placówkach oświatowo-wychowawczych. Według badanych należy zwiększyć dostęp mieszkańców miasta do pomocy specjalistów, głównie psychologa, terapeuty, prawnika, socjologa. Powyższy cel może zostać osiągnięty poprzez utworzenie punktu konsultacyjnego. Poprawie sytuacji w mieście służyć będą również wszelkie działania (szkolenia, poradnictwo zawodowe, prace sezonowe) i programy aktywizujące osoby bezrobotne, w tym osoby niepełnosprawne.

W zakresie infrastruktury ankietowani uznali, iż do polepszenia sytuacji mieszkańców przyczyni się rozbudowa w mieście tanich osiedli mieszkaniowych, remont uszkodzeń dróg gminnych, postawienie ławek przy chodnikach.

Wielu badanych podkreślało, iż poznanie uwarunkowań różnego poziomu absorpcji środków unijnych stanowić będzie podstawę działań prowadzących do ich lepszego wykorzystania. W tym obszarze należy, według ankietowanych, zatrudnić kompetentnych specjalistów, którzy opracują spójne programy zagospodarowania zewnętrznych źródeł zasilania budżetowego z przeznaczeniem na inwestycje (np. komunalne). Powyższy pogląd koresponduje z opinią grupy badanych osób, dotyczącą modernizacji i podejmowania decyzji o charakterze rozwojowym, przyczyniających się do poprawy życia mieszkańców miasta.

Do ważnych działań, które wymagają podjęcia respondenci zaliczyli te o charakterze profilaktycznym, zwłaszcza w obszarze uzależnień. Profilaktyką powinno się objąć głównie dzieci i młodzież w wieku szkolnym. Badani za istotną uznali konieczność dostosowania oferty edukacyjnej do wymagań i specyfiki rynku pracy.

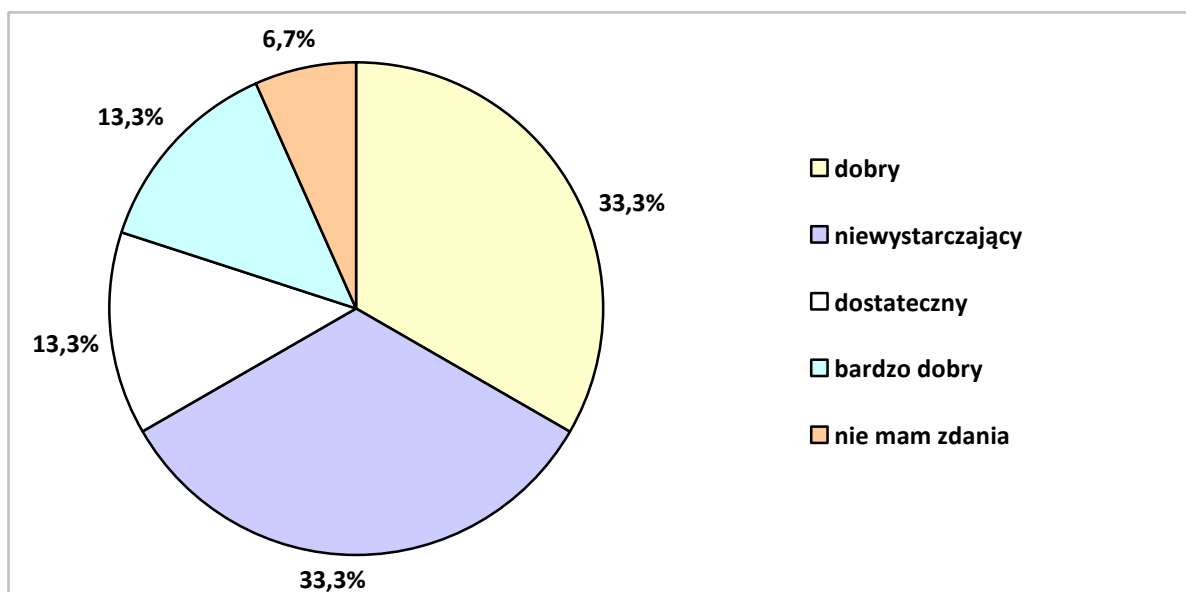
Wskazane przez respondentów nurty oddziaływań, niezależnie od proponowanych form pracy, łączyło przekonanie o konieczności współpracy i zaangażowania działających na terenie miasta podmiotów (instytucji, organizacji) wspierających rozwój społeczeństwa.

Podmioty mogące przyczynić się do zniwelowania problemów społecznych w mieście.

Podczas badań ankietowych respondenci identyfikowali także instytucje i organizacje działające w mieście bądź obejmujące zasięgiem działania jej mieszkańców, które mogą w największym stopniu przyczynić się do zniwelowania lokalnych problemów społecznych. W pierwszej kolejności zaliczyli do nich: Ośrodek Pomocy Społecznej, Policję i Straż Miejską. Ważną rolę do odegrania przypisali Powiatowemu Centrum Pomocy Rodzinie, placówkom oświatowym, organizacjom młodzieżowym oraz Radzie Miasta i agendum Urzędu Miasta. Zwrócili także uwagę na Powiatowy Urząd Pracy, instytucję Wojewody Mazowieckiego, Kościół, organizacje pozarządowe, w tym Caritas i fundację „Homo Homini” oraz stanowisko Pełnomocnika Burmistrza ds. Profilaktyki i Uzależnień.

Kolejne kwestie poruszone w ankiecie dotyczyły dostępności w mieście placówek ochrony zdrowia, oświatowo-wychowawczych, kulturalnych oraz obiektów sportowo-rekreacyjnych. Jednocześnie poproszono badanych o wskazanie deficytów w powyższym zakresie. Otrzymane odpowiedzi przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 4. Jaki jest dostęp do placówek służby zdrowia w mieście?

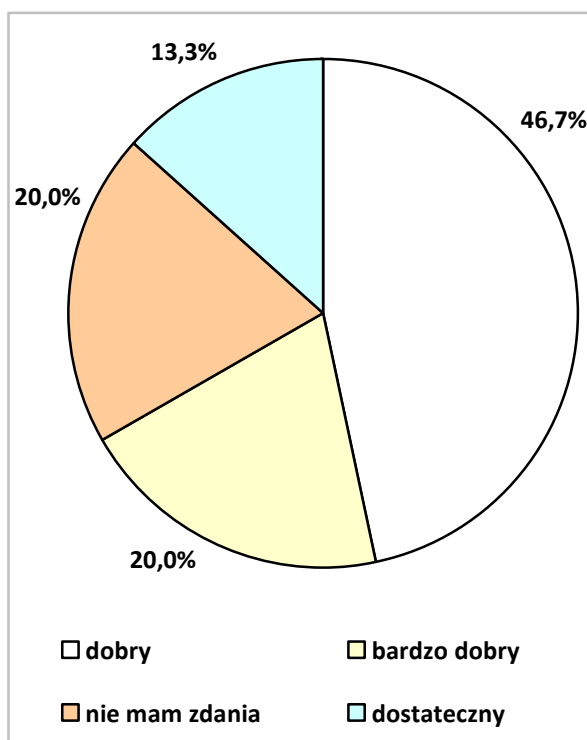

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

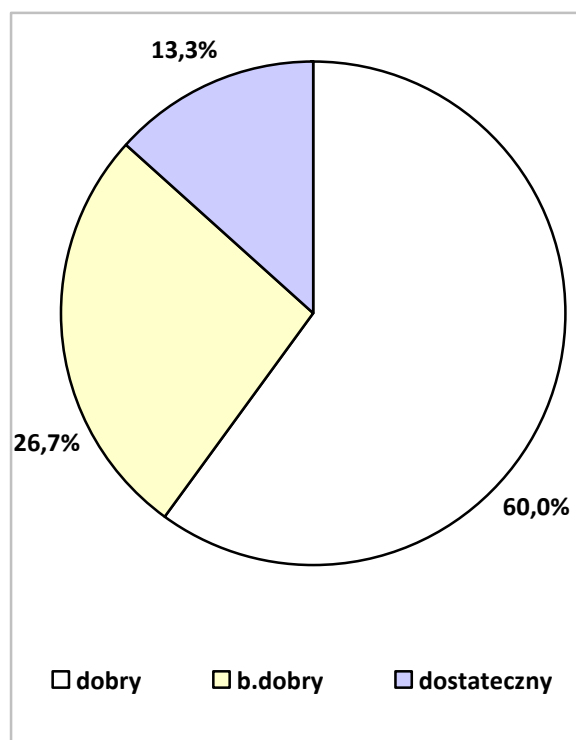
Opinie respondentów, dotyczące dostępności placówek służby zdrowia, były w równym stopniu podzielone. Jednakowa liczba osób (po 33,3%) oceniła tę dostępność jako dobrą i niewystarczającą. Taka sama, pod względem liczebności, grupa osób (po 13,3%) uznała ją za bardzo dobrą i dostateczną. Jednocześnie, niemal 7% badanych nie miało w tej sprawie zdania.

Do lekarzy, których w mieście brakuje bądź do których trudno się dostać, ankietowani zaliczali najczęściej: kardiologa, okulistę, endokrynologa, gastrologa, laryngologa, psychologa, dermatologa i pediatrę.

Wykres 5. Jaki jest dostęp do placówek oświatowo-wychowawczych w mieście?

Wykres 6. Jaki jest dostęp do placówek kulturalnych w mieście?

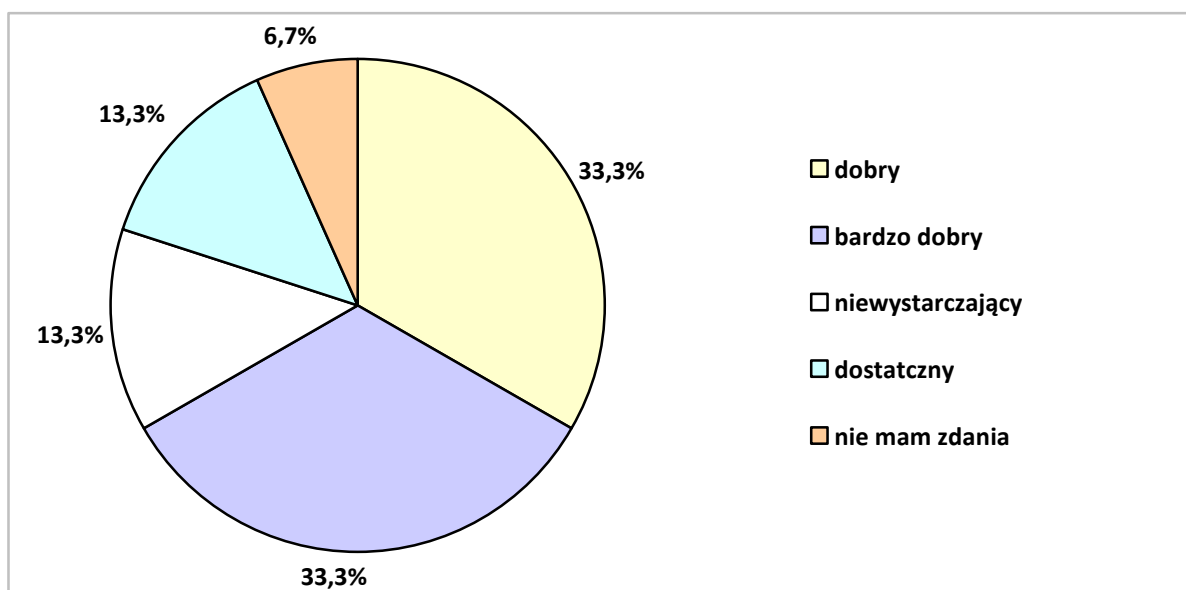

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Największy odsetek respondentów (odpowiednio 46,7 i 60%) stwierdził, że dostęp do placówek oświatowo-wychowawczych i kulturalnych w mieście jest dobry. Za bardzo dobry uznało go odpowiednio 20 i 26,7%, a za dostateczny jednakowo po 13,3% badanych. Zdania w sprawie dostępności do placówek oświatowo-wychowawczych nie miało 20% respondentów.

Wskazując placówki oświatowo-wychowawcze oraz kulturalne, których w mieście brakuje bądź do których dostęp jest ograniczony, badani wymieniali najczęściej kino, kluby młodzieżowe, teatr, świetlicę osiedlową dla młodzieży oraz placówki organizujące zajęcia pozalekcyjne (warsztaty muzyczne, taneczne, plastyczne). Wśród brakujących placówek respondenci wymienili także placówki psychologiczno-pedagogiczne oraz poradnie zawodowe.

Wykres 7. Jaki jest dostęp do obiektów sportowo-rekreacyjnych w mieście?

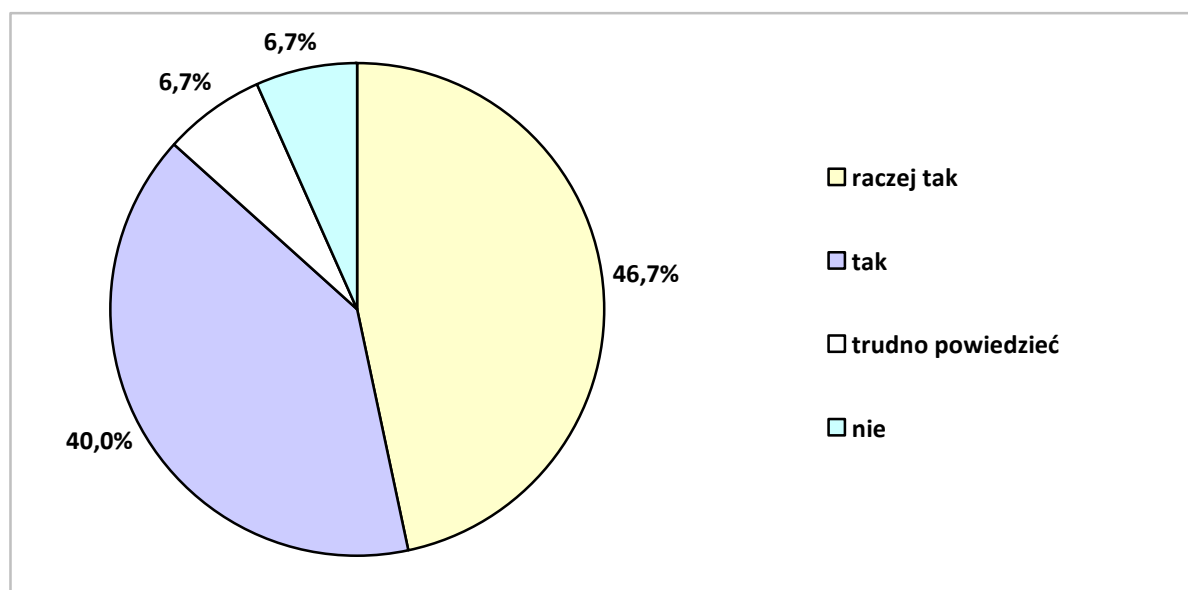
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Jednakowe, pod względem liczebności, grupy respondentów oceniły dobrze lub bardzo dobrze dostęp do obiektów sportowo-rekreacyjnych w mieście (po 33,3%). Po 13,3% ankietowanych było zdania, że dostęp do tych obiektów jest dostateczny i niewystarczający. Jednocześnie zdania na ten temat nie miało 6,7% respondentów.

W przypadku infrastruktury sportowo-rekreacyjnej badani dostrzegli więcej deficytów aniżeli w przypadku placówek oświatowo-wychowawczych i kulturalnych. Wśród nich najczęściej wymieniali niedostatek takich obiektów, jak: boiska, szczególnie do gry w piłkę siatkową, sale gimnastyczne i widowiskowe, basen kryty, kręgielnię. Zwrócili również uwagę na konieczność modernizacji istniejących kortów tenisowych.

W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające uzyskać od respondentów opinie na temat stanu bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania. Uzyskane odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 8. Czy czuje się Pan(-i) bezpiecznie w miejscu zamieszkania?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Zdecydowana większość ankietowanych (w sumie 86,7%) stwierdziła, że czuje się raczej bezpiecznie lub bezpiecznie w miejscu zamieszkania. Odmienną opinię wyraziło jedynie 6,7% badanych. Taka sama liczba respondentów (6,7%) nie posiadała zdania w tej sprawie.

20. SEKTOR POZARZĄDOWY

Organizacje pozarządowe są przejawem społeczeństwa obywatelskiego, jedną z form aktywności społecznej. Odgrywają ważną rolę nie tylko w konsolidacji lokalnej społeczności, organizacyjnym wzmocnieniu władz lokalnych, lecz również zwiększają szanse rozwoju małych i średnich miejscowości. Dobrze zorganizowane środowisko może sprzyjać aktywizowaniu nie tylko pojedynczych osób i marginalizowanych grup społecznych, ale ich lokalnego otoczenia, sprzyja budowaniu samowystarczalności społeczności lokalnych poprzez uruchomienie i wykorzystanie jej zasobów.

W 2009 roku w Milanówku funkcjonowały 43 organizacje pozarządowe. Samorząd miasta, w oparciu o akt prawa miejscowego (Program współpracy organów administracji samorządowej w Milanówku z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w roku 2011), podejmował z nimi współpracę, która przybierała formę zlecenia organizacjom realizacji zadań własnych gminy, wsparcia lokalowego organizacji

oraz doradztwa i konsultacji. Poniższa tabela przedstawia dane szczegółowe na temat sektora pozarządowego funkcjonującego w mieście.

Tabela 40. Organizacje pozarządowe w mieście w 2009 roku

lp.	nazwa i adres organizacji	charakterystyka działania
1.	Milanowski Uniwersytet Trzeciego Wieku, ul. Spacerowa 4, 05-822 Milanówek.	<p>Cele statutowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie edukacji z różnych dziedzin nauk, a w szczególności w zakresie medycyny i profilaktyki zdrowia, nauk humanistycznych, kultury i sztuki, nauk społecznych i ekonomicznych, technicznych oraz ekologii, • aktywizacja społeczna osób starszych poprzez uczestnictwo w różnych formach życia społecznego; propagowanie zasad kulturalnego współżycia społecznego, • propagowanie i popieranie różnorodnych form aktywności intelektualnej, psychicznej i fizycznej adekwatnie do wieku, stopnia sprawności i zainteresowań członków Uniwersytetu, • utrzymanie, nawiązywanie i zacieśnianie więzi i kontaktów osobistych między mieszkańcami regionu, a w szczególności pomiędzy osobami starszymi i młodym pokoleniem, • inspirowanie wszelkich działań na rzecz środowiska ludzi starszych, w tym również osób niepełnosprawnych, bezrobotnych, chorych, • upowszechnianie wiedzy o Milanówku, w szczególności poprzez prezentowanie dorobku kulturalno-społecznego, walorów architektonicznych, rekreacyjnych oraz organizowanie spotkań ze znanymi Milanowianami i innymi osobami zasłużonymi dla gminy, • podtrzymywanie tradycji narodowej, pielęgnowanie polskości, • upowszechnianie i ochrona praw człowieka oraz swobód obywatelskich, • wspieranie idei wolontariatu. <p>Formami działalności były:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykłady, seminaria, dyskusje prowadzone przez wybitnych specjalistów z różnych dziedzin nauki, a także udział w wykładach w Zamku Królewskim w Warszawie, • nauka języków obcych: angielski, francuski, niemiecki, rehabilitacja zdrowotna (na pływalni w Grodzisku Mazowieckim, gimnastyka rekreacyjna na sali, terapia tańcem), wyjazdy do teatrów w Warszawie i do „Matecznika” w Karolinie, działalność w międzypokoleniowym kole teatralnym, spotkania z pisarzami w Saloniku Literackim, współpraca z innymi organizacjami i stowarzyszeniami w kraju i za granicą, których cele są wspólne z celami MU3W, inspirowanie, wspieranie i patronowanie wszelkim przedsięwzięciom realizującym cele MU3W. <p>Szczegółowe cele realizowanych projektów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. włączenie osób starszych do systemu kształcenia ustawicznego poprzez stymulowanie rozwoju oraz sprawności intelektualnej 2. prowadzenie działalności edukacyjno-informacyjnej, w szczególności poprzez organizację wykładów, seminariów,

		<p>lektoratów języków obcych, odczytów, konferencji, spotkań, prelekcji, konkursów, wystaw, koncertów i innych,</p> <p>3. współpracę z krajowymi i zagranicznymi uniwersytetami trzeciego wieku oraz ich międzynarodową federacją, ze szkołami wyższymi, placówkami naukowo-badawczymi, samorządowymi, organizacjami pozarządowymi oraz środkami masowego przekazu.</p> <p>4. tworzenie grup samopomocowych,</p> <p>5. działania profilaktyczne zapobiegające marginalizacji społecznej osób starszych,</p> <p>6. występowanie z wnioskami i opiniami do właściwych władz, urzędów, instytucji, organizacji i fundacji w sprawach związanych z działalnością Uniwersytetu</p>
2.	<p>Milanowskie Towarzystwo Edukacyjne, ul. Brzozowa 1, 05-822 Milanówek.</p>	<p>Cel: prowadzenie działalności edukacyjnej i wychowawczej wśród dzieci i młodzieży.</p> <p>Prowadzone działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • działalność statutowa to prowadzenie gimnazjum społecznego (działalność skierowana jest do społeczności dwóch powiatów: grodzkiego i pruszkowskiego; aktualnie do gimnazjum uczęszcza 115 uczniów i osiągają oni wysokie wyniki testu gimnazjalnego), • realizacja krajowych i zagranicznych programów i projektów edukacyjnych: Socrates-Comenius, Green, Bellotto, wolontariat uczniowski, • organizacja przystępuje do realizacji zadań zleconych przez samorząd lokalny, skierowanych do lokalnego środowiska młodzieżowego. <p>Obszary działań: Nauka, kultura, ekologia – nauka, szkolnictwo wyższe, edukacja, oświata i wychowanie.</p>
3.	<p>Milanowskie Towarzystwo Kulturalne, ul Piaski 20, 05-822 Milanówek.</p>	
4.	<p>Liga Ochrony Przyrody, Oddział w Milanówku, ul Okopy Górne 8, 05-822 Milanówek.</p>	<p>Zakres działania: Ochrona przyrody.</p> <p>Ochroną objęte są: parki narodowe, rezerwaty przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary, pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów-</p>
5.	<p>Polska Unia Lokatorów, ul. Niecała 4 m. 6/7, 05-822 Milanówek.</p>	
6.	<p>Rodzinne Ogrody Działkowe Milanówek, ul. Partyzantów 2, 05-822 Milanówek.</p>	
7.	<p>Rodzinny Ogród Działkowy „MALWA” w Milanówku, ul. Sportowa 4/70, 05-822 Milanówek.</p>	
8.	<p>Stowarzyszenie Konserwatorów Czasu, ul. S. Okrzei 1,</p>	

	05-822 Milanówek.	
9.	Stowarzyszenie „Kuznia Milanowska”, ul. Kochanowskiego 9 05-822 Milanówek.	<p>Celem Stowarzyszenia jest:</p> <ul style="list-style-type: none"> • promowanie postaw i wartości etycznych oraz wspieranie wszechstronnego rozwoju osób zgodnie z prawdą o człowieku i nauką Kościoła katolickiego, • propagowanie wartości i znaczenia rodziny jako najlepszego środowiska dla rozwoju dzieci i młodzieży, wspieranie rodziców w ich funkcji wychowawczej prowadzonej w duchu umiłowania ojczyzny i otwarcia na świat, działanie na rzecz miasta Milanówka w zakresie upowszechniania i kultywowania jego tradycji, wspieranie rozwoju kultury i oświaty w mieście oraz poprawa warunków rekreacji i wypoczynku w Milanówku, działalność na rzecz integracji europejskiej i współpracy międzynarodowej.
10.	Stowarzyszenie „Nasze Miasto”, ul. Wiatraczna 97, 05-822 Milanówek.	
11.	Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom Powiatu Grodziskiego, ul. Brzozowa 1, 05-822 Milanówek.	Celem Stowarzyszenia jest działalność opiekuńczo-wychowawczo-terapeutyczna i profilaktyczna dla potrzebujących i zainteresowanych tą działalnością tzw. rodzin kryzysowych.
12.	Stowarzyszenie Przyjazna Komunikacja, ul. Książenicka 69, 05-822 Milanówek.	Stowarzyszenia wspiera rozwiązania usprawniające komunikację, ale jednocześnie chroni środowisko naturalne. Współuczestniczy w opracowywaniu uchwał warunkujących harmonijny rozwój miasta.
13.	Stowarzyszenie T-Art, ul. Średnia 160, 05-822 Milanówek.	<p>Stowarzyszenie zrzesza osoby w różnym wieku, o różnych zainteresowaniach (teatr, muzyka, umieć, plastyka), działające dotychczas w mniej lub bardziej sformalizowany sposób.</p> <p>Stowarzyszenie realizuje projekty:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Portrety kobiet – projekt realizowany w ramach dotacji przyznanej na wykonanie zadania publicznego w konkursie Burmistrza Miasta Milanówka (to cykl spektakli o tematyce kobiecej; po każdym z nich aktorzy i widzowie spotykają się z psychologiem bądź literaturoznawcą i rozmawiamy o problemach, o których opowiada spektakl), • Puszka Pandory – międzynarodowy projekt realizowany we współpracy z Theaterjugendklub am Theater Magdeburg oraz Sherman Theatre z Cardiff z Wielkiej Brytanii (spektakl dotyczy traum narodowych – biorą w nim udział osoby w mocno zróżnicowanym wieku, w tym niepełnosprawne; planujemy pokazać go w krajach partnerskich oraz na Festiwalu Kultury Antycznej w Palazzolo na Sycylii).
14.	Stowarzyszenie Współpracy Lokalnych Mediów Informacyjnych, ul. Piasta 12, 05-822 Milanówek.	Stowarzyszenie realizuje projekt pod nazwą „Tradycje polskie”. Jest to duży projekt, którego celem jest propagowanie i kultywowanie starych zwyczajów i obrzędów zakorzenionych w polskiej kulturze. Te „nowe święta” najczęściej nie mają z naszą kulturą, tradycją i obyczajowością wiele wspólnego, a przez skomercjalizowanie przynoszą jedynie zyski ekonomiczne. Tymczasem kultura polska jest przebogata w obrzędy, z jednej strony bardzo widowiskowe i atrakcyjne, z drugiej wyrastające z mądrości starosłowiańskiej, ludowej i chrześcijańskiej.

		Pełniły także bardzo ważną rolę społeczną. Polegała ona na integracji, kształtowaniu więzi i samoorganizowaniu się społeczności oraz edukacji. Taką rolę pełniły obrzędy w przeszłości i taką mogą pełnić i dzisiaj. Najstarsze polskie obrzędy podporządkowane były kalendarzowi solarnemu, porom roku, a wraz z nadejściem chrześcijaństwa, powiązane z tradycją chrześcijańską i w dużej mierze ze świętami i kalendarzem liturgicznym. Do rodzimych świąt i obrzędów słowiańskich, a także katolickich należy dodać święta związane z innymi wyznaniem i kulturami, które wrosły w polską tradycję.
15.	Światowy Związek Żołnierzy AK, Środowisko MIELIZNA, Obwód BAŻANT, ul Warszawska 18, 05-822 Milanówek.	
16.	Towarzystwo Miłośników Milanówka, ul Spacerowa 4, 05-822 Milanówek.	<p>Zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zbieranie i opracowywanie dokumentów dotyczących historii miasta i ludzi z nim związanych, • ochrona środowiska przyrodniczego i charakteru miasta ogrodu, • otaczanie opieką miejsc pamięci związanych z historią miasta, • ochrona zabytków architektonicznych i budownictwa w mieście, • popularyzacja wiedzy o własnym mieście i jego ludziach, • inicjowanie opracowań naukowych i edytorskich związanych z miastem. <p>Prowadzone działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozwijanie działalności statutowej w środowiskach młodzieżowych, • rozwijanie zainteresowań sztuką i amatorską działalnością artystyczną, • inicjowanie form aktywizowania mieszkańców do podejmowania działalności na rzecz miasta, • organizowanie dyskusji, wystaw, koncertów, konkursów mających na celu popularyzowanie wiedzy o mieście, • współdziałanie z władzami miasta oraz innymi organizacjami i instytucjami, • prowadzenie działalności wydawniczej, • udzielanie pomocy szkolnym grupom zainteresowanym działalnością Towarzystwa. <p>Obszary działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> • działalność międzynarodowa, wspólnoty lokalne, aktywność społeczna, • działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych
17.	Towarzystwo Przyjaźni Integracyjnych Społecznych Szkół Podstawowych, ul. Spacerowa 3, 05-822 Milanówek.	<p>Towarzystwo inspirowuje, organizuje, wspiera i prowadzi działalność oświatową poprzez prowadzenie Integracyjnej Społecznej Szkoły Podstawowej i Przedszkola Społecznego oraz prowadzi szeroko rozwiniętą działalność rehabilitacyjną, edukacyjną i wychowawczą, związaną z integracją, a także działalność związaną z ochroną i promocją zdrowego trybu życia wśród dzieci i młodzieży.</p> <p>W ramach działalności rehabilitacyjnej i wychowawczej, związanej z integracją, Towarzystwo organizuje różnorodne zajęcia służące kształtowaniu prawidłowych form współpracy dzieci i młodzieży</p>

		<p>pełnosprawnej z niepełnosprawną. Prowadzone działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie Integracyjnej Społecznej Szkoły Podstawowej i Przedszkola Społecznego (odbiorcami działań Towarzystwa są dzieci w wieku 3-6 lat, uczęszczające do Przedszkola Społecznego oraz dzieci w wieku 5-12 lat, uczęszczające do Integracyjnej Społecznej Szkoły Podstawowej; do ISSP uczęszcza ok. 120 uczniów z terenu województwa mazowieckiego). <p>Obszary działań: Nauka, kultura, ekologia – nauka, szkolnictwo wyższe, edukacja, oświata i wychowanie.</p>
18.	<p>Związek Harcerstwa Polskiego (Komenda Hufca J. Kusocińskiego), ul. Królewska 69, 05-822 Milanówek.</p>	<p>W trakcie roku harcerskiego w Hufcu prowadzone są warsztaty dla funkcyjnych (metodyczne w zależności od zapotrzebowania środowisk) oraz związane z profilaktyką dla funkcyjnych i harcerzy starszych.</p> <p>Drużyny harcerskie i gromady zuchowe, poprzez realizację zadań zespołowych, zdobywanie stopni, sprawności i znaków służb, pomagają potrzebującym, zdobywają umiejętności życiowe, poznają bohatera Hufca i swoje miasto, uczą się harcerskiego stylu życia. Tradycją Hufca (od maja 1980 r.) jest organizowanie corocznie Harcerskiego Memoriału im. Janusza Kusocińskiego. Rokrocznie organizowane są również takie imprezy, jak: Festiwal Piosenki Harcerskiej i Turystycznej, rajdy (wiosenne i jesienne), Kolorowy Balonik – Święto Dziecka. W grudniu każdego roku harcerze przekazują mieszkańcom Milanówka Betlejemskie Światło Pokoju, a w styczniu grają w Wielkiej Orkiestrze Świątecznej Pomocy.</p>
19.	<p>Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, ul. Warszawska 37. 05-822 Milanówek.</p>	
20.	<p>Związek Kombatanów Rzeczypospolitej Polskiej i Byłych Więźniów Politycznych (Oddział w Milanówku), ul. Warszawska 18, 05-822 Milanówek.</p>	
21.	<p>Dom Rehabilitacyjno-Opiekuńczy Katolickiego Stowarzyszenia Niepełnosprawnych Archidiecezji Warszawskiej, ul. Piasta 5, 05-822 Milanówek.</p>	<p>Dom liczy 50 miejsc. Obszary działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, działalność wspierającą, • pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie ich szans.
22.	<p>Koło TOnZ w Milanówku, ul. Literacka 6a, 05-822 Milanówek.</p>	<p>Celem Organizacji jest opieka nad zabytkami pojmowana jako ochrona środowiska kulturowego i przyrodniczego naszego miasta, integracja przyrody oraz starej i nowej architektury w jedną harmonijną, wzajemnie uzupełniającą się całość. Zadaniem Towarzystwa jest dostarczanie informacji oraz inicjowanie dyskusji, która ma umożliwić mieszkańcom świadomy i aktywny współudział w kształtowaniu charakteru miasta.</p>

		<p>Ważnym elementem działalności jest popularyzacja wiedzy o milanowskich zabytkach, gromadzenie dokumentacji i promowanie tradycji kulturowych naszego miasta i Mazowsza zachodniego. Z tego względu Towarzystwo aktywnie włącza się w działania mające na celu poprawę ładu przestrzennego, uwzględniającą konieczność ochrony substancji zabytkowej oraz ochrony przyrody, a także poprawę jakości nowej architektury.</p> <p>Towarzystwo deklaruje współpracę z Burmistrzem, Urzędem Miasta i Radą Miasta, także w ramach Programu Rewitalizacji Milanówka. TOnZ współpracuje z innymi stowarzyszeniami zaangażowanymi w ochronę środowiska kulturowego i przyrodniczego, z Ligą Ochrony Przyrody, Stowarzyszeniem Na Rzecz Miast-Ogrodów i Towarzystwem Miłośników Milanówka.</p>
23.	<p>Oddział TOnZ w Warszawie, adres: Muzeum Historyczne m. st. Warszawy, Rynek Starego Miasta 28, 00-272 Warszawa.</p>	<p>Towarzystwo opiera swoją działalność na pracy społecznej ogółu członków; do prowadzenia swych spraw może zatrudniać pracowników. Towarzystwo jest organizacją pożytku publicznego w rozumieniu ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie. Towarzystwo prowadzi działalność pożytku publicznego społecznie użyteczną w sferze zadań publicznych.</p> <p>Celem Towarzystwa jest podejmowanie działań i realizowanie przedsięwzięć zmierzających do ochrony zabytków i krajobrazu kulturowego oraz pobudzanie inicjatywy społecznej na rzecz ochrony i opieki nad zabytkami.</p>
24.	<p>Towarzystwo Wspierania Inicjatyw Społecznych „Obiektyw”, ul. Wioślarska 2/2, 05-825 Grodzisk Mazowiecki.</p>	
25.	<p>Zarząd Główny i Redakcja „Spotkań z Zabytkami”, Łazienki Królewskie – Stara Kordegarda, ul. Agrykoli 1, 00-460 Warszawa.</p>	<p>Towarzystwo opiera swoją działalność na pracy społecznej ogółu członków; do prowadzenia swych spraw może zatrudniać pracowników. Towarzystwo jest organizacją pożytku publicznego w rozumieniu ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie. Towarzystwo prowadzi działalność pożytku publicznego społecznie użyteczną w sferze zadań publicznych.</p> <p>Celem Towarzystwa jest podejmowanie działań i realizowanie przedsięwzięć zmierzających do ochrony zabytków i krajobrazu kulturowego oraz pobudzanie inicjatywy społecznej na rzecz ochrony i opieki nad zabytkami.</p>
26.	<p>Forum Młodzieżowe, ul. Mickiewicza 3, 05-822 Milanówek.</p>	<p>Celem jest działalność charytatywna w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ochrony środowiska i promocji Unii Europejskiej, • organizacji zawodów sportowych, • promocji młodych talentów, • organizacji wycieczek dla dzieci z rodzin ubogich.
27.	<p>Klub Sportowy MILAN, ul. Ciasna 8, 05-822 Milanówek.</p>	
28.	<p>Lepszy Milanówek, ul. Krasieńskiego 32B, 05-822 Milanówek.</p>	<p>Charakter działalności:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie działalności kulturalno-informacyjnej, • wspieranie samorządności i aktywności mieszkańców Milanówka,

		<ul style="list-style-type: none"> • działania na rzecz zachowania charakteru miasta, • działalność charytatywna.
29.	Liga Milanowskich Rodzin, ul. Górnoleśna 17, 05-822 Milanówek.	
30.	Ochotnicza Straż Pożarna, ul. Warszawska 18, 05-822 Milanówek.	OSP Milanówek jest jednostką działającą na terenie gminy Milanówek, znajdująca się od 1995 roku w strukturach KSRRG. W 2009 roku Zastępy 31 oraz 30 interweniowały w sumie 338 razy, co oznacza że jednostka znajduje się na czwartym miejscu w województwie pod względem liczby wyjazdów wśród wszystkich jednostek OSP. Wśród tych interwencji ponad 60 stanowiły pożary, 23 wypadki komunikacyjne, 19 razy nasi strażacy interweniowali zdejmując z drzew koty znajdujące się w niebezpieczeństwie.
31.	Ochotnicza Straż Pożarna „Mifam”, ul. Królewska 125/35B.	
32.	Porozumienie Samorządowe Milanówek – Dziś i Jutro, ul. Ludna 16A, 05-822 Milanówek.	Organizacja podejmuje działania przeciw narkomanii, używaniu dopalaczy, przemocy i innym zagrożeniom dzieci i młodzieży. Zapewnia dodatkowe patrole Policji i Straży Miejskiej. Zajmuje się modernizacją dróg, przyszłością dzieci i młodzieży, a także dba o estetykę i ochronę środowiska. Zadania: <ul style="list-style-type: none"> • wspieranie regionalnego rozwoju Milanówka, • pobudzanie aktywności mieszkańców Milanówka poprzez organizowanie dyskusji i spotkań środowiskowych, • wspieranie działań zmierzających do poprawy jakości życia mieszkańców.
33.	Sklepik Charytatywny, ul. Brzozowa 1, 05-822 Milanówek.	Sklep Charytatywny, w którym działają członkinie TMM, mieści się przy ul. Brzozowej 1. Czynny jest od poniedziałku do piątku w godz. 10-16. Za przysłowiową złotówkę można tam nabyć wiele nowych lub prawie nowych ubrań, zabawek dla dzieci, jest także sprzęt gospodarstwa domowego. Dochód ze sprzedaży przedmiotów przeznaczany jest na dofinansowanie obiadów młodzieży szkolnej z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji. Sklepik przyjmuje ubrania i sprzęt w dobrym stanie.
34.	Stowarzyszenie Bibuła Milanowska, ul. Krasieńskiego 20, 05-822 Milanówek.	Stowarzyszenie prowadzi działania na rzecz rozwoju demokracji lokalnej i budowania społeczności obywatelskiej, popularyzuje również wiedzę o Milanówku. Obszary działań: działalność edukacyjna, kulturalna, sportowa oraz na rzecz dzieci i młodzieży.
35.	Stowarzyszenie Dobroczynne, ul. Spółdzielcza 5, 05-822 Milanówek.	
36.	Stowarzyszenie Dobroczynne, ul. Zawąska 13, 05-822 Milanówek.	Stowarzyszenie opiera swoją działalność na pomocy dzieciom (obiady w trzech szkołach, pomoc rzeczowa i finansowa niewidomym dzieciom w Laskach, upominki dla dzieci specjalnej troski z Ośrodka Wychowawczego w Żyrardowie, wakacje dla dzieci z Milanówka). Udziela pomocy osobom skierowanym przez Ośrodek Pomocy Społecznej i inne grupy charytatywne z Milanówka, podejmuje współpracę ze szkołami. Środki na działalność statutową Stowarzyszenie uzyskuje ze składek

		członkowskich oraz dobrowolnych datków przekazywanych na określone cele, głównie na obiady dla dzieci.
37.	Stowarzyszenie na Rzecz Miast-Ogrodów, ul. P Skargi 11/17, 05-822 Milanówek.	Stowarzyszenie zajmuje się propagowaniem idei miast-ogrodów. Prowadzone działania: <ul style="list-style-type: none"> • ochrona krajobrazu kulturowo-przyrodniczego, • ochrona i opieka nad zabytkami, • popieranie i inicjowanie działań na rzecz ochrony zabytków, przyrody i krajobrazu kulturowego i przyrodniczego, • opracowanie koncepcji zagospodarowania zabytkowych obiektów i zespołów oraz metod ich realizacji, w szczególności dla obiektu Turczynek w Milanówku.
38.	Stowarzyszenie „Krakowska”, ul. Krakowska 12, lok. 3, 05-822 Milanówek.	Stowarzyszenie działa na rzecz demokracji lokalnej i społeczności obywatelskiej.
39.	Stowarzyszenie sportowe MWEK TEAM, ul. Fiderkiewicza 27, 05-822 Milanówek.	Stowarzyszenie zajmuje się organizowaniem działalności sportowej i godnym reprezentowaniem w tym zakresie miasta Milanówka i regionu, propagowaniem kultury fizycznej wśród młodzieży, organizowaniem zawodów sportowych, organizowaniem pokazów, sportów ekstremalnych oraz szkoleniem zawodników.
40.	Zrzeszenie Prywatnych Właścicieli Nieruchomości w Milanówku, ul. Leśna 4 m. 3, 05-822 Milanówek.	Stowarzyszenie podejmuje szeroko pojętą współpracę z właścicielami nieruchomości w mieście. Współpracuje również z władzami miasta w określaniu priorytetów w takim zakresie, jak: ulice, drogi, oświetlenie, kanalizacja, wodociągi, bezpieczeństwo, ochrona środowiska.
41.	Fundacja Dzieciątka Jezus, ul. Warszawska 52, 05-822 Milanówek.	Celami Fundacji są: <ul style="list-style-type: none"> • propagowanie idei katolickiej działalności oświatowo-wychowawczej wśród społeczności lokalnej, • prowadzenie działalności oświatowej, w tym szkół i placówek oświatowych, • wspieranie i finansowanie działalności oświatowo-wychowawczej i opiekuńczej Katolickiego Przedszkola Niepublicznego w Milanówku przy ul. Warszawskiej 52, w tym w szczególności dofinansowanie form opieki, wypoczynku i rekreacji dla dzieci w społeczności lokalnej, m.in. wszelkich imprez sportowych i kulturalnych, • rozwijanie kontaktów z krajowymi i zagranicznymi środowiskami związanymi z działalnością oświatowo-wychowawczą, • prowadzenie akcji charytatywnych na terenie RP/
42.	Fundacja Milanówek – Przyjazne Miasto, ul. Książenicka 4, 05-822 Milanówek.	
43.	Fundacja „Człowiek – Człowiekowi” (Homo – Homini), ul. Krasieńskiego 11, 05-822 Milanówek.	Działania Fundacji to: <ul style="list-style-type: none"> • wspieranie akcji wakacyjnej (dofinansowywanie indywidualnych wyjazdów), • całoroczne wspieranie żywnościowe rodzin wielodzietnych.

W 2009 roku w mieście Milanówku funkcjonowały 2 parafie Kościoła rzymskokatolickiego oraz jeden związek wyznaniowy. Istniały również 4 Zgromadzenia Zakonne wspierające mieszkańców miasta. Dane szczegółowe na ich temat przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 41. Kościoły w mieście w 2009 roku

Lp.	Nazwa parafii	Adres kościoła
1.	Parafia św. Jadwigi Śląskiej	ul. Kościuszki 41, 05-822 Milanówek
2.	Parafia Matki Bożej Bolesnej	ul. Szkolna 7, 05-822 Milanówek

Dane Urzędu Miasta Milanówka.

Tabela 42. Zgromadzenia Zakonne wspierające mieszkańców miasta w 2009 roku

lp.	nazwa i adres zgromadzenia	charakterystyka działania
1.	Zgromadzenie Bernabitoń, ul. Długa 3, 05-822 Milanówek.	
2.	Zgromadzenie Sióstr Westiarek Jezusa, ul. Podgórna 12, 05-822 Milanówek.	Zadaniem Zgromadzenia jest troska o miejsca kultu, o świątynie, w których w szczególny sposób jest obecny Chrystus. Siostry Westiarki, realizując zlecone przez Założyciela zadania, w większości domów prowadzą pracownie haftu lub szycia, w których wykonują szaty liturgiczne (ornaty, stuły, chorągwie) i bieliznę kościelną (alby, komże). W pracowniach wykonywane są również sztandary dla instytucji świeckich.
3.	Zgromadzenie Zakonne Sług Jezusa, ul. Szkolna 7, 05-822 Milanówek.	Powołaniem zgromadzenia jest służba na rzecz uczącej się i pracującej młodzieży żeńskiej oraz na rzecz rodzin i dzieci. Zgromadzenie prowadzi działalność apostołską. Organizuje pracę religijną i wychowawczą wśród żeńskiej młodzieży uczącej się i pracującej, rodzin i dzieci, prowadzi zakłady wychowawcze i opiekuńcze, wspiera prace katechetyczne i duszpasterskie kościoła.
4.	Zgromadzenie Zakonne SS Urszulanek Serca Jezusa Konającego, ul. Mickiewicza 10, 05-822 Milanówek.	Zgromadzenie powstało w 1920 roku i zostało zatwierdzone przez Stolicę Apostolską w 1930 roku. Od momentu swego powstania Zgromadzenie organizowało przedszkola, szkoły, domy dziecka, internaty dla młodzieży szkół średnich, domy akademickie. Urszulanki prowadziły także kursy zawodowe dla dziewcząt, świetlice i czytelnie dla dzieci i młodzieży. Aktywnie podejmowano także katechizację w szkołach państwowych oraz kształcenie przyszłych katechetek i nauczycielek.

Dane Urzędu Miasta Milanówka.

21. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT (jej nazwa to akronim angielskich słów: Strengths – mocne strony, Weaknesses – słabe strony, Opportunities – szanse i Threats – zagrożenia) jest jedną z najpopularniejszych heurystycznych technik analitycznych służących porządkowaniu informacji. Bywa stosowana we wszystkich obszarach planowania strategicznego. W przypadku strategii integracji i rozwiązywania problemów społecznych stanowi efektywną metodę identyfikacji mocnych i słabych stron lokalnego systemu pomocy społecznej oraz szans i zagrożeń, jakie przed nim stoją. Pozwala oszacować potencjał, jakim się dysponuje oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom społeczności lokalnej.

Przedstawiona poniżej analiza została przeprowadzona z udziałem przedstawicieli samorządu miasta, który jest podmiotem analizy, i obejmuje następujące obszary:

- bezrobocie i ubóstwo;
- rodzina, dziecko i młodzież;
- uzależnienia i przemoc w rodzinie;
- bezdomność;
- starość;
- niepełnosprawność;
- kapitał społeczny i ludzki;
- inne mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia.

Obszar BEZROBOCIE I UBÓSTWO	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie działań mających na celu ograniczenie zjawiska bezrobocia, w tym wśród kobiet • prowadzenie działań służących aktywizacji osób bezrobotnych w wieku 45 lat i więcej • przeciwdziałanie zjawisku dziedziczenia bezrobocia • upowszechnianie ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach • pozyskiwanie środków finansowych z funduszy zewnętrznych na przeciwdziałanie bezrobociu (m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej) • przeciwdziałanie zjawisku ubóstwa 	<ul style="list-style-type: none"> • ograniczone działania zachęcające inwestorów do tworzenia w mieście nowych miejsc pracy • brak działań wpływających na dostosowywanie kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy • niewystarczające działania służące ograniczeniu zjawiska nielegalnego zatrudnienia

szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • posiadanie przez osoby bezrobotne wystarczającej wiedzy o usługach poradnictwa zawodowego oraz szkoleniach • możliwość ograniczania bezrobocia dzięki środkom finansowym z funduszy zewnętrznych (m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej) 	<ul style="list-style-type: none"> • wzrost poziomu bezrobocia, w tym wśród osób w wieku 45 lat i więcej • utrzymujący się wysoki poziom bezrobocia wśród kobiet • występowanie zjawiska dziedziczenia bezrobocia • niewzrastająca liczba inwestorów tworzących nowe miejsca w pracy • ograniczone możliwości znalezienia zatrudnienia na lokalnym rynku pracy przez młodzież kończącą edukację • brak organizacji pozarządowych działających na rzecz osób bezrobotnych • wzrost poziomu nielegalnego zatrudnienia

Obszar RODZINA, DZIECKO, MŁODZIEŻ	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie działań zapobiegających dysfunkcjom rodzin • zapewnianie dostępu do poradnictwa specjalistycznego rodzinom wymagającym tej formy wsparcia • inicjowanie powstawania grup i ośrodków wsparcia dla osób samotnie wychowujących dzieci i rodzin • rozwijanie sieci placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży • rozwijanie opieki przedszkolnej • dostosowanie ofert spędzania czasu wolnego do potrzeb i oczekiwań dzieci i młodzieży • propagowanie wśród dzieci i młodzieży idei wolontariatu 	<ul style="list-style-type: none"> • nieefektywna praca socjalna • brak analiz potrzeb rodzin, dzieci i młodzieży • niezadowalająca koordynacja działań instytucji wspierających rodziny, dzieci i młodzież • brak współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży • ograniczona działalność profilaktyczna w obszarze zdrowia • niewystarczające działania w celu zwiększenia dostępności opieki medycznej dla mieszkańców miasta
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • odpowiednie warunki do prowadzenia pracy socjalnej • wystarczający dostęp do placówek wsparcia dla dzieci i młodzieży • możliwość poprawy skuteczności pomocy udzielanej rodzinom, dzieciom i młodzieży dzięki koordynacji działań instytucji wspierających te grupy • dostateczny dostęp do opieki przedszkolnej • odpowiednia dostępność szkół podstawowych i gimnazjalnych • możliwość kontynuowania przez młodzież nauki na poziomie ponadgimnazjalnym • zadowalający poziom nauczania w placówkach oświatowych • wzrastająca liczba dzieci i młodzieży korzystających z oferty spędzania wolnego czasu • istnienie organizacji pozarządowych 	<ul style="list-style-type: none"> • wzrost liczby rodzin dysfunkcyjnych • niedostateczne rozpoznanie potrzeb rodzin, dzieci i młodzieży • wzrost liczby rodzin wymagających wsparcia w formie poradnictwa specjalistycznego • brak grup i ośrodków wsparcia dla rodzin i osób samotnie wychowujących dzieci • niewielka liczba wolontariuszy wśród dzieci i młodzieży • ograniczona dostępność opieki medycznej

<p>działających na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży</p> <ul style="list-style-type: none"> wzrost świadomości zdrowotnej mieszkańców 	
---	--

Obszar UZALEŻNIENIA I PRZEMOC W RODZINIE	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> prorowadzenie działalności terapeutycznej i rehabilitacyjnej w obszarze uzależnień zapewnianie dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej rodzinom dotkniętym problemami uzależnień kierowanie osób uzależnionych i współuzależnionych na leczenie odwykowe prorowadzenie działań edukacyjno-szkoleniowych w zakresie uzależnień wśród rodziców, nauczycieli i sprzedawców napojów alkoholowych diagnozowanie kwestii inicjacji alkoholowej i narkotykowej wśród dzieci i młodzieży prorowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych inicjowanie powstawania grup wsparcia i instytucji wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych pozyskiwanie kadry do pracy z osobami uzależnionymi, współuzależnionymi i dotkniętymi przemocą w rodzinie prorowadzenie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych, informacyjnych i edukacyjnych w obszarze uzależnień wśród dzieci i młodzieży współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze uzależnień prorowadzenie różnorodnych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie prorowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie zapewnianie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia 	<ul style="list-style-type: none"> niepodejmowanie działań mających na celu kierowanie sprawców przemocy w rodzinie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych brak współpracy z organizacjami pozarządowymi funkcjonującymi w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> nawiązanie współpracy z placówkami leczenia odwykowego podejmowanie inicjatywy w kierunku organizacji cyklicznych spotkań, konferencji z zakresu profilaktyki uzależnień 	<ul style="list-style-type: none"> coraz niższa granica inicjacji alkoholowej zwiększająca się liczba osób uzależnionych od alkoholu

Obszar BEZDOMNOŚĆ	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • diagnozowanie problemu bezdomności • zapobieganie bezdomności oraz prowadzenie działań na rzecz osób bezdomnych • informowanie bezdomnych o przysługujących im prawach oraz dostępnych formach pomocy • zapewnianie osobom bezdomnym schronienia • udzielanie wsparcia osobom bezdomnym przybywającym z innych gmin • zapewnianie wsparcia osobom wychodzącym z bezdomności • opracowywanie indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności • współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób bezdomnych 	<ul style="list-style-type: none"> • ograniczona działalność w zakresie uwrażliwiania mieszkańców na problemy osób bezdomnych • niewystarczające działania mające na celu zwiększenie akceptacji społecznej osób bezdomnych • brak działań na rzecz reintegracji zawodowej osób bezdomnych
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • niezwiększająca się liczba osób zagrożonych bezdomnością i bezdomnych • posiadanie przez bezdomnych wiedzy o przysługujących im prawach i dostępnych formach wsparcia • niewzrastająca liczba osób bezdomnych wymagających schronienia • odpowiednia jakość usług świadczonych osobom bezdomnym • niewzrastająca liczba osób bezdomnych zmagających z się z bezrobociem • wzrost liczby osób wychodzących z bezdomności • coraz większe możliwości realizacji indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności • społeczna akceptacja osób bezdomnych 	<ul style="list-style-type: none"> • występowanie w mieście problemu bezdomności • wzrastająca liczba osób bezdomnych, przybyłych z innej gminy • brak w mieście organizacji pozarządowych działających na rzecz osób bezdomnych • występowanie zjawiska minimalizowana problemu bezdomności w małych społecznościach lokalnych

Obszar STAROŚĆ	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • badanie liczebności osób starszych • informowanie osób starszych o dostępnych formach pomocy • wystarczająca liczba pracowników świadczących osobom starszym usługi opiekuńcze • podejmowanie działań zmierzających do większego zaangażowania rodzin w sprawowanie opieki nad osobami starszymi • kierowanie osób wymagających całonocnej opieki do domów pomocy społecznej • prowadzenie działań mających na celu podniesienie poziomu życia osób starszych • uwrażliwianie społeczności lokalnej na problemy i potrzeby osób starszych 	<ul style="list-style-type: none"> • ograniczone działania umożliwiające osobom starszym kontynuowanie aktywności zawodowej • brak działań inicjujących w mieście wolontariat na rzecz osób starszych • niezapewnianie osobom starszym wsparcia w ramach małych form pomocy (kluby seniora, dom dziennego pobytu, rodzinne domy pomocy społecznej) • ograniczone działania prozdrowotne prowadzone wśród osób starszych • niewystarczające działania mające na celu poprawę sfery technicznej ułatwiającej osobom starszym codzienne życie

<ul style="list-style-type: none"> • podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób starszych • zapewnianie osobom młodym warunków do pozostania w mieście 	
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • posiadanie przez osoby starsze wiedzy o dostępnych formach pomocy • wzrost liczby osób starszych korzystających z usług opiekuńczych • funkcjonowanie w mieście grupy wsparcia i instytucji wsparcia dla osób starszych • dobra dostępność domów pomocy społecznej • brak zjawiska marginalizacji problemów i potrzeb osób starszych • istnienie organizacji pozarządowych działających na rzecz osób starszych 	<ul style="list-style-type: none"> • wzrost liczby osób starszych • nieodpowiedni dostęp osób starszych do małych form pomocy (kluby seniora, domy dziennego pobytu, rodzinne domy pomocy społecznej) • niski poziom życia osób starszych • niewzrastający udział osób starszych w działaniach prozdrowotnych • mała liczba osób starszych kontynuujących aktywność zawodową • nieodpowiednia do potrzeb osób starszych infrastruktura techniczna • niewystarczająca liczba wolontariuszy wspierających osoby starsze w codziennym życiu • migracja osób młodych, wykształconych do większych jednostek administracyjnych

Obszar NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • przeprowadzanie badań służących określeniu liczby osób niepełnosprawnych • informowanie osób niepełnosprawnych o przysługujących im prawach oraz dostępnych formach pomocy • wystarczająca liczba pracowników świadczących opiekę i wsparcie osobom niepełnosprawnym • organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi • inicjowanie powstawania grup wsparcia i instytucji działających na rzecz osób niepełnosprawnych • podejmowanie współpracy z podmiotami świadczącymi usługi rehabilitacyjne osobom niepełnosprawnym • upowszechnianie wśród osób niepełnosprawnych ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy • tworzenie grup i klas integracyjnych w placówkach oświatowo-wychowawczych • uwrażliwianie społeczności lokalnej na problemy i potrzeby osób niepełnosprawnych • prowadzenie działań wśród mieszkańców 	<ul style="list-style-type: none"> • niewielki udział w likwidacji barier utrudniających codzienne życie osobom niepełnosprawnym • ograniczone działania inicjujące wolontariat na rzecz osób niepełnosprawnych

<p>miasta mających na celu zwiększenie akceptacji osób niepełnosprawnych</p> <ul style="list-style-type: none"> • podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych 	
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • niewzrastająca liczba osób niepełnosprawnych • posiadanie przez osoby niepełnosprawne wiedzy o przysługujących im prawach i dostępnych formach wsparcia • niezwiększająca się liczba osób z zaburzeniami psychicznymi wymagających wsparcia • istnienie bazy rehabilitacyjnej • posiadanie przez osoby niepełnosprawne wystarczającej wiedzy o dostępnych ofertach pracy i wolnych miejscach pracy • wzrost społecznej akceptacji osób niepełnosprawnych 	<ul style="list-style-type: none"> • wrastająca liczba osób niepełnosprawnych wymagających opieki i wsparcia ze strony pracowników OPS-u • brak grup wsparcia oraz ograniczona liczba instytucji wsparcia dla osób niepełnosprawnych • istnienie barier utrudniających osobom niepełnosprawnym codzienne życie • wzrost liczby dzieci wymagających umieszczenia w grupach i klasach integracyjnych • marginalizowanie problemów i potrzeb osób niepełnosprawnych • brak w mieście organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych • niewystarczająca liczba wolontariuszy wspierających osoby niepełnosprawne w codziennym życiu

22. PODSUMOWANIE DIAGNOZY

Diagnoza przeprowadzona w ramach Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Milanówka obejmowała kilkanaście zagadnień. Jej wyniki posłużyły, po ich nałożeniu na kompetencje samorządu gminnego, do opracowania założeń polityki społecznej miasta na lata 2011-2015. Zostały one przedstawione w części programowej strategii i zawierają działania, które powinny przyczynić się do zminimalizowania problemów społecznych tak występujących w mieście obecnie, jak i w najbliższych latach. Działania te są wyznaczone w następujących obszarach:

1. Wspieranie rodzin oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży poprzez:

- wzmocnianie rodzin, podnoszenie poziomu ich funkcjonowania,
- pomoc rodzinom będącym w kryzysie; rozwijanie systemu wsparcia,
- wsparcie dzieci i młodzieży w kształceniu i wszechstronnym rozwoju,

2. Utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania oraz umożliwienie im udziału w życiu społecznym poprzez:

- usprawnianie osób starszych i zapewnienie im właściwej opieki,
- ograniczenie skutków niepełnosprawności oraz aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych,

- 3. Przeciwdziałanie ubóstwu, bezrobociu i bezdomności oraz zapobieganie ich skutkom** poprzez:
- zapewnienie ubogim bezpieczeństwa socjalnego,
 - wsparcie bezrobotnych i poszukujących pracy,
 - pomoc zagrożonym bezdomnością i bezdomnym,
- 4. Zapewnienie mieszkańcom równego dostępu do placówek ochrony zdrowia oraz wspieranie rodzin i osób dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie** poprzez:
- zaspakajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia,
 - profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie,
- 5. Podniesienie poziomu bezpieczeństwa w mieście** poprzez:
- przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich,
 - zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców,
- 6. Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego** poprzez:
- wzmacnianie kadr pomocy społecznej oraz rozwijanie infrastruktury socjalnej,
 - wyzwalanie aktywności obywatelskiej,
 - wspólne diagnozowanie problemów społecznych i potrzeb mieszkańców.

III. CZĘŚĆ PROGRAMOWA

1. MISJA, CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ

Misja samorządu, sformułowana w Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Milanówka na lata 2011-2015, jest następująca:

**Milanówek miastem podnoszącym jakość życia mieszkańców,
aktywizującym grupy zagrożone wykluczeniem społecznym
i stwarzającym im możliwości rozwoju**

Wypełnienie przyjętej misji jest uwarunkowane realizacją przedstawionych na kolejnych stronach celów strategicznych i operacyjnych oraz kierunków działań. Wśród tych ostatnich pogrubioną czcionką oznaczono te, które mają charakter priorytetowy.

Cel strategiczny 1.:

Wspieranie rodzin oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży.

Cele operacyjne:

1. Wzmacnianie rodzin, podnoszenie poziomu ich funkcjonowania.
2. Pomoc rodzinom będącym w kryzysie; rozwijanie systemu wsparcia.
3. Wsparcie dzieci i młodzieży w kształceniu i wszechstronnym rozwoju.

Kierunki działań do celów operacyjnych 1-3.:

1. Promowanie w mieście prawidłowego modelu rodziny oraz edukowanie rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich, m.in. przez pracowników OPS-u, placówek oświatowych oraz asystentów rodziny.
2. Zatrudnianie asystentów rodziny.
3. Zintensyfikowanie pracy socjalnej z rodzinami, w szczególności dotkniętymi bezradnością opiekuńczo-wychowawczą.
4. Udzielanie przez OPS pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej z systemu pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych.

5. Zwiększenie dostępności dla rodzin oraz osób samotnie wychowujących dzieci wsparcia psychologiczno-pedagogicznego, prawnego i socjalnego.
6. Utworzenie grupy wsparcia dla osób samotnie wychowujących dzieci.
7. Zwiększenie dostępu dzieci i młodzieży do alternatywnych form spędzania czasu wolnego, m.in. poprzez rozszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych, w tym sportowo-rekreacyjnych i kulturalnych, organizowanie wypoczynku, rozbudowę infrastruktury umożliwiającej spędzanie czasu wolnego.
8. Rozszerzenie dożywiania dzieci uczęszczających do placówek oświatowych działających w mieście.
9. Zwiększenie dostępności opieki przedszkolnej w mieście oraz podjęcie działań w kierunku utworzenia na jego terenie żłobka.
10. Rozwijanie sieci i oferty placówek opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego w mieście.
11. Zintegrowanie działań na rzecz rodziny i dziecka w mieście poprzez stałą współpracę placówek oświatowo-wychowawczych i kulturalnych, jednostek pomocy społecznej i placówek ochrony zdrowia, sądu rejonowego i kuratorów sądowych, straży miejskiej, policji, organizacji pozarządowych i kościoła.

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach 2011-15.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Burmistrz Miasta, Rada Miasta, Urząd Miasta, Ośrodek Pomocy Społecznej, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Uzależnień, placówki przedszkolne, oświatowe szczebla podstawowego i gimnazjalnego, kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne, placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego, w tym Środowiskowy Klub Wsparcia dla Dzieci i ich Rodzin z filią, straż miejska.

Partnerzy w realizacji działań:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, specjaliści, szkoły ponadgimnazjalne, placówki ochrony zdrowia, sąd rejonowy, kuratorzy sądowi, policja, organizacje pozarządowe, kościół.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (gminny, powiatowy) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba rodzin objętych pracą socjalną,
- liczba zatrudnionych asystentów rodziny oraz liczba rodzin objętych przez nich wsparciem,
- liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych,
- liczba osób i rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym oraz liczba porad,
- liczba dzieci objętych dożywianiem,
- liczba dzieci uczęszczających do placówek przedszkolnych i żłobka,
- liczba świetlic oraz liczba dzieci z nich korzystających.

Cel strategiczny 2.:

Utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania oraz umożliwienie im udziału w życiu społecznym.

Cele operacyjne:

1. Usprawnianie osób starszych i zapewnienie im właściwej opieki.
2. Ograniczenie skutków niepełnosprawności oraz aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych.

Kierunki działań do celów operacyjnych 1-2.:

1. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami starszymi i niepełnosprawnymi.
2. Udzielanie przez OPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom starszym i niepełnosprawnym.
3. Poprawa dostępności i jakości usług opiekuńczych, obejmujących pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

4. Rozwijanie aktywnych i zdrowych form spędzania czasu wolnego przez osoby starsze i niepełnosprawne – zaspokajanie ich potrzeb kulturalno-społecznych, rekreacyjnych i edukacyjnych, w tym organizowanie cyklicznych imprez i spotkań integracyjnych, wycieczek, zajęć w ramach Milanowskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku, podjęcie działań w kierunku utworzenia w mieście klubu seniora, ewentualnie, w sprzyjających okolicznościach, dziennego domu pobytu.
5. Zwiększenie dostępności kształcenia integracyjnego w mieście.
6. Podejmowanie współpracy z PCPR-em, PUP-em i PFRON-em w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych, m.in. przy likwidacji barier architektonicznych, zapewnieniu dostępu do usług rehabilitacyjnych, zaopatrzeniu w niezbędny sprzęt, zapewnieniu i utrzymaniu odpowiedniego zatrudnienia.
7. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych oraz z kościołem.
8. Pozyskiwanie wolontariuszy mogących wspierać osoby starsze i niepełnosprawne w codziennym życiu.

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach 2011-2015

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Burmistrz Miasta, Rada Miasta, Urząd Miasta, Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe szczebla podstawowego i gimnazjalnego, kulturalne.

Partnerzy w realizacji działań:

Milanowski Uniwersytet Trzeciego Wieku, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowy Urząd Pracy, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Warsztaty Terapii Zajęciowej KSN AW, Dom Rehabilitacyjno-Opiekuńczy Katolickiego Stowarzyszenia Niepełnosprawnych Archidiecezji Warszawskiej, szkoły ponadgimnazjalne, placówki ochrony zdrowia, organizacje pozarządowe, kościoły, społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (gminny, powiatowy) i centralny, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii

Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba osób w wieku poprodukcyjnym i ich udział w ogóle mieszkańców,
- liczba osób dotkniętych niepełnosprawnością,
- liczba osób starszych i niepełnosprawnych objętych pracą socjalną,
- liczba osób starszych i niepełnosprawnych beneficjentów objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej,
- liczba osób objętych usługami opiekuńczymi oraz liczba opiekunów,
- liczba osób objętych wsparciem w ramach klubu seniora,
- liczba klas integracyjnych oraz liczba osób do nich uczęszczających,
- liczba zlikwidowanych barier architektonicznych,
- liczba osób, które uzyskały sprzęt ortopedyczny, rehabilitacyjny i środki pomocnicze.
- liczba osób korzystających z warsztatów terapii zajęciowej,
- liczba nowych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych,
- liczba wolontariuszy

Cel strategiczny 3.:

Przeciwdziałanie ubóstwu, bezrobociu i bezdomności oraz zapobieganie ich skutkom.

Cele operacyjne:

1. Zapewnienie ubogim bezpieczeństwa socjalnego.
2. Wsparcie bezrobotnych i poszukujących pracy.
3. Pomoc zagrożonym bezdomnością i bezdomnym.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.:

1. Monitorowanie bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców miasta.
2. Wsparcie osób ubogich pracą socjalną, w tym poprzez zawieranie kontraktów socjalnych.
3. Promowanie wśród zagrożonych utratą bezpieczeństwa socjalnego aktywnych postaw oraz samopomocy, np. pomocy sąsiedzkiej.
4. Udzielanie przez OPS pomocy finansowej i rzeczowej (w tym w postaci posiłku) osobom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej.
5. Organizowanie akcji charytatywnych na rzecz ubogich.
6. Zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci z rodzin ubogich, m.in. poprzez organizowanie

dla nich dożywiania w szkołach, wypoczynku letniego i zimowego, wyposażenie ich w podręczniki i pomoce szkolne oraz odzież, a także zapewnienie im dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego.

7. Opracowanie, realizacja lub współudział w realizacji programów na rzecz zagrożonych i dotkniętych ubóstwem.
8. Powiększenie w mieście zasobów mieszkań socjalnych.
9. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz ubogich oraz z kościołem.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.:

1. Podejmowanie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym dorosłych i stażach oraz organizacji robót publicznych, prac interwencyjnych i zatrudnienia socjalnego.
2. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami bezrobotnymi, w tym w oparciu o kontrakt socjalny.
3. Zmniejszanie skutków bezrobocia poprzez pomoc finansową udzielaną przez OPS.
4. Pozyskiwanie inwestorów oraz wspieranie przedsiębiorczości.
5. Opracowywanie i realizowanie projektów służących aktywizacji osób bezrobotnych, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.
6. Wpływanie na dostosowywanie kierunków kształcenia do potrzeb lokalnego rynku pracy.
7. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób bezrobotnych.

Kierunki działań do celu operacyjnego 3.:

1. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami zagrożonymi i dotkniętymi bezdomnością.
2. Udzielanie przez OPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom zagrożonym i dotkniętym bezdomnością, opracowywanie indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności.
3. Zwiększenie liczby mieszkań socjalnych.
4. Zapewnianie osobom bezdomnym schronienia.
5. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób bezdomnych.

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach 2011-2015.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Burmistrz Miasta, Rada Miasta, Urząd Miasta, Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe szczebla podstawowego i gimnazjalnego.

Partnerzy w realizacji działań:

Powiatowy Urząd Pracy, szkoły ponadgimnazjalne, inwestorzy, lokalni przedsiębiorcy, noclegownie i schroniska spoza miasta, organizacje pozarządowe, kościoły, społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (gminny, powiatowy) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba osób ubogich, bezrobotnych i bezdomnych objętych pracą socjalną oraz liczba osób objętych kontraktami socjalnymi,
- liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu ubóstwa, bezrobocia i bezdomności,
- liczba przeprowadzonych akcji charytatywnych,
- liczba dzieci z rodzin ubogich objętych wsparciem,
- liczba programów wsparcia zagrożonych i dotkniętych ubóstwem oraz liczba osób nimi objętych,
- wielkość stopy bezrobocia,
- liczba osób bezrobotnych w mieście, w tym liczba osób objętych przez Powiatowy Urząd Pracy różnymi formami wsparcia,
- liczba nowych inwestorów,
- liczba nowych podmiotów gospodarczych,
- liczba opracowanych i realizowanych projektów oraz liczba osób nimi objętych,
- liczba opracowanych i realizowanych indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności oraz liczba osób nimi objętych,

- liczba nowych mieszkań socjalnych.
- liczba osób bezdomnych, którym zapewniono schronienie.

Cel strategiczny 4.:

Zapewnienie mieszkańcom równego dostępu do placówek ochrony zdrowia oraz wspieranie rodzin i osób dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie.

Cele operacyjne 1-2.:

1. Zaspakajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia.
2. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.:

1. Promowanie zdrowia i prowadzenie profilaktyki zdrowotnej.
2. Zabezpieczanie świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, położnictwa, ginekologii i stomatologii, zgodnie z minimalnym planem zabezpieczenia ambulatoryjnej opieki zdrowotnej.
3. Podejmowanie działań wynikających z rozeznaczonych potrzeb zdrowotnych i stanu zdrowia mieszkańców, w tym opracowywanie i realizowanie programów zdrowotnych.
4. Inicjowanie przedsięwzięć lokalnych mających na celu zaznajomienie mieszkańców z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia oraz ich skutkami.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków.
2. Zapewnienie rodzinom dotkniętym problemami alkoholowymi, narkomanii i przemocy w rodzinie szerszego dostępu do wsparcia psychologicznego, prawnego i społecznego, m.in. w ramach działających w mieście Punktów Konsultacyjno-Informacyjnych.
3. Zintensyfikowanie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie, w szczególności skierowanej do dzieci i młodzieży.
4. Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
5. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.

6. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz dotkniętych problemami alkoholowymi, narkomanii i przemocy w rodzinie.

Szczegółowe działania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii zawierają stanowiące załącznik do strategii miejskie programy:

- **profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,**
- **przeciwdziałania narkomanii.**

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach 2011-2015

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Burmistrz Miasta, Rada Miasta, Urząd Miasta, Ośrodek Pomocy Społecznej, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Uzależnień, Punkt Konsultacyjno-Informacyjny dla Osób Uzależnionych i Ich Rodzin, Punkt Konsultacyjno-Informacyjny dla Ofiar Przemocy, Klub Rodzin Abstynenckich przy PKI „Quo Vadis” (grupa wsparcia dla osób uzależnionych), Grupa AA „Mila” Parafia Rzymskokatolicka pod wezwaniem Św. Jadwigi, placówki przedszkolne, oświatowe szczebla podstawowego i gimnazjalnego, kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne, placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego, w tym Środowiskowy Klub Wsparcia dla Dzieci i ich Rodzin z filią, straż miejska.

Partnerzy w realizacji działań:

Placówki ochrony zdrowia, specjaliści, szkoły ponadgimnazjalne, sąd rejonowy, kuratorzy sądowi, policja, poradnie odwykowe oraz ośrodki terapii wsparcia spoza miasta, organizacje pozarządowe, kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (gminny, powiatowy) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba przedsięwzięć w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej,

- liczba osób objętych świadczeniami zdrowotnymi,
- liczba opracowanych i realizowanych programów zdrowotnych oraz liczba osób nimi objętych,
- liczba osób objętych pomocą terapeutyczną i rehabilitacyjną,
- liczba rodzin objętych wsparciem psychologicznym, prawnym oraz z systemu pomocy społecznej z powodu alkoholizmu, narkomanii i przemocy w rodzinie,
- liczba przedsięwzięć realizowanych w ramach działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej,
- liczba udzielonych porad i przeprowadzonych interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- liczba osób objętych oddziaływaniem zespołu interdyscyplinarnego,
- liczba osób przebywających w ośrodkach wsparcia.

Cel strategiczny 5.:

Podniesienie poziomu bezpieczeństwa w mieście.

Cele operacyjne:

1. Przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich.
2. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców.

Kierunki działań do celów operacyjnych 1-2.:

1. Opracowywanie i realizowanie programów profilaktyczno-edukacyjnych w placówkach oświatowych; włączanie w ich realizację policjantów i strażników miejskich.
2. Podejmowanie w mieście przedsięwzięć edukacyjno-informacyjnych poświęconych przestępczości i jej skutkom (akcje, kampanie).
3. Patrolowanie i wizytowanie miejsc publicznych w mieście.
4. Podejmowanie przez jednostki miejskie i mieszkańców miasta współpracy z instytucjami o zasięgu ponadgminnym, policją, prokuraturą rejonową, sądem rejonowym, kuratorami sądowymi i organizacjami pozarządowymi na rzecz przeciwdziałania przestępczości.
5. Zapewnienie dzieciom i młodzieży alternatywnych form spędzania czasu wolnego.
6. Zapewnienie mieszkańcom bezpieczeństwa na drodze, m.in. poprzez remont ulic miejskich, budowę chodników, przejść dla pieszych i oświetlenia.

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach 2011-2015.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Burmistrz Miasta, Rada Miasta, Urząd Miasta, Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Uzależnień, placówki oświatowe szczebla podstawowego i gimnazjalnego, kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne, placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego, straż miejska.

Partnerzy w realizacji działań:

Placówki ponadgimnazjalne, policja, prokuratura rejonowa, sąd rejonowy, kuratorzy sądowi, społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (gminny, powiatowy) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba popełnionych i wykrytych przestępstw,
- liczba opracowanych i realizowanych programów profilaktyczno-edukacyjnych oraz liczba osób nimi objętych,
- liczba przedsięwzięć edukacyjno-informacyjnych,
- liczba zrealizowanych inwestycji w celu poprawy bezpieczeństwa na drodze,
- stopień poczucia bezpieczeństwa mieszkańców.

Cel strategiczny 6.:

Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego.

Cele operacyjne:

1. Wzmacnianie kadry pomocy społecznej oraz rozwijanie infrastruktury socjalnej.

2. Wyzwalanie aktywności obywatelskiej.
3. Wspólne diagnozowanie problemów społecznych i potrzeb mieszkańców.

Kierunki działań do celów operacyjnych 1-3.

1. Zwiększenie liczby pracowników socjalnych.
2. Doksztalcanie kadry pomocy społecznej.
3. Podjęcie działań w kierunku poprawy bazy lokalowej OPS-u.
4. Rozwijanie infrastruktury socjalnej w mieście poprzez poszerzenie oferty już działających jednostek oraz utworzenie, w razie potrzeby, nowych.
5. Zachęcanie mieszkańców do udziału w rozwiązywaniu lokalnych problemów społecznych oraz wspieranie inicjatyw społecznych.
6. Inicjowanie w mieście działalności nowych organizacji pozarządowych funkcjonujących w obszarze polityki społecznej.
7. Realizowanie zadań z zakresu rozwiązywania problemów społecznych przy współpracy z sektorem pozarządowym oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego (także o zasięgu ponadgminnym).
8. Wspieranie lokalowe organizacji pozarządowych, promowanie ich działalności oraz udzielanie im pomocy w nawiązaniu współpracy międzynarodowej oraz w pozyskiwaniu środków z innych niż budżet miasta źródeł finansowania.
9. Propagowanie idei wolontariatu oraz pozyskiwanie wolontariuszy do udziału w realizacji zadań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych.

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach 2011-2015.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Burmistrz Miasta, Rada Miasta, Urząd Miasta, jednostki organizacyjne miasta, w tym Ośrodek Pomocy Społecznej.

Partnerzy w realizacji działań:

Milanowski Uniwersytet Trzeciego Wieku, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej, organizacje pozarządowe, inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego, kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (gminny, powiatowy, wojewódzki) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba pracowników socjalnych,
- liczba szkoleń, w których uczestniczyła kadra pomocy społecznej,
- liczba nowo powstałych jednostek pomocy społecznej,
- liczba inicjatyw społecznych,
- liczba organizacji pozarządowych funkcjonujących w obszarze polityki społecznej,
- liczba wspieranych przez samorząd miasta organizacji pozarządowych,
- liczba wolontariuszy.

2. WDROŻENIE STRATEGII, MONITOROWANIE JEJ REALIZACJI

Koordynatorem realizacji działań wyznaczonych w Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Milanówka na lata 2011-2015 będzie Ośrodek Pomocy Społecznej w Milanówku. Działania te będą podejmowane przez wskazane powyżej podmioty zgodnie ze szczegółowym harmonogramem, ujętym w opracowywanych corocznie planach działań.

Monitoring zapisów strategicznych, polegający na systematycznym zbieraniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych bądź zrealizowanych już działań, będzie prowadzony przez zespół oceniający strategię. Gromadzone dane pozwolą zidentyfikować i rozwiązać problemy, które pojawiają się w trakcie wdrażania dokumentu, oraz stwierdzić, czy wyznaczone działania zmierzają w słusznym kierunku i przynoszą zakładane zmiany.

Zespół oceniający zostanie powołany zarządzeniem Burmistrza, a w jego skład wejdą m.in.: przedstawiciele podmiotów realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji, w tym pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej oraz jednostek mu podległych. Zasady działania zespołu zostaną określone zarządzeniem Burmistrza.

Zespół oceniający strategię będzie oceniał poziom wdrożenia zapisów strategicznych raz na rok, a następnie przygotuje raport monitoringowy. Zawartą w nim ocenę skuteczności

polityki społecznej prowadzonej w mieście przekazać Burmistrzowi i Radzie, sugerując przyjęcie proponowanych rozwiązań (np. programów celowych) oraz, w przypadku stwierdzenia istotnych zmian społecznych, podjęcie ewentualnych działań korygujących i wszelkich prac mających na celu aktualizację obowiązującej strategii.

Do oceny stopnia wdrożenia wyznaczonych działań zostaną wykorzystane m.in. sformułowane pod każdym celem strategicznym wskaźniki monitoringowe. W większości są one dostępne w zbiorach statystyki publicznej oraz w zasobach informacyjnych instytucji i organizacji realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji. W przypadku części danych może zaistnieć potrzeba przeprowadzenia badań ankietowych wśród mieszkańców miasta oraz w kluczowych dla rozwiązywania lokalnych problemów społecznych podmiotach.

Przygotowany wykaz nie wyczerpuje wszystkich wskaźników, jakie mogą być zastosowane w procesie monitorowania realizacji strategii. W miarę rozwoju systemu monitorowania dokumentu będą mogły zostać zidentyfikowane nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji podejmowanych działań.

3. PROGRAMY I PROJEKTY

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Milanówka będzie skuteczna, o ile przedstawiciele samorządu lokalnego znajdą zasoby umożliwiające opracowanie i realizację programów i projektów zgodnych z przyjętymi w dokumencie działaniami. Programy i projekty można realizować w okresach rocznych, dłuższych lub krótszych, w zależności od ich charakteru. Mogą one być przyjmowane stosownymi uchwałami przez radę i powinny stanowić załączniki do niniejszej strategii.

3.1. PROGRAMY

Załączniki do Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Milanówka na lata 2011-2015 stanowią następujące programy:

- Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii,
- Program Profilaktyki i Opieki nad Dzieckiem i Rodziną Miasta Milanówka na lata 2010-2015,

- Program współpracy organów administracji samorządowej w Milanówku z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

IV. UWAGI KOŃCOWE

Zapisy zawarte w Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Milanówka na lata 2011-2015 będą realizowane w ramach przyjętych działań w zależności od posiadanych przez samorząd miasta i pozyskanych z zewnątrz środków finansowych. Dla osiągnięcia wyznaczonych w dokumencie celów konieczne będzie współdziałanie różnych podmiotów funkcjonujących w obszarze polityki społecznej, w tym tych, które działają na wyższym szczeblu administracyjnym.

Autorzy dokumentu pragną złożyć serdeczne podziękowania wszystkim tym, którzy uczestniczyli w jego budowie, przyczyniając się do identyfikacji problemów społecznych występujących w mieście. Jednocześnie chcą wyrazić nadzieję na dalszą współpracę w realizacji zapisów strategii.

SPIS DIAGRAMÓW, TABEL I WYKRESÓW

Diagramy:

Diagram 1. Struktura dokumentu strategii

Tabele:

Tabela 1. Infrastruktura techniczna w mieście w 2009 roku

Tabela 2. Najważniejsze inwestycje zrealizowane w mieście w latach 2007-2009

Tabela 3. Struktura wiekowa ludności miasta w latach 2007-2009

Tabela 4. Ruch naturalny ludności miasta w latach 2007-2009

Tabela 5. Ruch migracyjny ludności miasta w latach 2007-2009

Tabela 6. Użytki rolne, lasy i grunty leśne, pozostałe grunty i nieużytki

Tabela 7. Podmioty gospodarcze w mieście w latach 2007-2009

Tabela 8. Podmioty gospodarcze w mieście w wybranych sekcjach Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) z końcem 2009 roku

Tabela 9. Bezrobotni w mieście według płci i ich udział w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w latach 2007-2009

Tabela 10. Stopa bezrobocia w powiecie, w województwie i w kraju w latach 2007-2009

Tabela 11. Bezrobotni w powiecie grodziskim na koniec 2009 roku według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i wykształcenia

Tabela 12. Bezrobotni w powiecie grodziskim na koniec 2009 roku według wybranych rodzajów działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy

Tabela 13. Zasoby mieszkaniowe w mieście w latach 2007-2009

Tabela 14. Nowo oddane mieszkania i budynki niemieszkalne w mieście w latach 2007-2009

Tabela 15. Dodatki mieszkaniowe przyznane w mieście w latach 2007-2009

Tabela 16. Publiczne placówki oświatowo-wychowawcze w mieście w roku szkolnym 2008/2009

Tabela 17. Niepubliczne placówki oświatowo-wychowawcze w mieście w roku szkolnym 2008/2009

Tabela 18. Wybrane placówki kulturalne w mieście w 2009 roku

Tabela 19. Problemy występujące w środowisku szkolnym i rodzinnym dzieci i młodzieży z miasta

Tabela 20. Zakłady opieki zdrowotnej, apteki i punkty apteczne w mieście w 2009 roku

Tabela 21 Najczęstsze schorzenia ludności miasta w 2009 roku

Tabela 22. Profilaktyka zdrowotna dzieci i młodzieży z miasta w 2009 roku

Tabela 23. Wybrane przestępstwa popełnione w mieście w 2009 roku

Tabela 24. Stan zatrudnienia w OPS-ie na koniec 2009 roku

Tabela 25. Środki finansowe wydatkowane przez OPS na pomoc mieszkańcom miasta w latach 2007-2009

Tabela 26. Beneficjenci pomocy społecznej w mieście w latach 2007-2009

Tabela 27. Struktura wiekowa beneficjentów pomocy społecznej w mieście w 2009 roku

Tabela 28. Powody przyznania pomocy społecznej w mieście w latach 2007-2009

Tabela 29. Formy wsparcia udzielanego w mieście przez OPS w latach 2007-2009

Tabela 30. Świadczenia rodzinne przyznane w mieście w latach 2007-2009

Tabela 31. Zaliczki i świadczenia alimentacyjne przyznane w mieście w latach 2007-2009

Tabela 32. Działalność PCPR-u w odniesieniu do ludności miasta w roku 2009

Tabela 33. Struktura wiekowa osób niepełnosprawnych w mieście w 2002 roku

Tabela 34. Osoby niepełnosprawne w mieście w wieku 13 lat i więcej według poziomu wykształcenia w 2002 roku

Tabela 35. Osoby niepełnosprawne w mieście według aktywności ekonomicznej w 2002 roku

Tabela 36. Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych

Tabela 37. Środki finansowe przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie w mieście w latach 2007-2009

Tabela 38. Lokalny rynek napojów alkoholowych oraz działalność GKRPA w zakresie profilaktyki i rozwiązywanie problemów uzależnień w mieście w latach 2007-2009

Tabela 39. Jednostki i grupy wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych i dotkniętych przemocą w rodzinie w mieście

Tabela 40. Organizacje pozarządowe w mieście w 2009 roku

Tabela 41. Kościoły w mieście w 2009 roku

Tabela 42. Zgromadzenia Zakonne wspierające mieszkańców miasta w 2009 roku

Wykresy:

Wykres 1. Problemy najczęściej dotykające mieszkańców miasta

Wykres 2. Kategorie osób i grup najbardziej odczuwających skutki problemów społecznych występujących w mieście

Wykres 3. Obszary, w których oferta pomocy świadczonej osobom i rodzinom dotkniętym problemami społecznymi w mieście jest najbardziej niezadowolająca

Wykres 4. Jaki jest dostęp do placówek służby zdrowia w mieście?

Wykres 5. Jaki jest dostęp do placówek oświatowo-wychowawczych w mieście?

Wykres 6. Jaki jest dostęp do placówek kulturalnych w mieście?

Wykres 7. Jaki jest dostęp do obiektów sportowo-rekreacyjnych w mieście?

Wykres 8. Czy czuje się Pan(-i) bezpiecznie w miejscu zamieszkania?